

Mendelova univerzita v Brně
Agronomická fakulta
Ústav aplikované a krajinné ekologie

Agronomická
fakulta

Mendelova
univerzita
v Brně

Sociologie venkovského města. Případová studie Oder
Diplomová práce

Vedoucí práce:
doc. RNDr Antonín Vaishar, CSc.

Vypracovala:
Bc. Jana Dušková

Brno 2017

Bude vloženo zadání

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci: *Sociologie venkovského města. Případová studie Oder* vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnici o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. RNDr Antonínu Vaisharovi, CSc. za odborné rady a cenné připomínky, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce. Ráda bych také poděkovala své rodině, která mi v průběhu celého studia byla podporou.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá sociologií venkovského města Odry. Jsou zde zhodnoceny informace týkající se rodiny a domácnosti, práce a volného času, kultury a vzdělání, spolkového života, demografického vývoje a stárnutí, správy, řízení a podílu občanů na nich, vztahu původních obyvatel, nových usedlíků a eventuálních chalupářů. K sestavení možných návrhů a doporučení byla z dostupných materiálů vytvořena SWOT analýza, a také bylo provedeno dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Odry. V závěru práce jsou uvedeny návrhy a doporučení pro zlepšení života a pozitivní rozvoj obce Odry. Nejvýznamnějším návrhem a doporučením je zvýšení bezpečnosti v obci a dalším návrhem je rekonstrukce náměstí a budov v Odrách.

Klíčová slova

Odry, SWOT analýza, dotazníkové šetření, sociologie

ABSTRACT

The theme of this thesis focuses on the sociology of rural town Odry and its issues. It contains, in the first place, evaluated information about families, home, work and free time, but there are also information about culture, education, community life, demographic decline and aging, town management, control and participation of citizens in them, the relationship of indigenous people, new residents and possible cottagers. The SWOT analysis was used for gathering necessary information and public opinion data using a survey that was carried out among residents of the town Odry. To summarize, the most important and significant suggestions and recommendations consist in increasing the level of safety in the town and, finally, reconstructing town square and some buildings.

Key words

Odry, SWOT analysis, questionnaire, sociology

OBSAH

1	ÚVOD.....	9
2	CÍL PRÁCE.....	10
3	LITERÝRNÍ PŘEHLED	11
3.1	Definice sociologie.....	11
3.2	Venkov	11
3.2.1	Definice venkova	11
3.2.2	Vznik sociologie venkova a zemědělství.....	12
3.2.3	Rurální sociologie	12
3.2.4	Vymezení venkova v EU	13
3.2.5	Vymezení venkova na území ČR.....	15
3.2.6	Typologie venkovského prostoru v ČR	16
3.2.7	Vývoj osídlení venkova	18
3.2.8	Demografická situace dle velikostních skupin obcí	20
3.2.9	Problémy současného venkova.....	22
3.2.10	Město a venkov	22
3.3	Výtah z odborných časopisů	25
3.3.1	Sociologia Ruralis	25
3.3.2	Eastern European countryside	28
4	PŘÍPADOVÁ STUDIE - ODRY	31
4.1	Popis lokality.....	31
4.1.1	Souhrnné informace	31
4.2	Historie Oder a vzpomínky pamětníků	31
4.2.1	Počátky osídlení	31
4.2.2	Město od středověku do dvacátého století	32
4.2.3	Dvacáté století.....	33

4.2.4	Soužití českého a německého obyvatelstva	34
4.2.5	Svědectví pamětníků	35
4.3	Socio – demografická charakteristika	38
4.3.1	Organizační struktura.....	38
4.3.2	Členství	38
4.3.3	Využití území.....	39
4.3.4	Přírodní hodnoty	40
4.3.5	Kulturní hodnoty	41
4.3.6	Obyvatelstvo a jeho vývoj	43
4.3.7	Demografická struktura	46
4.3.8	Ekonomická aktivita	50
4.3.9	Rodina a domácnost.....	51
4.3.10	Infrastruktura	53
4.4	ODRY	54
4.4.1	Vybavenost Oder	54
4.4.2	Významné osobnosti města	56
4.4.3	Původní obyvatelé, novousedlíci a chalupáři	56
4.4.4	Kultura a společenský život.....	57
4.4.5	Samospráva	59
5	METODIKA.....	61
6	VÝSLEDKY.....	63
6.1	Dotazníkové šetření.....	63
6.1.1	Shrnutí dotazníkového šetření	80
6.1.2	Potvrzení a vyvrácení hypotéz.....	80
6.2	SWOT analýza	81
6.3	Návrhy a doporučení	82
7	ZÁVĚR.....	86

8	SEZNAM ZKRATEK	87
9	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK.....	88
9.1	Seznam grafů.....	89
10	LITERATURA.....	91
10.1	Internetové zdroje.....	93
11	SEZNAM PŘÍLOH	96

1 ÚVOD

Téma „*Sociologie venkovské obce. Případová studie Oder*“ jsem si vybrala jednak z důvodu, že v této oblasti žiji již od narození, a proto mě velmi zajímá hlubší studie a různá témata, která se týkají této obce. Dalším důvodem bylo, že jsem se již ve své bakalářské práci věnovala „*Komplexní studii krajiny Oderska*“, která byla zaměřena hlavně na témata týkající se krajiny. Tento výzkum byl pro mne velice zajímavý a přínosný, a z toho důvodu jsem se nyní zaměřila na oblast sociologie.

Velkým obohacením znalostí o obci bude pro mě zabývat se komplexně informacemi týkajícími se sociologie obce Oder, od jejího založení až do současnosti. Zaměřím se obzvláště na témata rodiny a domácnosti, práce a volného času, kultury a vzdělávání, spolkového života, demografického vývoje a stárnutí, správy, vztahu původních obyvatel a nových usedlíků.

Ve své práci se zejména zaměřím na obec Odry, která je obcí s rozšířenou působností a okrajově také na další obce, které spadají do tohoto správního útvaru.

2 CÍL PRÁCE

Cílem této diplomové práce je charakterizovat město Odry z hlediska vývoje obyvatel a jeho demografické, ekonomické a sociální struktury. Půjde především o identifikaci problémů rodina a domácnost, práce a volný čas, kultura a vzdělání, spolkový život, demografický vývoj a stárnutí, správa, řízení a podíl občanů na nich, vztah původních obyvatel, nových usedlíků a eventuálních chalupářů. Tato práce bude zaměřena na vhodné návrhy a zlepšující opatření vzniklých problémů.

V závěru této práce bude zpracovaná SWOT analýza, která ukáže slabé a silné stránky, hrozby a také možné příležitosti ke zlepšení života v obci. Na základě této analýzy a dotazníkového šetření mezi občany města Oder budou popsány vhodné návrhy a doporučení.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Definice sociologie

Sociologie je věda, která se zabývá studiem sociálního života jednotlivců, skupin a společností. Rozsah sociologie je ohromný, zahrnuje velkou škálu oblastí od náhodného působení jednotlivců až po průzkum mezinárodních vztahů a globálních problémů s terorismem (Giddens, 1999). Termín sociologie začal jako první používat a také jej představil světu v roce 1839 Auguste Comte, který chtěl dosáhnout odlišení nového vědního oboru od historicky používaného termínu sociální fyzika. Proti novému termínu vznikly lingvistické námitky, ale nakonec se podařilo nový termín prosadit. Termín sociologie se skládá ze dvou slov, a to z latinského slova *socio* a řeckého slova *logos* (Majerová, 2009).

Předmětem sociologie je vlastní chování lidí, samotný člověk jako společenský tvor. Sociologie se zabývá rozsáhlým spektrem oblastí (Giddens, 1999).

3.2 Venkov

3.2.1 Definice venkova

V odborné literatuře lze nalézt mnoho variant pro definici tohoto slova, ale neexistuje žádná přesná ani jednotná definice.

Měřítko, na jejichž základě lze určit venkovský prostor a vymežit hranici mezi městem a venkovem, nejsou shodná. V České republice se venkovské oblasti rozkládají na velkých plochách a z toho důvodu je nutné jim věnovat mimořádnou pozornost. Když někdo vysloví pojem venkov, tak je každý člověk schopen si udělat správnou představu o co se jedná, v odborné literatuře toto není přesně specifikováno.

Venkov lze rozdělit do čtyř skupin dle nejpoužívanějšího přístupu k determinaci:

- Určení na základě velikosti sídla
- Určení na základě hustoty osídlení
- Popisné definice bez limitních hodnot
- Administrativně - právní určení

V rozsahu první skupiny je definován venkovský prostor jako „území převážně přírodního charakteru vně městských sídel, jehož součástí jsou venkovská sídla, tj. sídla do 2000 obyvatel“ (Hrabánková, Trnková, 1996).

Vymezení venkova na základě hustoty osídlení „ V mezinárodním měřítku se musí dodržovat jednotná hranice a u tohoto kritéria se používá několik hranic – 100 nebo 150 obyvatel na km²“ (Majerová, 2005).

Charakteristika venkovského prostoru uvádí „historicky vyvinutá, hodnotná kulturní krajina, jejíž udržování je důležitým požadavkem společnosti. Představuje prostor harmonického soužití zemědělského a nezemědělského obyvatelstva“ (Hrabánková, 1997).

Venkov lze dle Perlína (1998) definovat také jako „prostor, který zahrnuje jak krajinu, tak i venkovská sídla. Pojem tedy zahrnuje jak nezastavěné území, tak i zastavěné území malých sídel – vesnic. Pro venkov jsou charakteristické menší intenzity sociálně ekonomických kontaktů, menší hustota vazeb mezi jednotlivými subjekty, které se ve venkovském prostoru pohybují [1].

3.2.2 Vznik sociologie venkova a zemědělství

Za počátky sociologie venkova a zemědělství lze považovat prvotní úvahy týkající se života na venkově a myšlenky o významu zemědělské práce v mnoha filozofických dílech od prvopočátku filozofického myšlení až do středověku. V období renesance docházelo opět k myšlenkám o návratu k přírodě. V renesanci můžeme najít různé postoje a názory, které lze považovat za základy sociologického myšlení. U Comta i dalších sociologů je možno nalézt názory o mnoha odlišnostech městského a venkovského obyvatelstva.

3.2.3 Rurální sociologie

Rurální sociologie neboli sociologie venkova vznikla na přelomu 19. a 20. století v USA. Sociologie venkova byla vyučována prvně na univerzitě v Michiganu již v roce 1894 a následně se kurzy sociologie venkova velmi rozšířily v roce 1925, kdy byla tato výuka již na 925 institucích. Založení *County Life Commission* na popud amerického prezidenta Theodora Roosevelta bylo důležitým impulsem pro další zkoumání sociálních problémů venkova. Úkolem této komise bylo sledovat sociální podmínky života na venkově. V roce 1911 vydala tato komise první zprávu, která poukázala na srovnatelný pohyb kapitálu ze zemědělství s průmyslovým kapitálem, a také na problémy na venko-

vě, které vznikaly v důsledku rychlého rozvoje obchodu a hospodářství. Tento problém nebyl pouze jen v Americe, ale i v Evropě.

Československá sociologie vznikla v osmdesátých letech 19. století. T. G. Masaryk byl jedním, který spolupracoval na jejím utváření. V roce 1918 dochází k rozvoji sociologie v Československé republice. Myšlenky ekonomů a politiků výrazně ovlivňovaly vznik sociologie venkova a zemědělství. Sociální problémy venkovského obyvatelstva, sociální politika, racionalizace zemědělské výroby, zadlužování rolníků a migrace z venkova byly důsledky pozemkové reformy (Majerová, 2009).

V roce 1924 byla založena Československá zemědělská akademie, která měla velký vliv na rozvoj rurální sociologie u nás. Cílem tohoto orgánu nebyl výhradně vědecký rozbor problematiky výrobně technického zemědělství, ale taktéž společenské (ekonomické, politické, sociální a kulturní) problematiky zemědělství. Industrializace zemědělství a nastoupení jeho vědeckého řízení nezůstalo bez působení na společenskou strukturu zemědělství a na vztah mezi zemědělskými a průmyslovými pracovníky a obyvateli vesnic a měst [2].

Po druhé světové válce, v důsledku rozsáhlé vlny emigrace, opustilo zemi velké množství vzdělaných odborníků z oborů politiky, ekonomiky, vědy a kultury. V průběhu 50. let následkem omezování svobody slova a volného myšlení byla silná redukce a rušení pracovišť sociologie. Z utlumení se sociologie i sociologie zemědělství a venkova začíná probírat až v první polovině 60. let. Pravidelné přednášky týkající se sociologie venkova a zemědělství byly zahájeny na Vysoké škole zemědělské v Praze a Brně v roce 1965. V Nitře byly zahájeny přednášky z oboru sociologie venkova na Vysoké škole zemědělské v roce 1966. Prvním profesorem sociologie venkova se stal Jan Tauber, který od roku 1967 působil jako vedoucí na katedře sociologie a historie zemědělství a venkova na PEF VŠZ v Praze. Po roce 1968 a normalizaci dochází opět k pozastavení vývoje sociologie, kdy průzkum společnosti a veřejných názorů byl zbytečný. K obratu došlo po roce 1989, kdy opět nastupuje rozvoj sociologie venkova a obnovení výuky tohoto oboru na České zemědělské univerzitě v Praze (Majerová, 2009).

3.2.4 Vymezení venkova v EU

Ukazatel hustoty zalidnění se často používá ke konvenčnímu vymezení venkova. Hustota zalidnění je chápána jako počet obyvatel na jednotku prostoru. Ve státech EU se pro

potřeby vymezení venkova nejčastěji využívá metoda Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), kterou využívá Eurostat pro vymezení území s hustotou obyvatelstva do 100 obyvatel/km². V těchto případech je velmi důležité za jaké jednotky se bude hustota zalidnění počítat [1].

OECD zavedlo pro klasifikaci venkovského prostoru metodický přístup, který odlišuje dva typy venkovského prostoru na úrovni regionu, resp. tři na území celého státu.

- Výrazně venkovský region (ve venkovských obcích s hustotou menší než 100 obyvatel na km² žije více než 50 % obyvatel regionu).
- Převážně venkovský region (ve venkovských obcích s hustotou menší než 100 obyvatel na km² žije 15 – 50 % obyvatel regionu).
- Výrazně městský region (ve venkovských obcích s hustotou menší než 100 obyvatel na km² žije méně než 15 % obyvatel) (Vavrouchová, 2014).

Pomocí výsledků OECD, kdy při zohlednění dostupnosti venkovských oblastí do městských center s 50 000 a více obyvateli z hlediska pracovních příležitostí, služeb, vzdělávání a celého aglomeračního potenciálu došlo ke korekci metodiky, která je využívána pro vymezení venkova [1].

Pomocí tohoto zpřesnění se počítá doba délky trvání dojezdu do centra v Evropě 45 minut a v Americe 60 minut. Převážně venkovský region je tam, kde minimálně 50 % obyvatel do centra dojíždí 45 – 60 minut a více. Pomocí tohoto upřesnění dochází k rozdělení do jednotlivých kategorií:

- Převážně venkovské oblasti
 - převážně venkovské oblasti v blízkosti města – vzdálenost dojezdu do 45 minut
 - převážně venkovské odlehlé oblasti – vzdálenost dojezdu nad 45 minut
- Významně venkovské oblasti
 - mezilehlé oblasti v blízkosti města – vzdálenost dojezdu do 45 minut
 - středně vzdálené oblasti – vzdálenost dojezdu nad 45 minut
- Převážně městské oblasti (Vavrouchová, 2014)

3.2.5 Vymezení venkova na území ČR

Vymezení venkova, která jsou používána v České republice, nejvíce využívají pojem venkovské sídlo. Tento pojem je možné vymezit pomocí následujících stanovisek.

a) urbanistické - venkovské sídlo je vymezeno jako sídlo s typickou urbanistickou strukturou s málo vyvinutou uliční sítí s dominantním prostorem návsi jako společenského a kulturního centra sídla a vysokým podílem zeleně v sídle.

b) architektonické - venkovské sídlo je vymezeno jako sídla s dominancí nízkopodlažní zástavby v individuálních rodinných domech, které nemají vybudován parter (přízemí) určený k obchodní činnosti nebo ke službám. Venkovský dům je doplněn rozsáhlejším hospodářským zázemím, které sloužilo původně pro zemědělskou prvovýrobu (chlévy, stáje), v současnosti slouží k zabezpečení provozu domu. Pro tradiční venkovský dům je typické vymezení dvora a zahrady s výrazně oddělenými funkcemi.

c) sociální – venkovské sídlo je takové sídlo, kde existují mnohem užší sociální kontakty mezi jednotlivými obyvateli sídla, kde existuje dlouhodobá neformální sociální kontrola a participace.

d) ekonomické – venkovské sídlo je takové sídlo, kde významný podíl ekonomicky aktivních osob pracuje v zemědělství a primární výrobě potravin a kde velký počet osob vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo.

e) historické – sídlo, které v minulosti získalo městské práva je městem, ostatní sídla jsou vesnicemi. Městem by tedy byla i sídla jako Rabštejn nad Střelou s 26 obyvateli, který v současnosti nemá ani statut obce.

f) administrativní – městy jsou ty obce, které stát jako města definuje a která mají právo používat městská práva a městský znak. Toto označení propůjčuje městům předseda Poslanecké sněmovny a jeho význam je spíše prestižní.

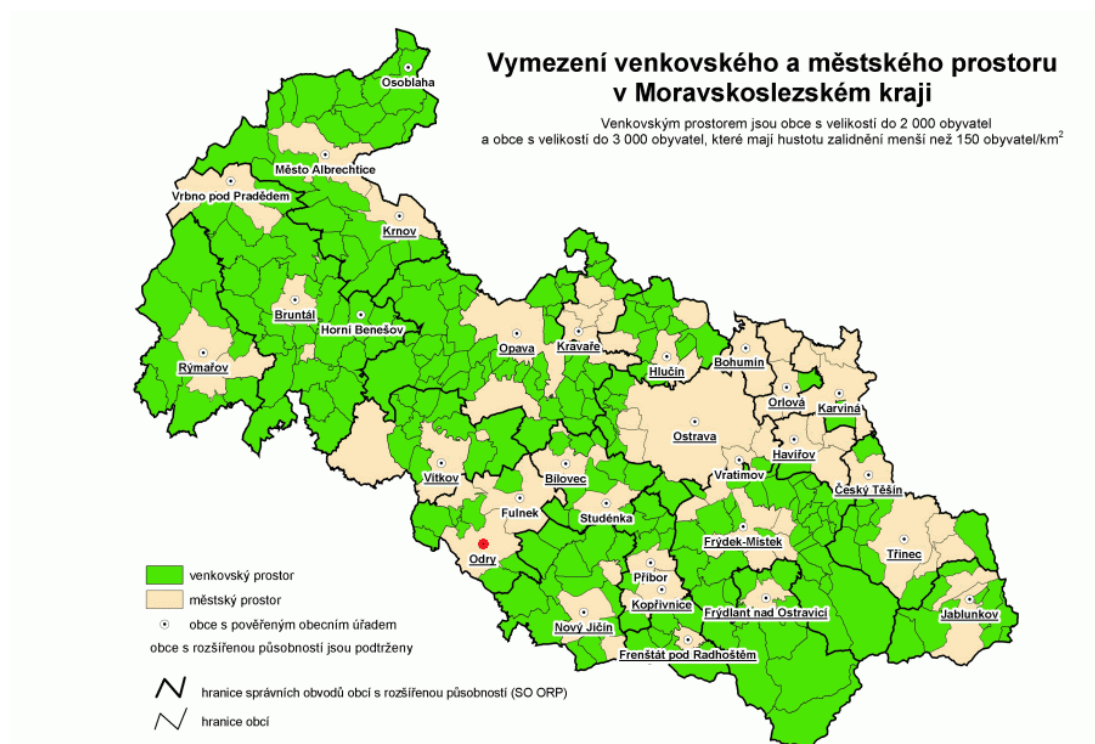
g) statistické – venkovské sídlo je takové sídlo, které má méně než konvenčně stanovený počet obyvatel [3].

Vymezení venkovského sídla statistické je zpravidla jediným, které je možno využít pro hodnocení souboru s velkým počtem sídel. Pro detailní průzkum menšího počtu venkovských sídel lze použít i další zmíněná kritéria výběru.

V České republice jsou považována za venkovská sídla respektive obce místa s menším počtem obyvatel než 2000. Nejčastěji využívanou metodou pro vymezení

obcí je metoda počtu obyvatel. V dnešní době jsou také malá města, která mají méně obyvatel než 2000, ale jejich urbanistické uspořádání a ekonomické činnosti jsou blíže k městské, než venkovské a současně existují sídla, která mají více než 2000 obyvatel a mají zřejmý venkovský charakter [3].

V České republice je 6 258 obcí k 1.1.2017. S počtem obyvatel do 199 je 1 449 obcí. V Moravskoslezském kraji je celkem 300 obcí, s počtem obyvatel do 199 je pouze 12 obcí. Jedná se o nejmenší počet obcí s počtem obyvatel do 199 ze všech krajů v České Republice. V okrese Nový Jičín je 54 obcí a s počtem obyvatel; pod 199 je pouze jedna obec [4].

Obr. 1 Vymezení venkovského a městského prostoru v Moravskoslezském kraji [5]

3.2.6 Typologie venkovského prostoru v ČR

Základní typy venkovského osídlení se určují pomocí historických, ekonomických, sociálních, fyzicko-geografických kritérií. Bohužel je problematické určit přesnou hranici jednotlivých typů, ale jednotlivé znaky jednotlivých typů je možné vymezit celkem jasně. Je nutné chápat hranici pouze jako přechodný prostor.

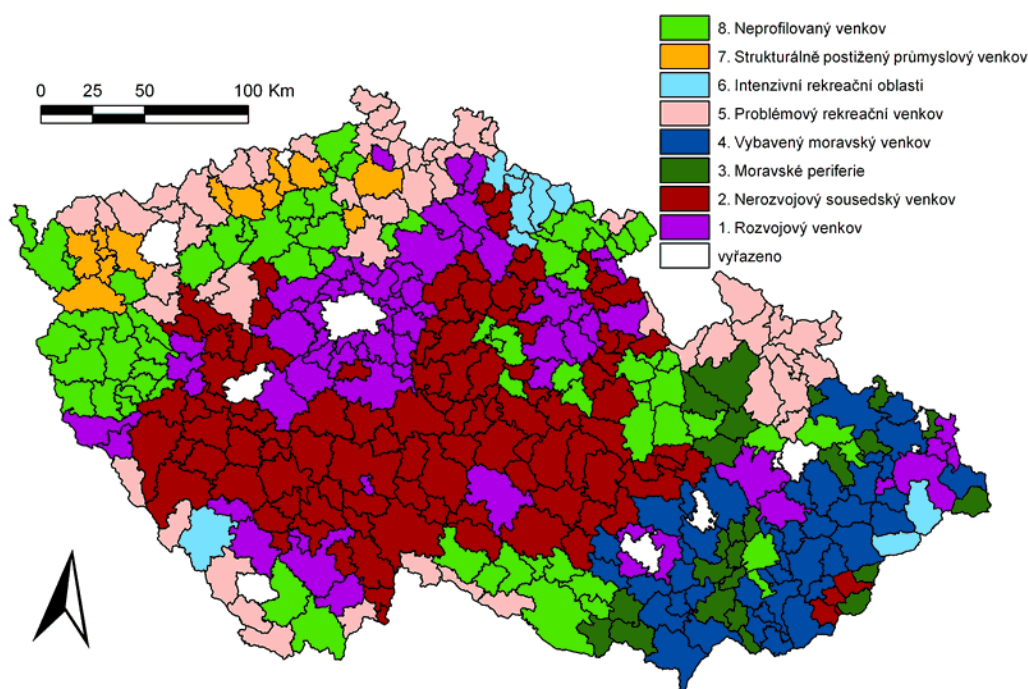
Rozdělení venkovských typů dle Perlína s ohledem na tvar reliéfu, sociálně ekonomický vývoj a urbanistickou strukturu :

- suburbální zóna: leží blízko velkých měst. Uplatňuje se zde městský způsob života a postupná změna venkovské krajiny.
- venkov v bohatých zemědělských oblastech: je zde charakteristická venkovská struktura, která je velmi ovlivněna zemědělskou výrobou. Spadají zde české Polabí a moravské úvaly.
- bohaté Sudety: nacházejí se na severovýchodní, severní a severozápadní hranici ČR, kde po 2. světové válce došlo k odsunu sudetských Němců a postupně byla tato pohraniční oblast dosídlena.
- chudé Sudety: jižní a jihozápadní hranice republiky, došlo zde k odsunu Němců, ale oblast již nebyla nijak zvlášť dosídlena.
- vnitřní periferie: pás podél východních, jižních a západních hranic Středočeského kraje se zásahem do Českomoravské vrchoviny. Tento typ je charakteristický velkým množstvím malých sídel.
- oblast moravsko-slovenského pomezí: leží na hranicích se Slovenskem, v minulosti těžilo ze své výhodné pozice ve středu republiky (Perlín, 1998).

Perlínova typologie z roku 2010 byla vytvořena z důvodu stanovení potenciálu rozvoje venkovských oblastí. Perlín konstruuje na podkladu kombinace šestnácti statistických indikátorů na úrovni správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, následujících osm typů.

- Rozvojový venkov: se nachází u velkoměst a rozvojových os, vyznačuje se silným ekonomickým růstem a rozvojem potenciálu v oblasti lidských zdrojů a ekonomie.
- Nerozvojový sousedský venkov: jedná se o obce s nízkou ekonomickou úrovní a občanskou vybaveností s obyvateli ve vyšším věku s velmi dobrými sousedskými vztahy.
- Moravské periferie: více obyvatel z těchto oblastí odchází než přichází, jsou charakteristické vysokou nezaměstnaností a nízkým potenciálem růstu ekologickým i lidským.
- Vybavený moravský venkov: velmi dobrá dostupnost veřejnou dopravou, dobrá vybavenost obce, žije zde množství rodáků, kteří se aktivně angažují v dění obce. Tyto obce mají vysoký sociokulturní potenciál rozvoje.

- Problémový rekreační venkov: oblast s nejnižším počtem trvale obydlených bytů s velmi vysokým rekreačním a turistickým potenciálem, je zde velká nezaměstnanost, malý počet rodáků a nízký stupeň vzdělání.
- Intenzivní rekreační oblasti: je zde velmi rozvinutý turistický ruch, jedná se o obce s nízkým počtem trvale osídlených domů. Tyto obce mají velký potenciál v oblasti rozvoje ekonomie a environmentalistiky.
- Strukturálně postižený průmyslový venkov: oblasti s velmi nízkou úrovní vzdělanosti, velkou mírou nezaměstnanosti a s velmi nízkým počtem rodáků.
- Neprofilovaný venkov: oblasti s průměrnými hodnotami u všech ukazatelů, není zde jednoznačný charakter rozvojového potenciálu [6].

Obr. 2 Typologie venkovského prostoru ČR dle potenciálu rozvoje [6]

3.2.7 Vývoj osídlení venkova

V období průmyslové revoluce došlo k výraznějším proměnám vzhledu venkovské krajiny. V důsledku politických změn, které umožňovaly odchod obyvatel z venkovských oblastí do města. Velký následek na obyvatelstvo a české vesnice měly také husitské války a doba pobělohorská, kdy v průběhu třicetileté války zemřela až 1/3 obyvatelstva českých zemí. V 18. a hlavně v 19. století prošla struktura krajiny a osídlení velkou proměnou. Došlo ke změně charakteru stávajících obcí, k jejich plošnému rozšiřování,

zavádění nových prvků do krajiny, atd. I tak si venkovská sídla uchovala jejich typický ráz s původními dominantami, ale k nápadnějším změnám došlo hlavně v prostředí měst. V podhorských a horských oblastech v průběhu průmyslové revoluce došlo k vyčleňování průmyslu. Rozvíjela se odvětví, která byla úzce spjata přímo s konkrétní lokalitou.

Pozemková reforma z let 1919 až 1938 byla velmi důležitá pro vizuální podobu krajiny, kdy došlo k přerozdělování zemědělské půdy velkostatků a soukromého vlastnictví maloročníků. Následkem drobné držby byl vznik venkovské krajiny s mozaikovitou strukturou.

Druhá světová válka neměla významný vliv na strukturu sídel ve venkovském protektorátu Čechy a Morava, až na obce Lidice a Ležáky. Rozdílné to však bylo v pohraničních oblastech, kdy došlo v průběhu války při bojích, ale i po válce ke zničení vesnic. V těchto zničených oblastech došlo po druhé světové válce k vysídlení německého obyvatelstva. Předpokládaný pokles tehdy činil přibližně 800 tisíc až 1 milion lidí. Některé z těchto oblastí byly dosídleny migranty a českými obyvateli. To mělo velký vliv na tyto tzv. dosídlené oblasti, hlavně v souvislosti s přerušením a pozastavením kontinuálního komunitního vývoje a ztráty lokální a regionální identity, která přetrvává do dnes. Dalším důvodem k zániku vesnic bylo zabránění těchto prostor pro vojenské účely, důlní činnost nebo budování přehrad.

V poválečném období, z ekonomických, sociálních a politických důvodů, nedošlo k dosídlení všech obcí. Vytyčení pohraničního pásma bylo také jedním z důvodů snížení počtu obyvatelstva, toto vytyčení mělo dlouhodobý účinek na minimální rozvoj pohraničních obcí a na střežená území s nepředpokládanou výhodou pro ochranu přírody.

V poválečném období byly přijaty zákony, které dovolovaly vyvlastnit pozemky velkostatkářů a vysídlených Němců o celkové rozloze 1,7 mil. ha a rozdělit je mezi rolníky. První plány na obnovu vesnic v tomto období byly úsilím o ucelení hranic a docílení optimální krajinné podoby.

Se změnou společenského zřízení z roku 1948 souvisí velká přeměna venkova. Nové myšlení i politika měly vliv na sídelní strukturu a snižování počtu samostatných venkovských sídel. Kolektivizace zemědělství a rozvoj průmyslu spojený s přesunem obyvatel byly velkou příčinou poklesu počtu sídel. Ve významných průmyslových oblastech vznikala nová sídliště např. Ostravsko, Kladensko a Mostecko. Na perspektivní a neperspektivní byla sídla rozdělena v roce 1967 s vidinou postupného zániku menších

sídel. Tento postoj vedl k vytvoření střediskové struktury osídlení, kdy byla sídla rozdělena do stupňů dle jejich funkcí ve struktuře osídlení (Sýkora, 2006).

Stupně osídlení:

- Středisková sídliště
 - I. stupně, střediska místního významu
 - II. stupně, střediska obvodního oblastního významu
 - III. stupně, střediska oblastního významu

- Ostatní sídla, která neměla střediskový význam, měla být rozdělena na sídliště
 - trvalého významu
 - dočasného významu
 - ostatní sídliště (Wokoun, 2011)

V 60. letech nepřestala středisková koncepce. Mnoho sídel zaniklo kvůli těžbě či vodohospodářským úpravám. Zrušením soukromého vlastnictví půdy, techniky a zvířat a s rozvojem družstevního zemědělství došlo ke změně obhospodařování krajiny.

V 70. letech středisková koncepce pokračuje s vysokým tlakem na koncentraci obyvatelstva, správních a společenských aktivit do měst.

Po roce 1989 došlo ke vzniku velkého množství brownfields, které jsou na venkově spojeny s porevoluční transformací ekonomiky, především s uzavíráním družstev a vybraných průmyslových oborů, které byly provozovány ve venkovském prostoru, také se jedná o vojenské prostory. Naopak na venkově docházelo k růstu zastavěné plochy v okolí velkých měst, z toho důvodu došlo k průniku sídel a ke zrušení diference mezi venkovem a městem (Sýkora, 2006).

3.2.8 Demografická situace dle velikostních skupin obcí

V roce 1994 aktivní migrační přírůstek dosahoval 14 716 osob. Dochází k pozastavení vylidňování venkova na základě zvyšování migrace obyvatel z měst na venkov. Toto platí ovšem pro Českou republiku, kdy je brána jako jeden celek. Nadále se také vyskytují lokality a oblasti, kde vylidňování venkova nepřestává. Odchod velkého množství obyvatel postihlo také velkoměsta. Bohatí lidé odcházeli i z venkova, jelikož měli zájem o kvalitnější bydlení ve formě rodinných domů v prostředí a zázemí velkých měst. Na

druhou stranu pro méně majetné obyvatele bylo jedinou možností, jak mít vlastní byt, pouze dostupnost vlastního domu či bytu na venkově. Jednalo se o méně zajímavá místa, která nebyla v blízkosti krajských měst, ale především šlo o užití venkovského bytového fondu, který se rozšiřoval z důvodu poklesu odkupu staveb pro rekreaci. Hlavní důvody proč lidé odcházeli na venkov jsou: získání vlastního bydlení, získání bytu, následování příslušníka rodiny, větší bezpečnost, a také dalším z důvodů byl sňatek a nebo ze zdravotních důvodů. Nízké náklady na život byly také pro mnoho obyvatel velkou prioritou pro odchod z velkoměst a nový začátek života na venkově. Nedostatečná veřejná doprava a malé množství pracovních míst se stávaly stále větším problémem pro lidi žijící na venkově. Hlavní důvody odchodu obyvatel z venkova byly velmi podobné těm, kvůli kterým odcházeli lidé z velkých měst. Venkovští obyvatelé se stěhovali z důvodu, že následovali svého rodinného příslušníka, dále z bytových důvodů, také kvůli sňatku a ze zdravotních důvodů, jelikož se chtěli dostat do míst s lepší zdravotní péčí, dalšími důvody byla vyšší nabídka pracovních míst, získání lukrativního zaměstnání a vyšší nabídka společenského a sportovního vyžití.

Zemědělské objekty se nacházely v mnoha venkovských obcích, které v minulosti poskytovaly pracovní místa, v současné době tyto objekty chátrají a již většina z nich není využívána. Pracovníci, kteří neměli vazbu k místu, obci ve které se tyto objekty nacházely, po ztrátě zaměstnání a po postupném zpusnutí zemědělských objektů odcházeli (Majerová, 2009).

Tab. 1 Migrační salda obcí do 2 000 obyvatel 1992 – 1998 (Majerová, 2009)

Rok	Migrační saldo
1992	-1 915
1993	-1 088
1994	3 690
1995	8 144
1996	8 393
1997	11 883
1998	14 716

3.2.9 Problémy současného venkova

Níže jsou popsány problémy venkova, které ovšem nereflktují vznik těchto problémů v minulosti nebo v současnosti.

- nevhodná lokalizace staveb (v záplavových oblastech či ochranných pásmech, daleko od zdrojů, nevhodná činnost v daném území)
- narušení historické kontinuity, vznik kontrastů (nepřiměřená úprava veřejného prostranství, nevhodná architektura a biota, porušení panorama)
- absence občanské vybavenosti (jejich nedostačující kapacita, spojená se vznikem suburbií)
- dopravní problémy (přetížení komunikací z důvodu rychlého nárůstu obyvatel v suburbiích, následkem maximálního využití pozemků absence chodníků, nadměrný hluk)
- vodohospodářské závady (znečišťování zdrojů vody, chybějící čistírna odpadních vod, protipovodňová ochrana, absence zdrojů pitné vody)
- nedostatek pracovních příležitostí
- snižování počtu obyvatel a jejich odchod do velkých měst
- nezájem obyvatel o dění v obci

Plánovací činnost je nástroj pro řešení, také je důležité využít více plánovacích nástrojů, které jsou propojené, např. územního, krajinného a regionálního plánování (Sýkora, 2006).

3.2.10 Město a venkov

Dochází k snižování sociálních rozdílů mezi městským a venkovským obyvatelstvem, které jsou následkem dřívější staleté existence rozdílů mezi městem a venkovem. Tento rozdíl započal rozdělením společnosti na několik odlišných tříd a je spojen se společenskou dělbou práce (Lázničková, 1980).

Mnoho měst má historický základ ve středověku, vznikla na bázi činnosti obchodní, která byla důležitá pro jejich formování. Velké množství měst vznikalo v ústí řek a na pobřeží jezer, kdy tato města sloužila jako dopravní křižovatky. V minulosti města vznikala v oblastech s vazbou na těžbu surovin. Tato města se formovala tzv. na zelené louce bez vazby na historická sídla.

Funkce města jsou obchodní, výrobní, kulturní, organizační, obytná, administrativní, dopravní atd.

Sociologie města definuje základní přístupy podle kterých:

- Sociologické studium města musí vycházet ze znalostí společnosti jako celku.
- Sociologie města se má zabývat hlavně specifickými stránkami organizace společnosti ve městech, město zkoumá jako sociologický kontext.
- Sociologie města zkoumá městskou společnost jako zvláštní druh společnosti, který je protikladem společnosti venkovské.

3.2.10.1 Typologie města

Typologie města je velmi náročná. Různá kritéria typologie a znaky, která definují dominantní funkce města jsou odlišná dle autora.

1. Třídění dle velikosti
 - malá města
 - středně velká města
 - velkoměsta
 - metropole
2. Dle polohy
 - horská
 - nížinná
3. Dle půdorysu
 - lineární
 - šachovnicová
 - pravidelná
4. Dle historického přístupu: dle doby a způsobu vzniku
5. Dle hlediska vývoje
 - rychle rostoucí
 - stagnující
 - upadající
6. Dle ekonomicko demografické klasifikace

Dle funkční klasifikace měst se města člení na:

- Střediska hospodářská
- Střediska politická
- Střediska kulturní
- Vojenská města
- Střediska rekreační
- Obytná města
- Smíšená města

Město je definováno jako „*sídlo s určitým minimálním počtem obyvatel, s určitým podílem zaměstnaných mimo zemědělství (60-75 %), charakterem zástavby a podílem více-patrových domů.*“

Zpravidla nestačí jeden znak pro jasné zařazení do kategorie (Veselá, 1998).

Dle Musila je město „*složitě územní společenství, které se liší od venkovských obcí společenskou organizací, strukturou a sociálními vztahy* (Musil, 1967).

Sociologický slovník města charakterizuje jako „*označení typu územního společenství, pro něž neexistuje jednotné pojetí.*“ Různá hlediska vymezení – historické, geografické, ekonomické, urbanistické se řadou provázaných znaků (Geist, 1992).

Pouze z pohledu sociologického je město sociálním systémem, které je charakterizováno dle:

- vysoké hustoty obyvatelstva
- rozličné dělby práce s poměrně vysokým podílem zaměstnaných v terciálním a kvartálním sektoru
- poměrně vysokého podílu formálních a nepřítomných forem sociální komunikace
- velké hustoty sítě kulturních a vzdělávacích institucí
- vysokého stupně organizovanosti mezilidských vztahů a lidského života

Město lze chápat jako specifické a velmi rozrůzněné prostředí podle hlediska zkoumání způsobu života, v tomto prostředí poměrně omezeném území se propojuje a střetává se množství funkcí společenských a životních (bydlení, doprava, spotřeba, volný čas a rekreace atd.) Toto s dalšími sociálními, demografickými a kulturními neobvyklostmi

vytváří specifické sociálně psychologické prostředí města a napomáhá k utváření jeho způsobu života.

3.2.10.2 Městský způsob života

Je typický smluvním zaměstnáváním obyvatel, vyšší úrovní vzdělání, způsobem bydlení v bytě či rodinných domech bez hospodářství, vyšší úrovní života, větší intimitou a anonymitou života a povolání i odlišným způsobem trávení volného času. Určité znaky způsobu života městského ve vyspělých zemích se velmi odlišuje od způsobu života tradičního, ale také i od způsobu života městského v rozvojových zemích (Veselá, 1998).

3.3 Výtah z odborných časopisů

3.3.1 Sociologia Ruralis

Sociologia Ruralis je vědecký časopis, který vychází jednou za čtvrt roku. Tento časopis se zabývá výzkumem venkovských oblastí a specializuje se na politický, sociální a kulturní rozvoj venkova. Americká společnost Wiley-Blackwell vydává časopis Sociologia Ruralis již od roku 1960. Pro zhodnocení abstraktů posledních pěti vydání jsem využila online knihovnu vydavatelství Wiley.

- Průzkum trhu a státem podporované udržitelnosti: Příběh dvou venkovských komunit v Iowě a v Itálii

Cílem tohoto článku bylo srovnat dvě komunity na základě různých průzkumů, pozorování a rozhovorů s účastníky dlouhodobé strategie rozvoje ve dvou venkovských komunitách, jedna v Iowě (Amana Colonies) a druhá v jižní Itálii (Val Comino). Amana Colonies si vybrala tržní model a Val Comino model podporovaný prostředky Evropského společenství. Obě strategie upřednostňují lokální schopnost koordinovat akce v geografickém a institucionálním měřítku. Tento průzkum naznačuje, že účinnost obou strategií je opotřebovaná a jejich dlouhodobá udržitelnost je otázkou. V případě jižní Itálie je to proto, že silní členové v místních institucích pracují na základě konvenčního klientelismu a korporativismu, v Amanas je to proto, že akcionáři žijící v komunitě mají zájem o zachování identity území, zatímco ti kteří nežijí v místní komunitě mají zájem pouze o korporátní dividendy (Trabalzi, De Rosa, 2012).

- Resistence nebo resilience? Sledování cesty nově příchozích obyvatel do venkovských oblastí

Nedávné formy migrace indikují, že mezinárodní migranti se nestěhují pouze do velkých měst, ale jejich cílovými stanicemi se stávají stále častěji mála města a venkov. I když to vypadá, že pro venkovské oblasti, které řeší stagnaci a pokles obyvatelstva, jde o pozitivní jev, ve skutečnosti nejsou tyto oblasti připraveny ani vybaveny na rychlý příchod velkého množství migrantů. Migrace v zařízených typicky městských oblastech byla předmětem rozsáhlého výzkumu. Je velmi málo známých informací podle čeho si migranti vybírají svou cestu a finální místo pro život, když se usídlují v místech s malou zkušeností imigrace. Tento článek považuje empirický výzkum za způsob, jakým lze zjistit dle čeho si migranti vybírají svou konečnou destinaci pro začátek nového života. Tento průzkum dále analyzuje, jakým způsobem reaguje vláda a původní občané na potřeby nově příchozích. Tento výzkum bere v úvahu důsledky těchto odlišných sektorů a důsledky pro takzvané nově příchozí do destinací, které se stanou více vyspělými oblastmi imigrace (McAreavey, 2012).

- Je imigrace ze zahraniční řešením vylidňování venkova? Příklad Katalánska (1996-2009)

V roce 2013 vyšel článek, který analyzoval demografické hledisko, jak imigrace ovlivňuje obce v Katalánsku s méně než 1 000 obyvateli. Po mnoho desetiletí docházelo k úbytku obyvatelstva, tyto obce i přes přirozený negativní růst v důsledku imigrace v poslední době znovunabývají růstu populace. Ne všechny obce se vydaly stejnou cestou. Místní registr obyvatel nebo *Padrón* byl využit pro vytvoření typologie, která klasifikuje obce na základě jejich španělského i zahraničního přírůstku v období 1996 – 2009. Výsledky dokazují, že i při zahrnutí imigrantů u přibližně poloviny obcí populace nadále klesá nebo se velmi pomalu zvyšuje. Mezinárodní imigrační boom prostorově rozdělil několik dynamických venkovských oblastí od zbytku oblastí, které zabírají velkou část vnitrozemí Katalánska. Především příjem zahraničních přistěhovalců v turistických obcích a v oblastech v blízkosti městských center umožnil skoncovat s vylidňováním (Carrasco, Alonso, 2013).

- Sociální konstrukce společenství a imigračních sítí ve venkovských oblastech:

Směrem k dynamickému pohledu na jejich význam pro balkánské přistěhovalce V této studii byl nejdříve zaveden zdroj sociálního kapitálu, což doposud nebylo zdůrazněno v teorii sociálního kapitálu. Provádělo se historické posouzení sociálních struk-

tur v oblastech jihoevropského venkova, se zaměřením na řecký venkov. Jedná se o historický vrytý smysl v lidech žijících v zemědělských komunitách. Za druhé byly zavedeny sociální sítě do určitého sociálního prostředí na venkově, aby došlo ke srovnání jejich významu pro integraci imigrantů. Závěrem bylo, že interakce přistěhovalců s komunálními strukturami a s vlastnostmi společenského kapitálu, který je založen na pocitu sounáležitosti, vytváří za vhodných podmínek příznivé prostředí pro sociálně-ekonomickou integraci přistěhovalců (Labrianidis, Sykas, 2013).

- Spokojenost komunit v českých venkovských společenstvích: Víceúrovňový model

Spokojenost komunity je často považována za ukazatel kvality bydlení v dané komunitě. Autor se zabývá faktory, které ovlivňují komunitní uspokojení v malých venkovských obcích v České republice. Bere se v úvahu kontextová povaha celého konceptu. Předchozí analýzy faktorů ovlivňující spokojenost obyvatel pevně zdůrazňovala subjektivní hodnocení různých charakteristik dané komunity. Objektívni kontextové atributy obcí a lokalit byly méně často zdůrazňovány. Kromě toho byla jen málokdy zkoumána situace mimo USA a Velkou Británii. Autor se zaměřil ve svém výzkumu na vliv kontextuálních charakteristik komunit, které mají vliv na spokojenost v zemích střední Evropy. Analýza ukazuje, že zatímco subjektivní hodnocení charakteristik komunity je velmi dobrým ukazatelem spokojenosti, jejich vztah k objektivním vlastnostem komunity je nejasný (Bernard, 2014).

- Zranitelnost a odolnost. Dva rozměry venkovskosti

Myšlenka odolnosti se zdá být náhradou udržitelnosti jako určujícím konceptem pro rozvoj venkova. A stejně jako udržitelnost, odolnost je nejasný pojem, který má mnoho definic a důsledků. Zachycuje myšlenku, že venkovské oblasti jsou vystaveny otřesům, které vyžadují kombinaci úsilí obou ke zmírnění jejich dopadu a výskytu a přizpůsobení se novému prostředí po prožitém šoku. V tomto ohledu má odolnost mnoho společného s koncepcí řízení rizik, která je všudypřítomná v ekonomii. V článku je popsána oblast řízení rizik, která je spojena ze čtyř kategorií prokazujících riziko, že určitý typ rizika může nastinit konkrétní způsob, jak přemýšlet o strategiích odolnosti. Vzhledem k tomu, že venkovské oblasti jsou neodmyslitelně vystaveny vysokým úrovním rizika a mají významná omezení jej zmírnit, je klíčové a zároveň obtížné vyvinout způsob, jak dosáhnout větší odolnosti. To naznačuje, že mnohé venkovské regiony mohou být i na-

dále zranitelné, navzdory snahám o zmírnění rizik a vyrovnáním se s jejich dopady (Freshwater, 2015).

3.3.2 Eastern European countryside

Jedná se o časopis, který je vydáván jednou ročně již od roku 1995 v Polsku prostřednictvím Univerzity Mikuláše Koperníka. Časopis se zabývá změnou venkova ve střední a východní Evropě po skončení socialismu. Velká část článků se týká socioekonomických, politických a kulturních změn v životě venkovského obyvatelstva.

- Dalekosáhlý posun v argumentaci: parlamentní debaty o postsocialistických zemědělských družstvech v roce 1990

Tento článek pojednává o debatě, zda slovenská postsocialistická družstva představují či nikoliv jeden z ústředních bodů vývoje po roce 1989. Odpověď na tuto otázku určuje a zdůvodňuje legislativní rámec týkající se jejich postsocialistické transformace. Tato analýza vychází zejména z údajů parlamentních debat, která předcházela následnému přijetí tří klíčových zákonů. Parlamentní debaty přispěly k zachování konkrétních druhů zemědělských družstev a tudíž i velké korporace hospodářství, které nyní existují na Slovensku (Lindbloom, 2012).

- Místní iniciativy na podporu venkovské vitality a sociálního začleňování: Některé zkušenosti ze Srbska

Hlavním cílem tohoto článku je identifikovat hlavní problémy spojené s udržitelným rozvojem venkovských komunit a vymezit možná řešení, jak je překonat. Tento dokument používá analytický a syntetický přístup, metodu srovnání a analogie a popisnou analýzu. Výsledkem výzkumu je stručný přehled současné situace na venkově v Srbsku, kdy hlavní část práce obsahuje analýzu týkající se rozvoje hospodářství venkova v reprezentativních vesnicích Grabovica, Ribare v Srbsku. Výsledky výzkumu jsou uvedeny ve formě konkrétních pokynů pro nový přístup k místnímu rozvoji venkova a posílení a odpovědnosti místních samospráv v procesu rozvoje. Hlavním závěrem, který vyplývá z výsledků výzkumu je, že pokračující a neustálé úsilí je zapotřebí, s cílem posílit schopnost místních komunit, tak aby převzaly odpovědnost za svůj vlastní rozvoj, jakož i na podporu místních iniciativ za tímto účelem (Vujicic, Ristic, Ćiric, 2013).

- Kultura a rozvoj venkova: Hlasy z Polska

Článek je zaměřen na problematiku kultury a její propojení s rozvojem venkova. Tento záměr vznikl na předpokladu, že kultura má různé dopady na venkovský společenský

život. Taková perspektiva by měla být předložena podrobnějším způsobem, aby se zdůraznilo, jaký vliv měly různé dopady kulturních problémů na hospodářské a sociální proměny ve venkovských oblastech. Proto byly dokumenty roztrženy do tří po sobě jdoucích částí. V prvním z nich se hovořilo o multi-dimenzionálním obrazu kultury a její roli v rozvoji člověka. Ve druhém se diskutovalo o změnách týkajících se mechanismů rozvoje venkova, které jsou vnímány jako pohybující se od tradičních k současnému. Poslední část úvah poskytla empirické důkazy Polska (Gorlach, Klekotko, Nowak, 2014).

- Workfare schéma jako nástroj pro zabránění další chudoby již chudých obyvatel na venkově.

Tento článek zkoumá workfare schéma na venkově v Maďarsku a jejich přínos pro zmírnění chudoby na venkově. Činí tak na základě analýzy statistik Evropské unie a řady polostrukturovaných rozhovorů, které byly provedeny v období 2013-2015 jako součást rozsáhlejšího projektu zkoumajícího současný stav venkova v Maďarsku. Příspěvek se skládá ze čtyř částí: krátký popis metodiky, regionální disparity a strádání ve venkovských oblastech, které jsou uvedeny pomocí typologie na strádání a údajů Eurostatu, což poskytuje důkaz o evropském srovnání. V návaznosti na to jsou hlavní závěry tohoto rozsáhlého kvalitativního výzkumu workfare politiky ve venkovském Maďarsku představeny a diskutovány na základě příslušné legislativy. Tento článek se domnívá, že workfare schéma ve venkovských oblastech je jedinečné hlavně pro střední a východní Evropu a jsou zejména oblíbené (zvláště zvýhodněny) v Maďarsku, také bylo zjištěno, že ekonomové správně posoudili, že workfare schéma poskytuje několik nových pracovních míst. Nicméně, toto je lepší než nic a stávají se jistotou pro venkovskou společnost, kde jsou oceňovány místními úředníky i obyvateli. Také ihned provedli posouzení paternalistického vztahu mezi zasloužilými a nezasloužilými chudými a více komerčně orientovanými schémata, která vyvolávají otázky ohledně narušení trhu (Keller a kol., 2016).

- Vymezení a typologie českého venkova a jeho význam pro rozvoj venkova

Cílem tohoto článku je vymezení krajiny v České republice podle místních podmínek a typologie venkovských obcí v závislosti na jejich potenciálu rozvoje. Autor se orientuje na využití kombinace geografických informačních systémů, analýzy prostorových dat a nástrojů prostorové statistiky, spolu s tradičními vícerozměrnými statistickými metodami pro vymezení a typologii venkova. Typologie venkovských obcí, dle jejich rozvojo-

vého potenciálu, vychází z aktuálních socio-ekonomických ukazatelů z roku 2011 a sčítání lidu, která formují poslední část článku, následuje závěr a úvaha o budoucím rozvoji venkova v České republice (Klufová, 2016).

4 PŘÍPADOVÁ STUDIE - ODRY

4.1 Popis lokality

Popisovaná lokalita v této diplomové práci se nachází v České republice, v Moravskoslezském kraji, v okrese Nový Jičín, v okolí měst Fulnek, Bílovec, Vítkov, Hranice a Příbor. Město se nachází v jižní oblasti turistického regionu Moravského Kravaňska, v Oderských vrších, v Oderské kotlině v Nížkém Jeseníku, která přechází do Moravské brány. Odry se rozkládají po obou stranách řeky Odry, která tvoří zemskou hranici mezi Moravou a Slezskem. Město Odry je obcí s rozšířenou působností. Odry leží v nadmořské výšce 303 metrů nad mořem. Počet obyvatel k 1.1.2016 byl v Odrách 7 308. Zeměpisné souřadnice: 49° 39' 50" s.š. 17° 49' 51" v.d.

4.1.1 Souhrnné informace

Tab. 2 Souhrnné informace [7]

Status:	Město
Typ sídla:	Obec s rozšířenou působností
ZUJ (kód obce):	599701
Katastrální plocha (ha):	7 408
NUTS 4:	CZ0804 - Nový Jičín
NUTS3:	CZ080 - Moravskoslezský kraj
NUTS2:	CZ08 - Moravskoslezsko

4.2 Historie Oder a vzpomínky pamětníků

4.2.1 Počátky osídlení

Odry patří k nejstarším městům okresu Nový Jičín. První písemná zmínka týkající se osídlení dnešních Oder pochází z roku 1234. Týká se slovanské osady Vyhnanov, kterou procházeli kupci a válečníci, kteří mířili do Opavy. Tato cesta byla hlídána strážními hrady a strážisky, které byly postaveny na okolních kopcích. Na vhodných místech byly zřízeny hospodářské dvory, které se později rozrostly ve vesnice. Je předpokládáno, že osada byla osídlena hlavně vyhnanci, jejichž úkolem bylo bránit hranici. V blízkosti osady stál hrad Milíkov, který chránil hranice a předpokládá se, že hrad byl postaven ze dřeva. Vyhnanov po vpádu Tatarů 1241 a později Kumánů v roce 1253 byl úplně zničen a vypálen.

Nové město bylo postaveno v 13. století v oválném tvaru, které chránila kamenná hradba, ochranný val a hradební příkop. Vnitřní část města byla tvořena přibližně

50 měšťanskými domy s kamenným hradem s hláskou a kostelem, který měl původně gotický sloh, nyní jej tvoří zadní část barokního kostela sv. Bartoloměje. Jedná se o nejstarší stavbu města.

Čeští králové povolali ve 13. a 14. století německé osadníky, aby se usadili v oblasti východně od Moravské brány, což je i oblast města Oder, z důvodu zavedení výkonnějších výrobních metod a zajištění bezpečnosti hranic. Jako nabídka pro přestěhování jim byly navrženy značné výhody, např. daňové úlevy, osvobození od vojenské služby a možnost užití vlastního práva. Takto se dostalo německé obyvatelstvo do Oder.

4.2.2 Město od středověku do dvacátého století

Odry byly významným místem v období husitských válek. Husitská posádka osídlila Odry při jejich tažení na Moravu v roce 1428, následně odtud prováděli cesty do Slezska a Polska. V roce 1428 v Odrách pobýval litevský princ a bývalý uchazeč o trůn Zikmund Korybutovič. Město se stalo součástí opavského knížectví a Slezska v roce 1481 a bylo zapsáno do opavských zemských desek.

Významným projevem lidu po husitském hnutí byly selské bouře, v období vlastnictví města Jana Tomáše ze Zvole. Hlavně venkovské obyvatelstvo bylo majiteli oderského panství zatěžováno, zejména poddaní sedláci se bouřili proti stále narůstajícímu panskému útisku a robotě. Nesouhlas s tímto útiskem se projevoval hlavně odmítáním roboty, platů a v sousedských konfliktech mezi vrchností, měšťany a poddanými sedláky. Velmi častým sporem bylo právo vařit a prodávat pivo a víno v Odrách a v dalších devíti panských vesnicích. Spor gradoval v roce 1571, kdy byla podána stížnost na Jana Tomáše ze Zvole. Pro prověření stížnosti na zátěž poddaných nadměrnou robotou a obtížně splnitelnými povinnostmi byla do Oder vyslána stavovská komise. Výsledkem šetření bylo uzavření smlouvy mezi sedláky a pány, i přesto nebyla smlouva dodržena a povinnosti sedláků stále rostly. Pánové ze Zvole nechali přestavět oderský hrad do podoby renesančního zámku a zdokonalili mlýnský náhon, jenž byl prvotním předpokladem pro vznik manufakturní výroby.

Po bitvě na Bílé hoře bylo město ve vlastnictví cizí šlechty. Nastalo další období útisku a oderské panství je majetkem pánu Lichnovských. František Leopold Lichnovský například bránil městu ve svobodné volbě purkmistra, městského písaře, rušil městskou radu ve výkonu jejich práv a zabavil purkmistrovi jeho příjmy. Z toho důvodu měšťané podali stížnost císaři. V tomto období, kdy venkovského obyvatelstva a i část

měšťanů žila v bídě, panstvo zahájilo roku 1730 náročnou barokní přestavbu původního renesančního zámku do poslední podoby, kterou známe. Buržoazní revoluce v 18. a 19. století učinila změnu feudálních poměrů, bylo zrušeno nevolnictví a roboty, kterými byli obyvatelé po staletí utiskováni.

Od roku 1792 patřilo panství Marii Terezii, hraběnce Schlabrendorfové, a následně její sestře Charlottě z Fürstenberku. Její nadace umožnila postavit oderskou nemocnici s infekční částí a klášterní školou.

Poslední vlastníci oderského panství páni Potočtí byli jedni z nejbohatších a nejstarších šlechtických rodů Polska. Vlastnili Odry od roku 1906 a zůstali v Odrách až do konce okupace, kdy následně došlo k znárodnění panství. Pánové Potočtí podporovali slovanský původ ve víceméně německých Odrách a upřednostňovali české obyvatelstvo. Na staré pile v Loučkách a v oderské cihelně zaměstnávali hlavně Čechy a Poláky (Běhálek, 1984, Broßmann, 2016 a Rolleder 2002).

4.2.3 Dvacáté století

Pro soudní okres Odry byla ve 20. století postavena budova soudu i s věznicí. Za pokutu a výtržnosti, zde měl být zadržen i spisovatel Jaroslav Hašek. Také zde byla postavena nová česká škola, ale odpovědí německého obyvatelstva bylo vybudování německé školy.

Dělníci pořádali své srazy v areálu Skalní sklepy, z tohoto důvodu na tomto místě vznikly dvě výletní restaurace Dolní a Horní sklepy. Později byl také ve městě vybudován Dělnický dům, který slouží jako kulturní centrum dodnes. Po Mnichovské dohodě se Odry staly součástí Německé říše, Sudetoněmecké župy. V roce 1944 v bitvě „Krvavá neděle“ byla nad Odrami sestřelena tři německá stíhací letadla, v roce 2010 bylo jedno vykopáno archeology. Počátkem šedesátých let došlo k reorganizaci správních celků a změně okresů, kdy se Odry staly součástí okresu Nový Jičín. V roce 1964 došlo k vyhoření zámku a jeho stržení. Socialistický režim na místě bývalého zámku vybudoval betonový obchodní dům ODRA. V letech 1978 – 1980 došlo k přemístění řeky Odry do nového řečiště, kvůli rozšíření závodu Optimit, bohužel však při tomto došlo ke zrušení světoznámé dostihové dráhy (Rolleder, 2002).

4.2.4 Soužití českého a německého obyvatelstva

Zde se vracíme k problematice po Mnichovské dohodě a zabrání Sudet německou armádou a na tomto místě se také můžeme ptát, „*proč došlo po staletích poklidného soužití k národnostním sporům mezi českým a německým obyvatelstvem.*“

Počátky problémů v soužití nastaly po bitvě na Bílé hoře, ve které byli poražení čeští stavové. Toto bylo vnímáno jako útok na český národ, i když se jednalo o konflikt náboženský. Po roce 1742, po prusko-rakouských válkách o dědictví, zůstala v habsburské monarchii pouze sedmina obyvatel Slezska, tím se stali Němci v českých zemích menšinou. Po napoleonských válkách započal kulturně duchovní rozmach „české národní obrození“. Výklad českých dějin byl ve vztahu k habsburské monarchii silně nacionalistický. Národnostní identity se začaly čím dál více rozcházet a vznikaly nejen v politickém životě, ale také v kultuře a umění, oddělovaly se a posilovaly hodnoty národního sebevědomí obou stran. Po založení Československé republiky v roce 1918 Němci požadovali připojení oblastí, kde žili, k nově vznikajícímu státu Německému Rakousku. Německy mluvící území bylo obsazeno českou milicí v roce 1919 a konaly se pouze pokojné demonstrace, které požadovaly připojení k Německému Rakousku. Čeští vojáci tyto demonstrace krvavě potlačili. Němci byli násilně donuceni žít v centralistickém československém národnostním státě.

Schválená ústava nebrala ohled na národnostní menšiny a dávala přednost Čechům a Slovákům. Počešťování a národně politické reformy zasáhly nejvíce německé obyvatel. Třicátá léta dvacátého století byla na Odersku vyhrocena především nacionálním bojem německých obyvatel. Ti pod vlivem Henleinovy strany vyhráli volby v roce 1938. Pod vlivem voleb bylo při okupaci Odersko připojeno k říši jako součást Sudet. Němečtí obyvatelé vítali německá vojska na náměstí, která vstoupila do Oder dne 10. října 1938. Místní české obyvatelstvo většinou opustilo město a zůstal jen zbytek smíšených manželství, tato část obyvatelstva spolu s antifašisty zažila nejtěžší chvíle během okupace fašistickým Německem. Mnozí se již ke svým blízkým nevrátili. Po válce po roce 1945 – 1946 proběhl ve městě odsun německého obyvatelstva na základě Postupimské smlouvy. V období od března do října 1946 odjelo z Oder 10 vlaků, které odvážely původní německé obyvatele. Je doložitelné z dokumentů o transportu z Moravského Kravařska, že násilně svou vlast muselo opustit cca 52 200 osob. Pro transporty do sovětské okupační zóny nebo do Rakouska dokumenty neexistují. Je tedy nutno připočítat cca 19 000 osob, tzn. že z Moravského Kravařska bylo celkem odsunu-

to cca 75 600 sudetských Němců, počítáme i 3 400 divoce odsunutých obyvatel z Nového Jičína. Při registraci oderského obyvatelstva pro přesídlení byl 750 osobám přiznán charakter antifašisty. Z nichž se 370 vystěhovalo do tehdejší sovětské zóny – východního Německa. 170 německých antifašistů zůstalo v Odrách a podíleli se spolu s českými dosídlenci na obnově fungování města. Zbývající oderští antifašisté odešli do západního Německa. V příloze 1 je ukázka jmenného seznamu vyhotoveného MNV pro vagón číslo 36, transport dne 23. července 1946 z Oder.

Zabavený německý majetek byl bez náhrady převeden na národní správu. Obyvatelstvo se zcela obměnilo přílivem Čechů z vnitrozemí, což probíhalo až do roku 1946. Do Moravského Kravařska se přistěhovalo asi 50 000 nových obyvatel (Běhálek, 1984 a Broßmann, 2016).

4.2.5 Svědectví pamětníků

Miroslav Kučerka, narozen 6.3.1933 ve Šlapanicích. Moji předkové, prababička a praděda, se po válce přestěhovali z Bezuchova do Oder do domu po odsunutých německých obyvatelích. Praděda se přistěhoval do Oder za prací, jelikož byl vyučený mlynář a v Odrách byl funkční mlýn. S nimi se také přistěhoval můj děda Miroslav s bratrem Petrem, kteří již byli ve věku 12 a 11 let. Děda si pamatuje na odsun Němců a toto jsou jeho vzpomínky.

V roce 1946 po Benešových dekretech byl zahájen odsun německého obyvatelstva i z Oder. Tito původní obyvatelé žili ve svých domech do doby, než si jejich dům vybral někdo z nových českých příchozích do města. V tu chvíli se museli němečtí obyvatelé vystěhovat do tábora, odkud byl organizován odsun do Německa. Noví čeští usedlíci, kteří přišli do Oder, se přihlásili na Národním výboru v Odrách a požádali o přidělení vybraného domu po starousedlících německé národnosti, jež byli nuceni se vystěhovat. Národní výbor vystavil „dekret domovního správce“. V Odrách byl tábor složený ze tří velkých dřevěných budov, kde Němce soustředili a kde čekali, než budou odsunuti do Německa. V táboře museli všichni pracovat, někteří muži pracovali ve společnosti Optimist, jiní stavěli památník padlým rudoarmějcům a další dělali jiné práce ve městě. Děti musely chodit do české školy až do doby odsunu. Tím, že do školy chodily děti české i německé, tak se můj děda spřátelil s Franzem Klamethem a byl ho vyprovázet k vlaku v červnu 1946 až na stanoviště, kde je celníci kontrolovali a odbavovali. Někteří kontroloři byli tak „důslední“, že byli schopni propíchat i Globin (krém na boty) a kon-

trolovali váhu věcí, které si Němci odváželi. Kamarádi se od té doby již nikdy nepotkali. Německé obyvatelstvo v táboře muselo nosit označení - nášivku s černým písmenem N na bílém podkladu. Němci, kteří byli v komunistické straně, byli odsunuti do východního Německa a mohli si s sebou vzít veškeré jmění včetně nábytku. Němci, kteří v komunistické straně nebyli, byli odsunuti do západního Německa a mohli si vzít maximálně 50 kg osobních věcí. Veškerý jejich nábytek zůstával v domech pro nové majitele. Praděda si vybral dům blízko mlýna na Zámecké ulici č. 6, šel na národní výbor, kde mu vystavili dekret domovního správce na tento dům. Původní obyvatelé domů se jmenovali Ludwikovi a Ti se museli vystěhovat do tábora. Prababička uměla německy a dovolila jim, aby si odnesli vše co chtějí. Odnesli si pouze věci v množství cca 50 kg a všechnen nábytek nechali v domě. Dům patří naší rodině do současnosti. Děda si pamatuje, že někteří noví čeští obyvatelé se k Němcům nechovali slušně a nechtěli jim dovolit odnést si cokoli z nově získaného domu.

Antonie Kučerková, rozená Heger

Příběh z naší rodiny je od Antonie Kučerkové narozené 12.10.1940, která je švagrovou mého dědy. Žila od narození v Odrách v rodině smíšeného manželství, kdy matka byla Češka a otec Němec. Antonie měla staršího bratra a mladší sestru. Rodina žila ve vlastním domě, otec zastával funkci na úřadě. S počátkem války byl nucen narukovat do Německé armády, opustit rodinu a odjet bojovat na frontu do Sovětského svazu. Nikdy se z války již nevrátil a rodina dostala pouze oznámení, že padl v boji, rodina nedostala informaci o přesném místě úmrtí, toto zjistili až v posledních letech. Celá jeho rodina byla německá (ostatní sourozenci s rodinami i matka), a proto se museli v roce 1946 vystěhovat do Německa, nový režim dovolil zůstat pouze staré matce. Manželka s tchyní i přesto, že měla českou národnost, byla vystěhována z vlastního domu a se třemi dětmi přestěhována do jednoho pokoje, byla jim zabavena většina jejich osobních věcí, např. i oblečení po otci, ve kterém později potkávali různé obyvatele města. Obyvatelé Oder je všechny považovali za nepřátele, přestože děti pocházely ze smíšeného manželství a jejich matka byla Češka. Děti nerozuměly zcela českému jazyku, protože doma mluvily pouze německy, i tak musely nastoupit do české školy, což bylo pro ně velmi těžké a diskriminující z důvodu neznalosti jazyka. Nakonec se vše naučily, ale stále v dětství žily v opovržení ostatních občanů Oder. S postupem času se vše změnilo a život tety byl spokojený a šťastný. Mnohdy vzpomíná na tyto těžké životní chvíle.

Herta Sedláčková, rozená Stach narozena 21.4.1923 v Odrách v německé rodině, zemřela 30.12.2012 v Odrách a její matka Elizabeth Stach narozena 22.3.1904, zemřela 13.1.1945 ve vězení gestapa v Novém Jičíně. Celá rodina byla levicově zaměřená a otec Herty byl odborářským oblastním vedoucím, který byl uznávaný a oblíbený. Týden po obsazení Oder německou armádou v říjnu 1938 byla matka Herty zatčena a po šesti týdnech propuštěna, což bylo prvním varováním, aby se rodina podřídila nacistické moci. Rodina pomáhala válečným zajatcům a lidem na nucených pracích po celou dobu války. V té době si všichni, kteří pomáhali odpůrcům nacistické moci museli být vědomi, co je čeká v případě prozrazení. V květnu 1944 byl otec Herty povolán k německému válečnému námořnictvu, přestože mu již bylo 50 let. Herta i její matka nadále pokračovaly v pomoci ruským i britským zajatcům. Po nezdařeném útěku ruských zajatců a prozrazení rodiny Stach byla Elizabeth i Herta zatčeny a odvezeny do vězení gestapa v Novém Jičíně. Po velkém utrpení Elizabeth v roce 1945 zemřela. Během uvěznění jí Herta viděla pouze jednou a viděla výsledek nacistického mučení na zoufalém vzhledu své matky. Těsně před osvobozením Oder v roce 1945 byla Herta propuštěna z vězení. Ironií zůstalo, že velmi brzy musela bojovat o svůj rodný dům v Odrách, který chtěli předat českým novoosídlencům. Nikoho nezajímalo nacistický teror na její rodině a na ní samé. V roce 1947 jim nakonec dům potvrdili a změnili občanství na české. Herta se s námahou naučila česky, ale stejně pro většinu Čechů byla jen Němkou. Provдалa se za Čecha pana Sedláčka a měla s ním dvě děti. Otce našla v britském vězení v uniformě německé armády a po vysvětlení, že otec byl za války antifašista, byl propuštěn a vrátil se do Oder. Po roce 1989 se stala kontaktní osobou pro všechny vyhnané Němce, kteří navštěvovali svůj starý domov.

Většina německých rodáků odsunutých z Oder se tomuto městu odcizila. V domech, které jim kdysi patřily a byly jim vyvlastněny, dnes žijí jiní lidé. Jejich vztah k tomuto městu, který jejich předkové považovali za svůj domov po sedm staletí, byl v roce 1946 násilně přerušeno. Na základě změn ve společnosti i politice a nového chápání česko-německých vztahů navštívilo v posledních letech velké množství německých rodáků své staré město. Navázali vztahy s lidmi, kteří zde směli zůstat neboť tito lidé hrají důležitou roli jako prostředníci, na základě nichž je možné budovat důvěru a přátelství. Ve městě byly uskutečněny společné projekty například obnova lapidária, na hřbitově byly obnoveny pomníky starousedlíků, kteří byli vystěhováni do Německa.

Také společná setkání a spolupráce se spolkem Rolleder v Odrách. V minulém roce proběhlo ve městě Odry setkání německých rodáků s obyvateli města.

4.3 Socio – demografická charakteristika

4.3.1 Organizační struktura

Odry jsou obcí s rozšířenou působností pro katastrální území: Odry + osady Dvořisko a Hvězdová, Dobešov, Kamenka, Klokočůvek, Loučky + osada Kolonka, Pohoř, Tošovice, Veselí a Vítovka. Zastupitelstvo obce tvoří celkem 19 občanů. Odry mají výhodnou polohu, leží v údolí obklopeny lesy a 3 km od vybudované dálnice D1 Praha – Brno – Kroměříž – Bohumín. Znak města je na modrém štítě, kde je umístěna dřevěná věž ve zlaté barvě s cimbuřím o čtyřech stínkách se zlatou valbovou střechou, se dvěma zlatými makovicemi. Tato věž znázorňuje původní hlásnou věž na oderském hradě. Z podoby znaku vychází také městský prapor – na modrém podkladě se nachází žlutá věž.

Obr. 3 Znak města [8]

4.3.2 Členství

- *Euroregion Silesia* – sdružení bylo založeno v roce 1989 za účelem zvýšení intenzity přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu, kultury a sportu, přeshraniční komunikace. Jedná se hlavně o spolupráci s Polskem.
- *Mikroregion Odersko* – dobrovolný svazek obcí, do kterého spadá deset obcí z okresu Nový Jičín, kam také patří i Odry. Obce se spojily kvůli vzájemné spolupráci, obnově a rozvoji venkovských sídel, rozvoji venkovské infrastruktury, rozvoji místního průmyslu, rozvoji zemědělství a ochraně životního prostředí, zviditelnění zájmového území rozvojem cestovního ruchu.

- *Severomoravský vodárenský svaz* – účelem svazu je zajištění shodného postupu při vyjednávání se SmVaK Ostrava při úpravě cen vodného a stočného, stanovení priorit pro investice, opravy a rekonstrukce vodovodů a kanalizací na území obcí sdružených ve svazu.
- *MAS Region Poodří, z. s.* – území akční skupiny Regionu Poodří slučuje 39 obcí v okrese Nový Jičín. Spolek vznikl v roce 2004 a jeho cílem je využít aktivity a potenciál akční skupiny k vytvoření podmínek ke zřízení silného venkovského území se spokojenými obyvateli.
- *Partnerské město Kuźnia Raciborska* – partnerství mezi obcemi vzniklo v roce 2000. Kuźnia Raciborska je polské město, kterým také protéká řeka Odra. Spolupráce se rozvíjí v mnoha oblastech, nejvíce ve školství a kultuře.
- *Partnerské město Niefern-Öschelbronn* – partnerství vzniklo v roce 1998 především z důvodů velmi dobrých již existujících kontaktů současných občanů Oder s dřívějšími rodáky. Bohužel kontakty mezi tímto německým městem nejsou tak dobře rozvinuté jako s městem v Polsku [7].

4.3.3 Využití území

Dle využití krajiny Odry spadají do leso – zemědělské oblasti, do výrobní oblasti bramborářské. Nejčastěji pěstovanými plodinami jsou obilniny a řepka. Výměra katastrálního území je 7 405 ha. Nejvíce je v katastrálním území zastoupena zemědělská půda, která je tvořena 2 891 ha orné půdy a 783 ha trvalých travních porostů. Nezemědělská půda je zastoupena hlavně lesními pozemky s celkovou výměrou 2 936 ha. Tyto informace vyplývají z následující tabulky struktury půdního fondu.

Tab. 2 Struktura půdního fondu [9]

Druh pozemku	ha
Celková výměra	7 405
Zemědělská půda	3 872
Orná půda	2 891
Zahrada	170
Ovocný sad	28
Trvalý travní porost	783
Nezemědělská půda	3 533
Lesní pozemek	2 936
Vodní plocha	132
Zastavěná plocha a nádvoří	95

Ostatní plocha	369,62
----------------	--------

Nejdůležitějším podnikatelským subjektem v oblasti zemědělství je Agro Odersko a.s. Předmětem činnosti této společnosti je rostlinná a živočišná výroba. Akciová společnost Agro Odersko celkově obhospodařuje 1 645 ha půdy. Většina lesů v obci jsou ve vlastnictví států, převládají zde lesy hospodářské 97,2 % a zbytek tvoří lesy zvláštního určení, pouze 2,8 %. V minulosti se zde vyskytovaly bukojedlové lesy, ale nyní se jedná o bukové lesy a lesy s převahou smrků (Dušková, 2014, [9]).

4.3.4 Přírodní hodnoty

Přírodní park Oderské vrchy

Pro své krajinářské, ekologické a rekreační hodnoty byly Oderské vrchy vyhlášeny v roce 1994 přírodním parkem. Tento přírodní park vznikl sloučením původních přírodních parků Horní Odra, Kletné a Požaha. Toto území zaujímá území o velikosti 287,03 km². Plošiny (poloroviny), hluboce zaříznutá údolí vodních toků, zejména řeky Odry, do podkladu kulmských hornin s drobnými a břidlicemi jsou typickým rysem krajinného rázu. Vyskytují se zde smrkové porosty a místy jsou zachovány lipové dubohabřiny. V údolích jsou zbytky jasenin a mokřadních olšin.

Přírodní památka Meandry Staré Odry

Toto území bylo vyhlášeno v roce 1999 za přírodní památku, rozkládá se na území 25,77 ha. Přírodní památka se nachází v údolní nivě řeky Odry. Důvodem ochrany je pozůstatek původního meandrujícího koryta řeky Odry s řadou tůní a s pestrou skladbou břehových porostů. Na tomto území se nacházejí staré bukové porosty s různověkými smrčínami.

Přírodní památka Stříbrné jezírko

Bezodtokové jezírko vzniklo v polovině 17. století zatopením šachty dolu. Na místě jezírka byl původně galenitový důl. Břehy jezírka jsou porostlé vrbou jívou, šípatkou vodní a kosatcem žlutým. V jezírku žije bohatá fauna, můžeme zmínit například raka říčního, čolka obecného a horského a ropuchu obecnou. Ohrožením této lokality zejména je neopatrná těžba dřeva v porostech v blízkosti vodní plochy. Dochází k nebezpečí znečištění odpadem ze dřeva a ropnými látkami.

Přírodní rezervace Suchá Dora

Suchá Dora byla vyhlášena rezervací v roce 1969, rozloha činí 17,60 ha. Rezervace se rozkládá na pravém svahu údolí potoku Suchá. Přirozené květnaté bučiny na kameni-

tých svazích jsou charakteristické pro tuto oblast. Na prudkém svahu se zde nachází přibližně 150 let starý les, dochází k častým vývratům starých stromů. Velmi staré porosty tohoto území jsou ponechány přirozenému zmlazení.

Naučná stezka Stříbrný chodník

Stezka je zaměřená na přírodu, geologii a historii osídlení oblasti. Trasa stezky je přibližně 7,5 km dlouhá a má 13 tématických zastavení. Trasa celé stezky je v terénu označena typizovanými značkami s bílým podkladem se zeleným úhlopříčným pruhem. Celá stezka prochází přírodním parkem Oderské vrchy, kde se nachází mnoho chráněných území, například květnaté louky, mokřady a louky v údolních nivách. Také zde žijí i ohrožené druhy živočichů.

Oderské rybníky

Jedná se o soustavu pěti rybníků – Trněný, Travný, Emauzský, Cíp a Vraženský. Rybníky jsou v současnosti zajímavé hlavně z důvodu ornitologického. Jsou útočištěm pro různé druhy ptactva. Menší rybníky jsou útočištěm především pro obojživelníky. Rybníky jsou částečně obklopeny řadou staletých stromů. Rybníky složí jako chovné a rybníčení je zde povoleno pouze se zvláštním povolením (Dušková, 2014).

4.3.5 Kulturní hodnoty

Archeologický výzkum

Na archeologické výzkumy se v Odrách a jejich blízkém okolí zaměřuje historicko – vlastivědný spolek. Za poslední dobu tento spolek shromáždil velké množství artefaktů, které se dotýkají celé historie osídlení Oder. Všechny nálezy jsou dokumentovány, popsány pod dohledem historiků, publikovány a následně jsou vystavovány v Katovně v Odrách či Oderském muzeu. Stálá výstava nejzajímavějších nálezů z poslední doby je dostupná v Městském informačním centru.

V prostoru lokality Vyhnánov byly nálezy štípané industrie, při ústí Mlýnského údolí hrot krnovsko – štramberského typu nebo pazourková čepel z oderského hřbitova. Dále jsou také nálezy z doby bronzové (bronzová sekerka s tulejkou a ozdobený skleněný vinutý korál, bronzový dlátový nástroj). Od pravěku až do 15. století existují nálezy keramiky, přeslen, podkov, křesadla, militaria a železných předmětů pro denní potřebu. Nejvíce nálezů bylo sesbíráno při výkopech telekomunikací, kanalizací či havarijních, hlavně v blízkosti oderské fary a v objektu katovny. Velmi zajímavé jsou nálezy kachlů

z období renesance, které znázorňují místní šlechtu či příslušníky panovnických rodů (Kubínková, 2006).

Oderský zámek

V dějinách Oder je po sedm století zmiňováno šlechtické sídlo, nejprve jako městský hrad a později zámek. Původně městský hrad byl přestavěn a adaptovaný v období renesance, baroka a klasicismu. Podobu Oderského zámku určila největší přestavba učiněná v letech 1730 – 1736 pod vedením projektanta, který byl seznámen s tvorbou velmi známého architekta té doby Johanna Lucase von Hildebrandta. Gotika byla spojena s výstavbou, renesance s přestavbou na pohlednější sídlo, období baroka se snahou učinit ze zámku hlavní sídlo rodu a klasicistní s dobově módní úpravou, spojenou také s proměnou parku. V rámci existence zámku, jež byl středem Oderského panství, se v jeho vlastnictví vystřídalo mnoho šlechtických rodů. Od Šternberků až po poslední majitele, polskou šlechtickou rodinu Potockých.

Po druhé světové válce byl zámek vyhlášen jako kulturní památka II. kategorie, určena k opravě a využití pro kulturní účely města. Po provedených opravách, jež trvaly 10 let, byl zámek využíván také jako sídlo místního národního výboru. Tragický požár 17.1.1964 sice nezpůsobil neopravitelné škody na stavební hmotě (shořela velká část střechy), umožnil však politicky angažovaným představitelům města postavit se proti jeho opravě a naopak se zaměřit na odstranění a demolici zámku. Ohořelý zámek zůstal stát dva a půl roku bez jakýchkoliv zásahů a celá situace ohledně zámku vyvrcholila 7.7.1966 demolicí (Hubáček a Kolář, 2016).

Kostel sv. Bartoloměje

Byl postaven roku 1373 v gotickém stylu a přestavěn v letech 1691-1692 na barokní. Od roku 1374 je v kostelní věži usazen druhý nejstarší moravský zvon. Roku 1733 byla k severní sakristii s oratoří v patře přistavěna kaple sv. Jana Nepomuckého. Na opačné straně byla v roce 1777 přistavěna kaple sv. Valentina. V roce 1792 postihl kostel požár a při opravách s ním souvisejících byla v 90. letech 18. století přistavěna západní kostelní věž.

Barokní fara z roku 1699 stojí hned vedle kostela a je na místě starší fary. Nová fara byla upravena do současné klasicistní podoby v polovině 19. století. Při tom získala šestiosé průčelí a valbovou střechu. Před farou je umístěna socha sv. Floriána z roku 1751, která byla zaplácena komtesou Marií Barbarou Lichnovskou rozenou Wardenber-

govou. V blízkosti kostela se nachází sousoší Nejsvětější Trojice od A. Heinze z Oder z roku 1890.

Kaple svaté Rodiny

Nachází se na hřbitově a byla postavena v barokním slohu v roce 1719, nemusela být využívána jako hřbitovní kaple, ale jako protestantský kostel. Původně byla tato stavba dřevěná, roubená a následně obezděná. V průběhu oprav hřbitovního vchodu byl objeven boční vchod, který je charakteristický pro protestantské stavby. Při opravách došlo k nálezům keramiky z 15. století. Z tohoto důvodu se může jednat o budovu staršího osídlení, kterému se říkalo Česká ves. V roce 2016 byla provedena komplexní rekonstrukce kaple [19].

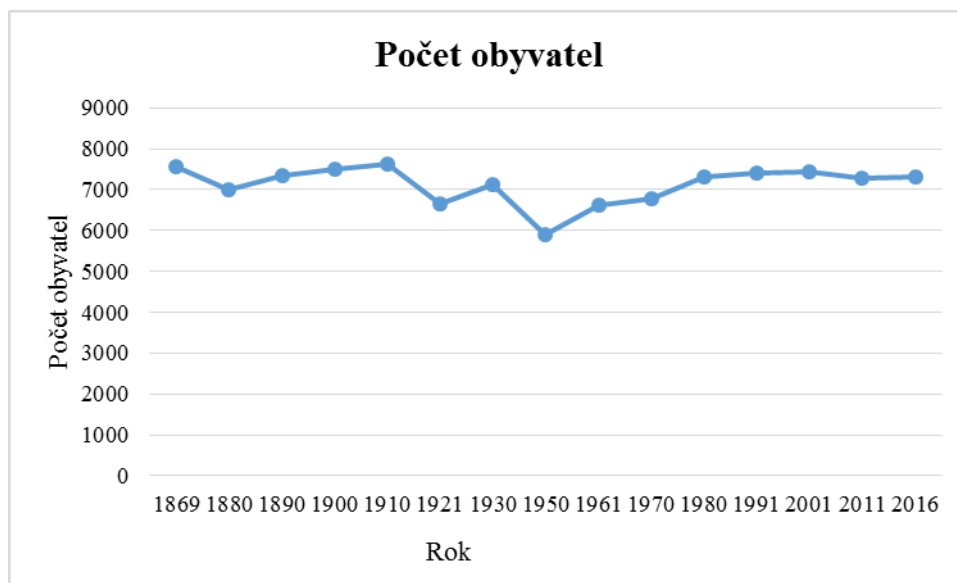
4.3.6 Obyvatelstvo a jeho vývoj

Pro vypracování demografického vývoje ve městě Odry byla využita data počtu obyvatel podle výsledků sčítání od roku 1869 v obcích vybraného SO ORP a ta byla doplněna o aktuální data. Všechna tato data jsou dostupná na internetových stránkách Českého statistického úřadu.

Tab. 3 Vývoj počtu obyvatel 1869 – 2016 [10]

Rok	Počet obyvatel
1869	7 558
1880	7 010
1890	7 343
1900	7 496
1910	7 625
1921	6 644
1930	7 112
1950	5 893
1961	6 617
1970	6 769
1980	7 311
1991	7 401
2001	7 444
2011	7 274
2016	7 308

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel od roku 1869 – 2016

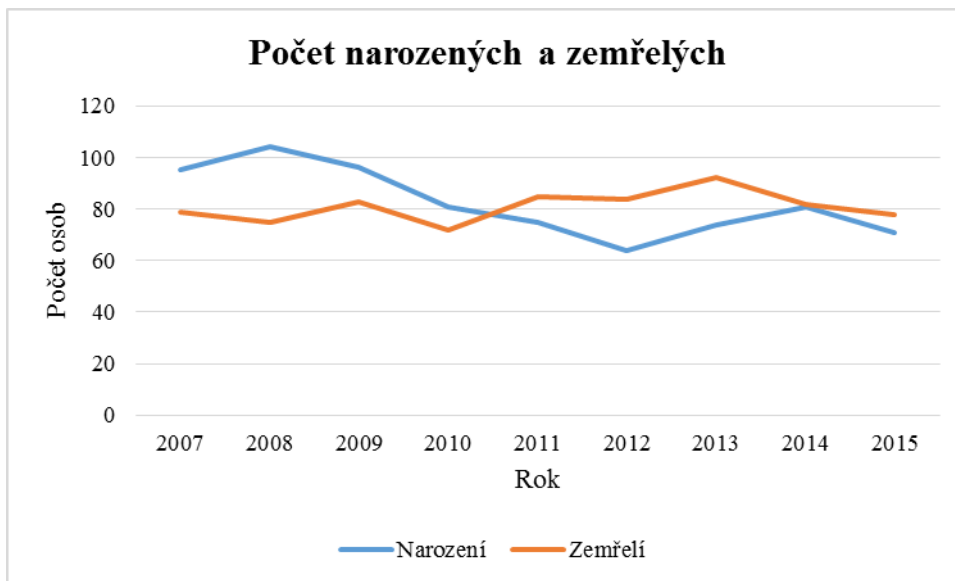

Vývoj počtu obyvatel je v Odrách víceméně rovnoměrný, pouze ve dvou obdobích došlo k výraznějšímu poklesu obyvatel. První období bylo od roku 1910 – 1921, kdy došlo k poklesu obyvatelstva o 981 obyvatel. Tento pokles můžeme přikládat problémům v průmyslu čili průmyslové revoluci, v Odrách byly významné textilní závody, které v důsledku krize průmyslu propouštěly své zaměstnance a ti byli nuceni odcházet za prací do jiných oblastí.

Druhým obdobím velkého poklesu počtu obyvatel bylo období během let 1930 – 1950, kdy v Odrách docházelo k odsunu německého obyvatelstva. Rozdíl v roce 1950 činil 1 219 obyvatel oproti roku 1930. Po roce 1950 počet obyvatel začal opět stoupat v důsledku stěhování českých obyvatel do Oder a osídlování prázdných domů po odsunutých Němcích.

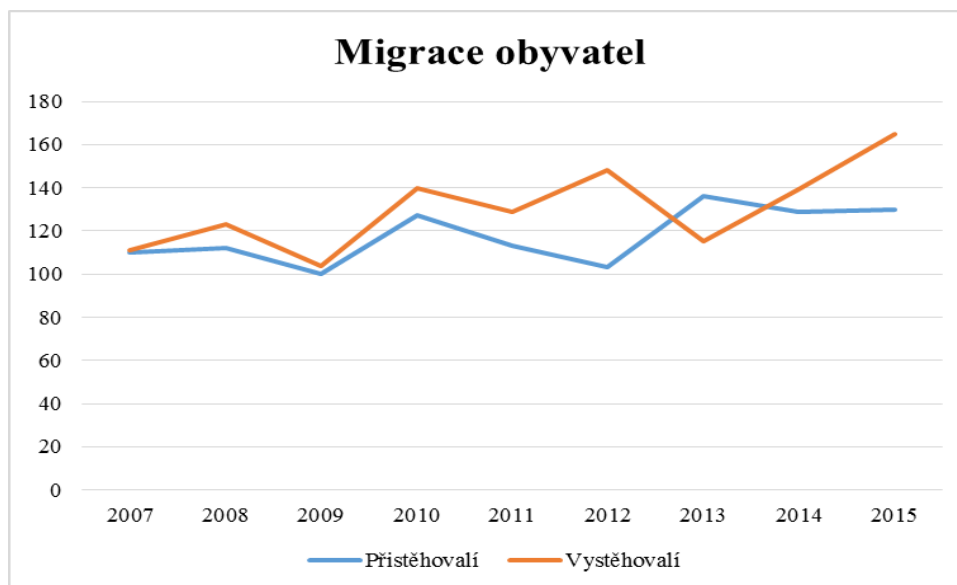
4.3.6.1 Pohyb obyvatelstva

Graf 2 Počet narozených a zemřelých v letech 2007 – 2015 [11]

Přirozený přírůstek měl do roku 2011 kladný vývoj, v tomto období také převažoval počet narozených nad počtem zemřelých. Právě v roce 2011 došlo k obratu a zemřelí začali převažovat nad počtem narozených. Velká převaha narozených nad zemřelými byla v roce 2008 přirozený přírůstek + 29 oproti zemřelým, naopak větší převaha zemřelých nad narozenými byla v roce 2012 přirozený úbytek činil - 20. Výjimkou je pouze rok 2014, kdy byl přirozený přírůstek a úbytek téměř vyrovnaný a lišil se pouze zápořem o jednu narozenou osobu.

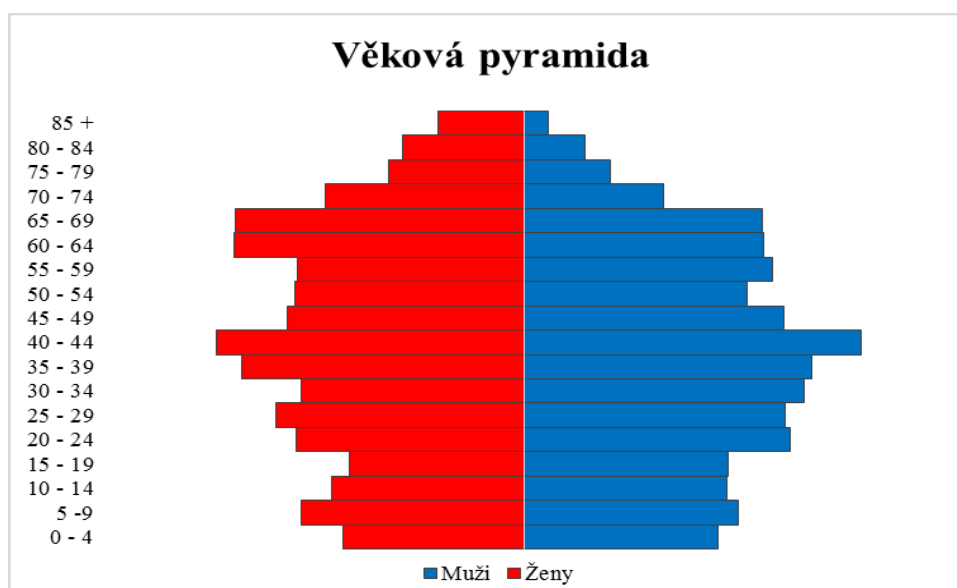
Graf 3 Vývoj migrace obyvatel v letech 2007 – 2015 [11]

Z grafu můžeme vidět migraci obyvatel v Odrách v období od roku 2007 – 2015. Je patrný stále zvyšující se odchod obyvatel, lze usuzovat, že obyvatelé se stěhují za prací či z rodinných důvodů. Nejvíce obyvatel se z Odr vystěhovalo v roce 2012 a 2015, naopak nejvíce obyvatel se do města přistěhovalo v roce 2013.

4.3.7 Demografická struktura

Graf 4 Rozdělení obyvatel dle pohlaví a věku k 31.12.2015 [12]

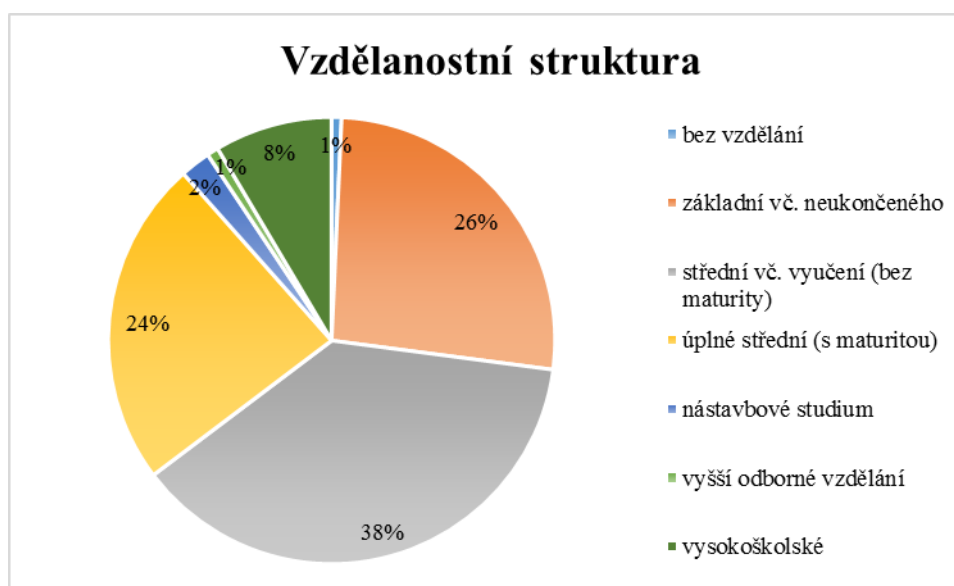

Z grafu věkové pyramidy lze vidět vyšší podíl mužů až do kategorie 45 – 49 let. Následně mají převahu ženy, kromě jedné kategorie 55 – 59 let, kdy muži mají vyšší za-

stoupení o 21 osob. Toto je způsobeno tím, že se rodí více chlapců než dívek, ale ženy se dožívají vyššího věku než muži (průměrný věk v Odrách muži: 39,5 let a ženy: 41,3 let). Převaha dětské populace do 14 let je nižší o 164 osob oproti postproduktivní populaci 65+. Ve srovnání s průměrným věkem v Moravskoslezském kraji (muži: 40,4 let, ženy: 43,3 let) je celkový rozdíl v Odrách o 2,9 let nižší. V porovnání průměrného věku obyvatel v okrese Nový Jičín (muži: 39,9 let a ženy: 42,8 let) činí tento rozdíl v Odrách 1,9 let. Město Odry by mělo začít více podporovat mladé rodiny s dětmi, aby docházelo k migraci směrem do města a ne naopak, z důvodu nutnosti zmírnění dopadů trendu stárnutí obyvatel v Odrách.

4.3.7.1 *Vzdělanost*

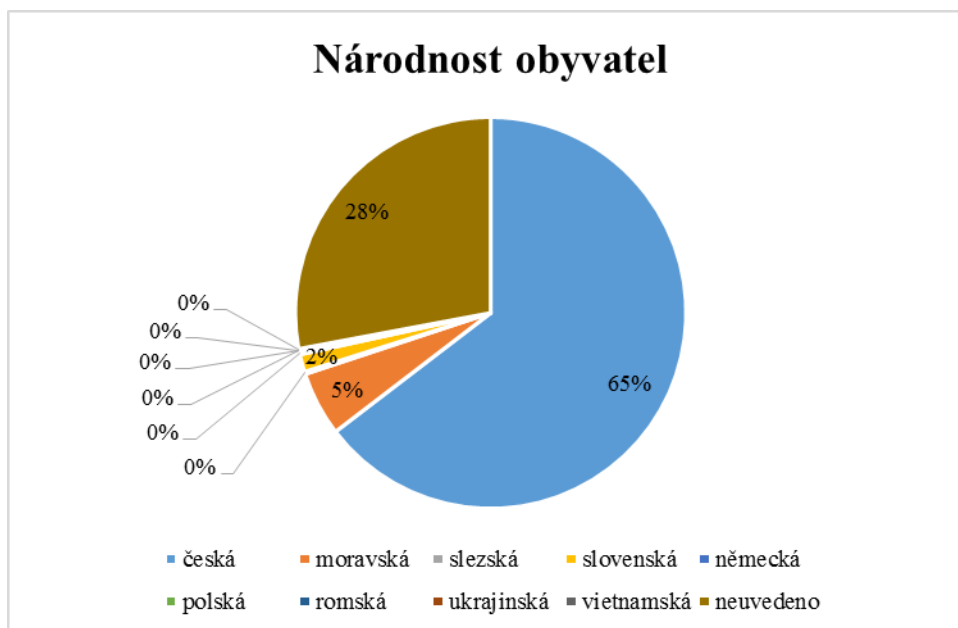
Graf 5 Nejvyššího ukončeného vzdělání věk 15+ (2011) [13]

Úroveň vzdělání obyvatel v Odrách roste v souladu s trendem v celé České republice. V roce 2011 žilo v Odrách 7 274 obyvatel z tohoto počtu bylo 6 125 obyvatel ve věku nad 15 let. Ve zpracovaném grafu lze vidět, že největší zastoupení mají obyvatelé se středním vzděláním či s vyučením bez maturity 38 %. Velmi podobné zastoupení mají občané s úplným středním vzděláním s maturitou 24 % a se základním vzděláním 26 %, dále jsou s 8 % zastoupeni vysokoškoláci. Nejnižší podíl obyvatel ve věku nad patnáct let je zřejmý u skupin nástavbové studium 2 %, bez vzdělání 1 %, a také 1% skupina s vyšším odborným vzděláním.

4.3.7.2 Národnost obyvatel

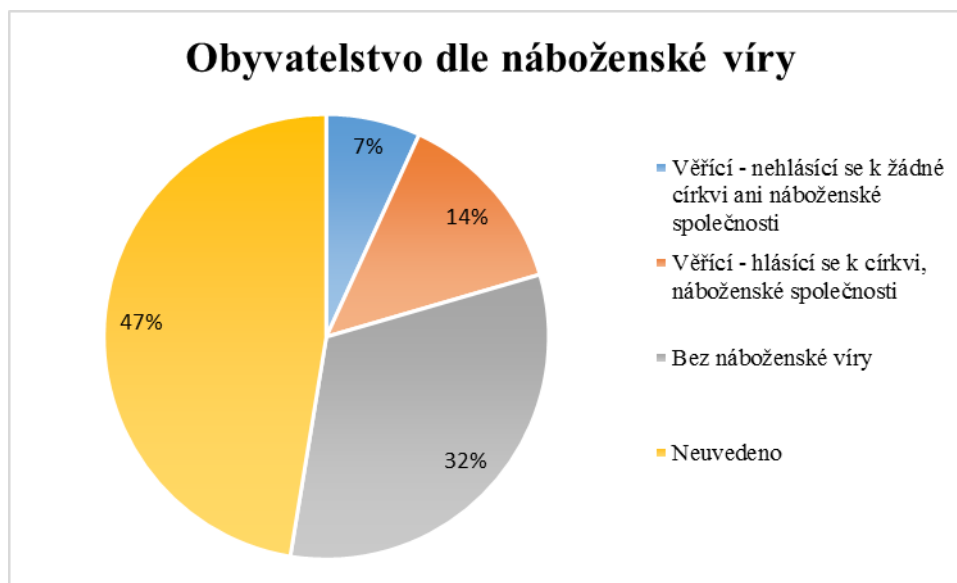
Graf 6 Národnost obyvatel (2011) [13]

V roce 2011 došlo ke sčítání domů a bytů v ČR, v tuto dobu nebylo povinné uvádět národnost. Údaje pro zpracování grafu byly získány z tohoto sčítání a z důvodu výše uvedeného jsou údaje dnes částečně zkresleny. Dle grafu můžeme tvrdit, že více než polovina obyvatel Oder se hlásí k české národnosti, celkem 65 %. Druhá nejvíce zastoupená skupina při sčítání lidu národnost neuvedla 28 %. Dvě menší skupiny, které svou národnost uvedly, se hlásí k národnosti moravské 5 % a slovenské 2 %. Dle mého názoru je v Odrách většina obyvatel české národnosti.

4.3.7.3 Religiozita

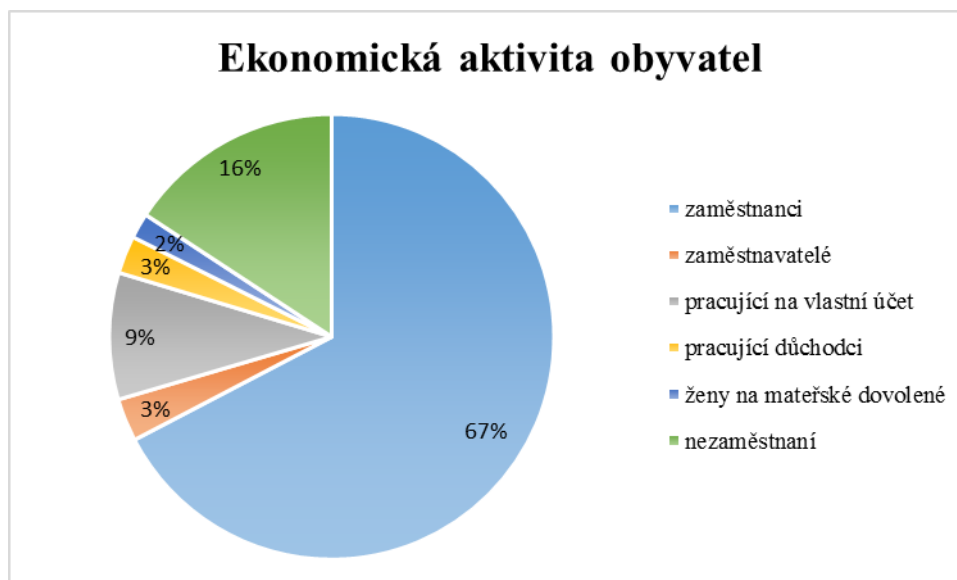
Graf 7 Obyvatelstvo dle náboženské víry (2011) [13]

Ve skupině věřících, kteří se hlásí k církvi, má nejpočetnější zastoupení s 90 % věřících Římskokatolická církev, se 7 % následuje Českobratrská církev evangelická. Následující skupina je s menším zastoupením, pouhými 2 %, Náboženská společnost Svědci Jehovovi a s 1 % Církev československá husitská. V poslední době dochází ke snižování počtu věřících v důsledku nedůvěry k církevně organizovanému náboženskému životu a církevním skandálům, ne k samotnému náboženství. Dalším důvodem nízkého počtu věřících je také fakt, že skoro polovina obyvatel svou náklonnost k určité víře vůbec neuvedla.

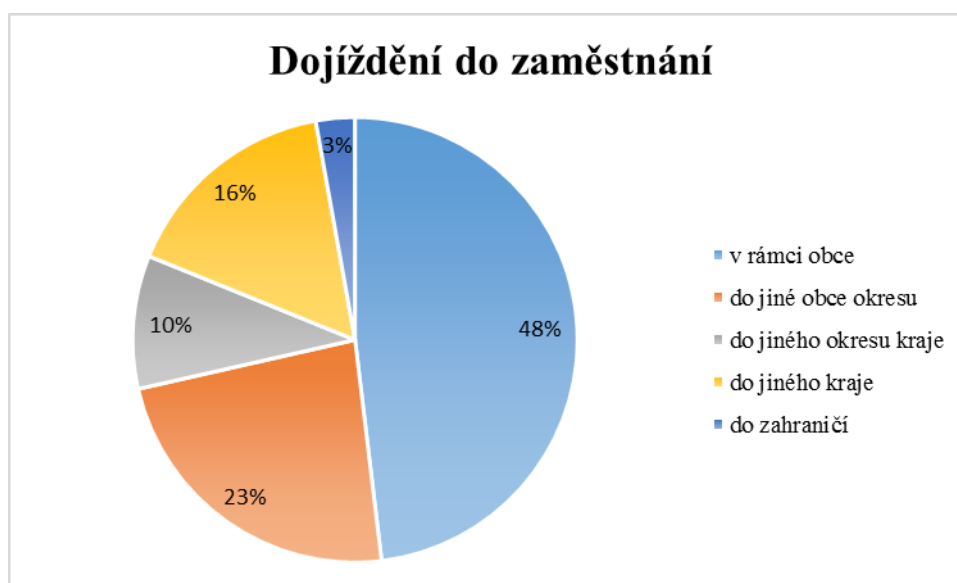
4.3.8 Ekonomická aktivita

Graf 8 Ekonomická aktivita obyvatel (2011) [13]

Ekonomicky aktivních obyvatel je celkem 3 355, kdy více než polovina těchto obyvatel je v zaměstnaneckém poměru. Naopak ekonomicky neaktivních obyvatel dle Českého statistického úřadu je v Odrách 3 540, do této kategorie se řadí nepracující důchodci a studenti. Počet osob s nezjištěnou ekonomickou aktivitou je 379. Dle Regionálního informačního servisu, který je veden pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj ČR, byla míra nezaměstnaných vedených na Úřadu práce v Odrách v roce 2015 pouhých 6,61 %.

Graf 9 Dojíždění do zaměstnání (2011) [13]

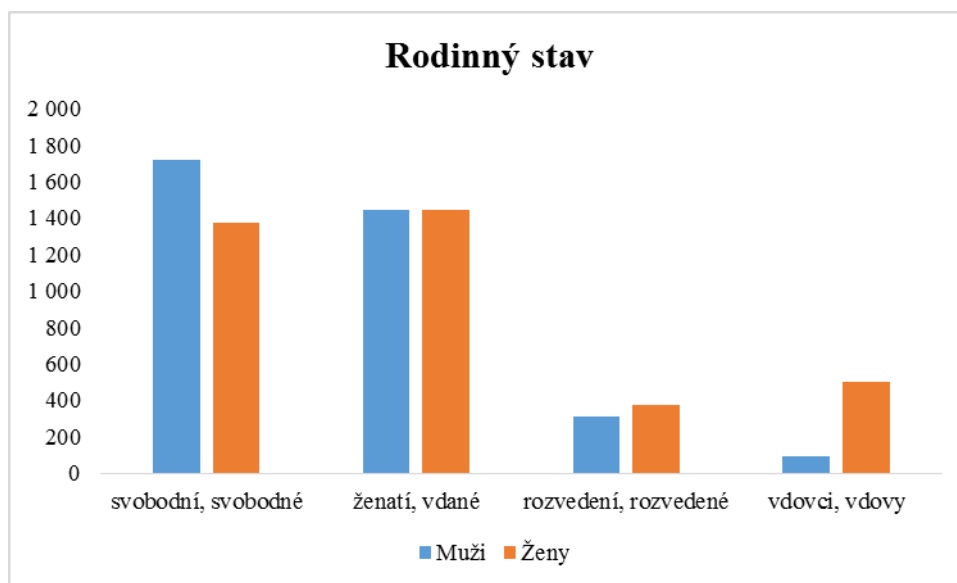

Téměř 52 % zaměstnaných obyvatel je nuceno dojíždět za prací mimo Odry. 48 % zaměstnanců dojíždí pouze v rámci obce, což vypovídá o tom, že v obci je poměrně dostatek pracovních míst. Následující nejvíce zastoupená skupina obyvatel 23 % dojíždí do zaměstnání do jiné obce okresu Nový Jičín. Třetí nejvíce zastoupená skupina 16 % jsou zaměstnanci, kteří dojíždějí kvůli práci do jiného kraje, nejčastěji do kraje Olomouckého, Zlínského či Jihomoravského.

Největším podnikem v Odrách je společnost Semperflex Optimit s.r.o., která se zabývá gumárenskou a strojírenskou činností. Tato společnost vyrábí a prodává průmyslové vysokotlaké hadice, pryžové desky a fólie. Společnost rozšířila svou strojírenskou výrobu o výrobu obráběných dílů, sériovou výrobu na soustružnických automatech a prototypovou výrobu technologických zařízení a výrobních linek. Zemědělstvím se v Odrách zabývá akciová společnost Agro Odersko, a.s. Společnost ALOB, a.s. se zabývá výrobou plastových vaků pro infuzní roztoky. Akciová společnost MATEICIUC, a.s. se zaměřuje na výrobu gumárenských hadic a plastových stavebních profilů, potrubí pro rozvod vzduchu a kabelových chrániček. Společnost YPSILON PLUS, s.r.o. se specializuje na dovoz a prodej topenářského a vodoinstalačního materiálu. Moraplast, s.r.o. se zabývá výrobou obalů z expandovaného polypropylenu a polystyrenu a výrobou technických dílů. Tyto a další společnosti v Odrách poskytují mnoho pracovních míst pro místní obyvatele, ale také pro obyvatele blízkého okolí (Dušková, 2014).

4.3.9 Rodina a domácnost

Graf 10 Rodinný stav obyvatel (2011) [13]

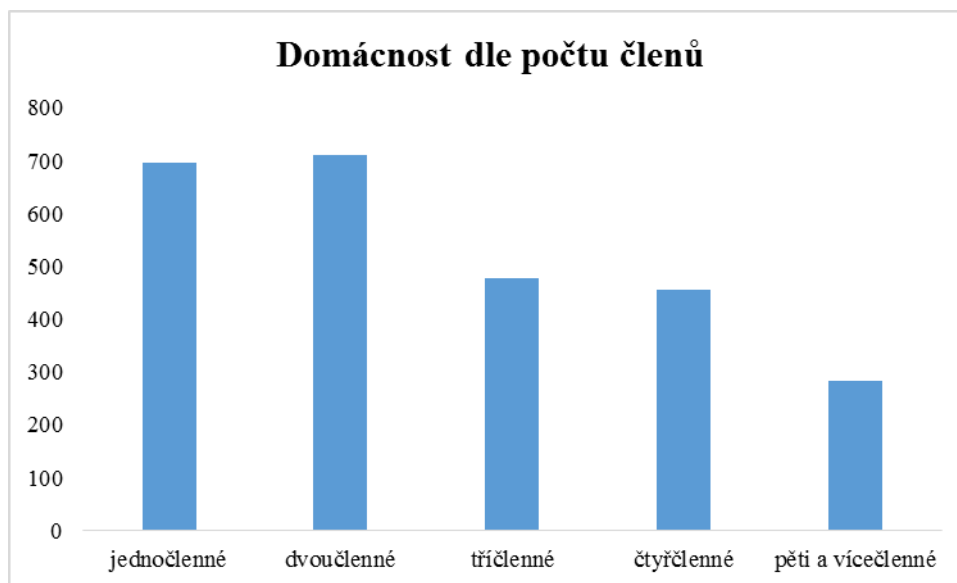

Dle výsledku sčítání lidu, domů a bytů a dle vypracovaného grafu rodinného stavu žijících obyvatel v Odrách můžeme říci, že počet svobodných mužů je daleko větší než počet svobodných žen. Poměr ženatých mužů a vdaných žen se liší pouze o 3 muže u kterých lze předpokládat, že mají uvedeno trvalé bydliště v jiném městě či obci v ČR. Rozvedených žen je v Odrách o 63 více než mužů, můžeme předpokládat, že muži se po rozvodu z města odstěhovali nebo se opět oženili. Velký rozdíl můžeme pozorovat při porovnání počtu vdovců a vdov, jednoznačně v Odrách žije mnohem více vdov než vdovců. Toto potvrzuje celosvětový trend, kdy se ženská populace dožívá vyššího věku než mužská.

Dle grafu 11 Domácnosti dle počtu členů - jsou velmi vyrovnané dvě kategorie domácností, a to jednočlenné a dvoučlenné, rozdíl je pouze o 14 dvoučlenných domácností, kterých je více. Toto ukazuje na vysoký podíl jednočlenných domácností, tzn. single. Může to být způsobeno tím, že mladí lidé se osamostatňují a nezůstávají žít v domácnostech se svými rodiči. Odchod z domova je iniciován tím, že mladí chtějí žít nezávisle, než aby uzavřeli manželství oproti minulosti, kdy to bylo právě naopak. Celospolečenský trend je připisován vyšší hodnotě nezávislosti než rodinnému životu. Další část jednočlenných domácností tvoří vdovy a vdovci, také rozvedení lidé, kteří již neplánují další sňatek.

Další dvě skoro vyrovnané kategorie jsou tříčlenné a čtyřčlenné, kdy rozdíl je 22 domácností více u kategorie tříčlenné. Tyto domácnosti mohou tvořit rodiny se dvěma dětmi nebo neúplné rodiny s více dětmi. Výrazně nižší počet domácností je pouze u kategorie pěti a vícečlenné, tato kategorie je v celých Odrách zastoupena pouze 284 domácnostmi.

Graf 11 Domácnost dle počtu členů (2011) [18]

4.3.10 Infrastruktura

Technická vybavenost města je velmi dobrá. V Odrách se nachází plynovod, vodovod i kanalizační síť, také se zde nachází čistírna odpadních vod. Ve městě se nachází historický zemní vodojem, který má dvě komory, kapacita každé komory je 150 m³ pitné vody.

Vodovod ve městě má dlouhou historii, jeho první část zahájila provoz v roce 1898. Vodovod využívá místní zdroje a to čtyři vrty. Při akumulaci čerpací stanicí dochází k hygienickému zabezpečení vody chlornanem sodným. Z akumulace ČS je voda čerpána do akumulací Odry. Jsou to dvě propojené akumulace. Z akumulací vede propojení do celé rozvodné sítě města. Většina rozvodné sítě je pod tlakem akumulací Odry. Rozsáhlá vodovodní síť plně vyhovuje požadavkům na zásobování pitnou vodou. V průběhu 70. let byla provedena částečná rekonstrukce vodovodní sítě.

Město Odry má vybudovanou jednotnou stokovou síť, která slouží pro odvod odpadních vod na stávající ČOV. Celková délka kanalizace je cca 13 670 m. Stoková síť je tvořena dvěma sběrači. Sběrač na pravém břehu odvádí odpadní vody z centra města a je ukončen čerpací stanicí, která přečerpává odpadní vody na ČOV Odry, která je umístěna na levém břehu řeky Odry. Sběrač na levém břehu odvádí odpadní vody z areálu společnosti Semperflex Optimit, s.r.o a blízké bytové zástavby na městskou ČOV. Oderská kanalizační síť je po intenzivním využívání opotřebovaná a nekvalitní. 55 % kanalizace bylo stavěno od roku 1930 do roku 1950. V období let 1996 - 1997 byl vystavěn pravobřežní kanalizační sběrač, který podchytil stávající kanalizační vyústí a

zabezpečil transport odpadních vod na ČOV. Dnešní mechanicko-biologická ČOV byla uvedena do provozu v roce 1994. Jde o typ ČOV Hydrovit 1500 S. Do roku 1997 byla ČOV a levobřežní sběrač v majetku společnosti Optimit. V současné době patří ČOV SmVaK Ostrava a.s., který zajišťuje provoz a údržbu kanalizace a ČOV v Odrách. [14]

Odpadové hospodářství je ve městě řešeno zavedeným systémem sběrných nádob pro třídění odpadu. Na vybraných místech města jsou umístěny sběrné kontejnery na plast, sklo, papír, nápojové kartony, elektrozařízení a bioodpad. Tyto nádoby zapůjčuje společnost EKO-KOM, a.s. Svoz odpadu je zajišťován společností AVE CZ, s.r.o. V roce 2014 byl v Odrách vybudován sběrný dvůr, toto zařízení mohou využívat pouze obyvatelé s trvalým pobytem v Odrách a v místních částech. Ve městě se nacházejí dvě výkupny odpadů a to společnost Expol Trade, s.r.o., kde dochází k výkupu kovového šrotu. Druhá výkupna Partr spol, s.r.o., ve které dochází k výkupu papíru, lepenky a kovu. Na území města se nenachází zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, z tohoto důvodu město v roce 2015 zakoupilo 500 kusů kompostérů, které byly občanům nabídnuty bezplatně. Nejbližší kompostárny jsou od města vzdáleny 20 km.

Město Odry má strategickou pozici, jelikož leží v blízkosti dálnice D1 Praha – Brno – Kroměříž – Bohumín, která je ve vzdálenosti od Oder 3 km. Hlavním tahem města je silnice I. třídy I/47 Lipník nad Bečvou – Nový Jičín. Na ni se napojuje silnice II. třídy II/441 Potštát – Jakubčovice nad Odrou – Odry a dále silnice III. třídy, které připojují jednotlivá sídla. Městem prochází jednokolejná neeletrifikovaná trať č. 267 Suchdol nad Odrou – Budišov nad Budišovkou. Železniční stanice v Odrách je stanicí třetí třídy. Autobusová příměstská a meziměstská doprava je zajišťována společností ARRIVA MORAVA, a.s. Po silnici III. třídy a II. třídy vede nadregionální cyklotrasa č. 5 Jantarová stezka, tato trasa se v Moravské bráně v Hůrce napojuje na regionální cyklotrasu č. 503 Odersko. Celá cyklotrasa je dlouhá 79 km (Dušková, 2014).

4.4 Odry

4.4.1 Vybavenost Oder

Městský úřad, který zajišťuje veřejnou a státní správu v souladu se zákony, se nachází v centru města na náměstí. Vedle městského úřadu sídlí informační centrum, kde se konají výstavy obrazů. V centru města má sídlo také Muzeum Oderska, kde stálou expozici tvoří „Proměny oderského děkanátu“. V muzeu se konají časté výstavy či dopro-

vodné akce jako jsou komentované prohlídky, přednášky, besedy, koncerty či vzdělávací programy. V obci se dále nachází městská knihovna, Městská galerie Odry a kulturní středisko Dělnický dům. Také zde má sídlo Česká spořitelna a Komerční banka, Česká pošta, hasiči, městská i státní policie.

Nachází se zde Mateřská škola Čtyřlístek, která vznikla sloučením původních dvou mateřských škol. Dále jsou zde dvě základní školy (1.-9. ročník) a jedna Základní umělecká škola. V Odrách se nachází Střední škola Odry, která nabízí mnoho oborů ukončených výučním listem, např. kadeřník, prodavač, rekondiční masér, výrobce textilií, automechanik, ale jsou zde i obory zakončeny maturitní zkouškou – kosmetička. Absolventi učebních oborů si mohou doplnit vzdělání složením maturitní zkoušky z oboru podnikání. Další školou je Střední pedagogická a Střední zdravotnická škola svaté Anežky České.

Na okraji města má sídlo Domov Odry, který má pět samostatných budov, které jsou umístěny po dvou stranách silnice. Uživatelé domova žijí ve třech budovách. Pro zpestření života seniorů se v Odrách také nachází moderní denní stacionář, který provozuje Charita Odry. Posláním stacionáře je poskytování podpory a pomoci osobám z Oder a jeho okolí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Další sociální služby, které Charita Odry zajišťuje, je poskytování sociální poradny, ošetrovatelské služby, hospicovou péči, pečovatelské služby, nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Manhattan, zapůjčuje kompenzační a zdravotní pomůcky, pomáhá lidem bez domova.

Zdravotní péče je zde zajištěna v nemocnici, která patří mezi jedno ze tří zařízení s akutní lůžkovou péčí a s oddělením s následnou péčí v okrese Nový Jičín. Ambulantní péče je v nemocnici zajištěna řadou specialistů. Součástí lůžkové kapacity ONP je i 15 lůžek pro poskytování tzv. sociální péče. Ve zdravotním středisku se nachází několik ambulancí různých lékařských oborů, zubní, kožní, plicní. V Odrách je také sídlo výjezdové skupiny rychlé lékařské služby. Odry mají vybudovaný hřbitov.

Z obchodních řetězců zde má zastoupení Penny Market, s.r.o. a maloobchodní síť Hruška, s.r.o. Dále je zde provozováno jen několik menších obchodů s vlastníky vietnamského původu. V Dělnickém domě je také využívána restaurace, další možnost stravování je v Pizzerii Toscana, s možností výběru teplého jídla a pizzy nebo také lze využít rychlého občerstvení v zařízení Fast food Monika. V Odrách se také nachází cukrárna U Jelena, kde je možnost posezení, které je vhodné pro rodiny s dětmi, jelikož je zde

dětský koutek. Dále se zde nachází další služby, např. drogerie, kadeřnictví, banka, železářství, stolařství, autoservis a další.

Občané mohou v letních měsících využívat městské koupaliště, kde je umístěno i hřiště na plážový volejbal, vedle koupaliště jsou tenisové a volejbalové kurty a fotbalové hřiště. Ve městě je také vybudovaná sportovní hala, kde mají možnost občané společně trávit volný čas. Ve městě je několik dětských hřišť, které postupně procházejí modernizací.

4.4.2 Významné osobnosti města

PhDr. JUDr. Heinrich Johann Demel (1808–1867) – matematik a astronom

Julius Gerlich (1826-1913) – starosta a čestný občan města

Prof. Ing. Eduard Gerlich (1836–1904) – technik, inženýr a stavitel železničních tratí v horách

Prof. Anton Rolleder (1855-1912) – vlastivědný pracovník a místní historik

Emil Zimmermann (1861-1928) – sochař

Franz Juchelka (1862-1917) – stavitel a projektant

Johann Gregor Mendel (1822-1884) – zakladatel genetiky

4.4.3 Původní obyvatelé, novousedlíci a chalupáři

Původní obyvatelé byly částečně vystěhováni při odsunu Němců, z toho byly Odry dosídleny v té době novousedlíky, kteří se již cítí jako starousedlíci. Toto byla první změna atmosféry města. Mnoho obyvatel se do Oder stěhovalo z důvodu fungující gumárenské společnosti, která dělala od 70. let nábory, kdy nabízela i byty na nově vybudovaných sídlištích. Tito obyvatelé strávili velkou část života v Odrách a dnes se již také cítí jako starousedlíci, mnoho z nich se později odstěhovalo z bytů do vlastních zrekonstruovaných nebo nově vybudovaných domů. Výstavba rodinných domů stále pokračuje z důvodu stálé nabídky pozemků pro stavby. Noví obyvatelé se stěhují do volných bytů nebo si kupují dostupné pozemky pro výstavbu nových domů. Starousedlíci i nově přistěhovalí obyvatelé se vzájemně setkávají na velkém množství kulturních akcí, které jsou ve městě pořádány v průběhu celého roku. Na základě setkávání se těchto obyvatel jsou dobré vztahy upevňovány a rozvíjeny. Nedochází ke konfliktům mezi starousedlíky a novousedlíky.

V Odrách se nachází pět chatových oblastí, tyto chaty jsou hlavně využívány místními občany, kteří žijí v bytech. Přímo ve městě Odry je počet chalupářů minimální.

Chalupáři využívají ve větším měřítku objekty, které jsou umístěny v místních částech Oder. Vztahy chalupářů s místním obyvatelstvem jsou dobré, jelikož tito lidé se společně setkávají na kulturních akcích pořádaných pro děti i dospělé, jako je např. Den Města Oder, Pohádková cesta atd.

4.4.4 Kultura a společenský život

V obci se nachází kulturní středisko Dělnický dům, který z velké části zajišťuje kulturní dění ve městě. V Dělnickém domě se nachází kinokavárna, loutkové divadlo s vlastním souborem, ochotnický divadelní spolek, taneční klub. Konají se zde často také koncerty, divadelní představení a plesy či tematické zábavy. Louka před Dělnickým domem je každoročně využívána v letních měsících pro konání Oderského dne, Tance pod hvězdami či divadelních představení.

Zámecký park je také velmi často využíván pro konání venkovních akcí, jak pro děti tak i dospělé. Konají se zde Velikonoce v parku, Den dětí, ZUŠFEST, Víkend otevřených zahrad, Koncert v parku a Pohádková cesta.

Masarykovo náměstí a jeho blízké okolí v zimě osídli jeden víkend před vánoci stánky a různí umělci a lidé se mohou zúčastnit vánočních trhů a zakoupit si vánoční ozdoby, ručně vyrobené výrobky ze dřeva či kovu či nějaké pochutiny. Také si zde lidé mohou vyzkoušet lití olova, které již v dnešní době není tak populární jako v dobách minulých. Na náměstí se také koná Den řemesel, kde si lidé mohou připomenout již zapomenutá řemesla, např. kovářství, tkalcovství, pletení proutěných košů či malování keramiky.

Další místo, které mohou lidé navštívit je Katovna Odry a Oderské muzeum, kde se často konají výstavy, besedy, přednášky, komentované prohlídky a také koncerty.

Občané se zúčastňují pravidelných fotbalových utkání na místním fotbalovém stadionu. Místní fotbalisté pořádají každý rok fotbalová utkání a vystoupení kapel jako vzpomínku na již zemřelé místní fotbalisty, nazvané Memoriál Tomáše Strnada.

Kostel sv. Bartoleoměje se zúčastňuje Noci kostelů, kdy je pořádána komentovaná prohlídka kostela a místní kaple sv. Rodiny. V kostele je také pořádán festival duchovní hudby, tyto koncerty jsou pořádány prostřednictvím Chorus Collegium Odry.

4.4.4.1 Spolková činnost

Volný čas mohou obyvatelé trávit využíváním mnoha spolků a společenských a zájmových souborů, které se ve městě nacházejí. Spolky přispívají k fungování společenského života ve městě a města samotného. V Odrách je možnost využívat tyto spolky:

Český svaz ochránců přírody – místní organizace vznikla v roce 1987 a věnuje se praktické ochraně přírody. Spolupracuje s orgány ŽP v okrese a pečuje o zvláště chráněná území a památné stromy a terénní značení přírodních zajímavostí na Odersku.

Český svaz včelařů, z.s. – v současné době má tato organizace 106 členů, svaz byl založen v roce 1894. Včelařství má v Odrách velmi dlouhou tradici již od 13. století. Hlavním posláním je zachování a rozvoj populace včely medonosné, zkvalitňování a ochrana včelstev. Tento svaz také vede pro mládež včelařský kroužek, aby děti a mládež seznámili s touto problematikou a prakticky si vyzkoušeli, co obnáší péče o včely.

Fotoklub Odry – spolek – tento spolek má nyní 9 členů, kteří mají zálibu ve fotografování. Tento spolek byl založen v roce 2010 a jeho členem se může stát kdokoliv se zájmem o focení. Hlavní aktivita tohoto spolku je pořizování fotografií z konaných akcí z Oder a okolí. Cílem spolku je vytvoření rozsáhlé galerie historických fotografií Oder.

Historicko-vlastivědný spolek – cílem spolku je zejména zájmová činnost v oblasti historie a vlastivědy Oderska a jejich propagace.

Junák – Česká skaut, z.s.- hlavní činností je podpora rozvoje dětí a mládeže. Jsou pořádány pravidelné schůzky, výpravy, tábory, sportovní a další volnočasové aktivity. Dochází k podpoře rozvoje demokratické angažovanosti, sociální aktivity a podpoře znevýhodněných skupin obyvatelstva. Místní skauti zde mají svou klubovnu.

Muzejní spolek Rolleder – cílem tohoto spolku je sbírání, třídění, dokumentace a archivace předmětů, listin, fotografií a dalších dochovaných materiálů, které mají vztah k území a především k lidem a životu obyvatel, kteří zde žili.

Myslivecké sdružení – myslivost má v Odrách také dlouhou tradici, místní sdružení má dnes 25 členů a věnuje se pouze myslivecké činnosti.

Oderáci, z.s. – jedná se o spolek, který organizuje turistické, sportovní, kulturní a jiné činnosti, které jsou spojeny s poznáváním ŽP. Pořádá také turistické výlety, tábory a aktivity, kde může dnešní mládež trávit svůj volný čas.

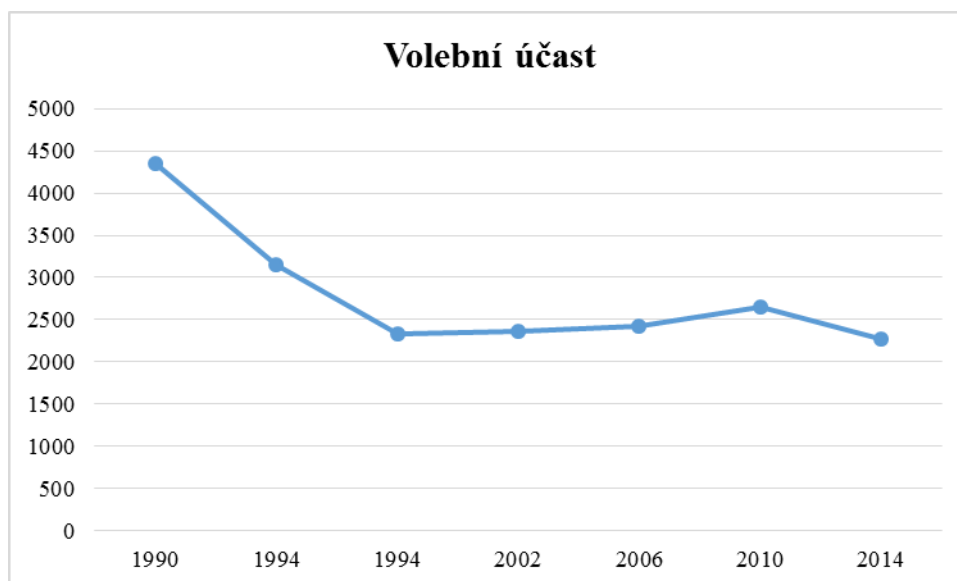
Rodinné centrum skřítek, z.s.- pro aktivní trávení volného času prarodičů a rodičů s dětmi. Děti se zde učí říkanky, písničky nebo společně cvičí.

Sbor dobrovolných hasičů - Sbor byl založen v roce 1866 a v současné době má sbor 65 členů. Sbor se zabývá ochranou životů, zdraví a majetku obyvatel při požárech a poskytováním účinné pomoci při mimořádných událostech. Pořádají kulturní i společenské akce. Zaměřují se na hasičský sport a disponují vlastní technikou [15].

4.4.5 Samospráva

Do obecního zastupitelstva bylo ve volbách v roce 2014 voleno 19 zastupitelů. Do těchto voleb kandidovalo pět stran, byla to strana Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová, Občanská demokratická strana, Změna pro Odersko 2020, Česká strana sociálně demokratická a Komunistická strana Čech a Moravy. V těchto volbách zvítězila strana Změna pro Odersko 2020 a starostou se stal pan Ing. Libor Helis. Volební účast je v Odrách poměrně nízká, při posledních volbách v roce 2014 pouhých 38,5 %.

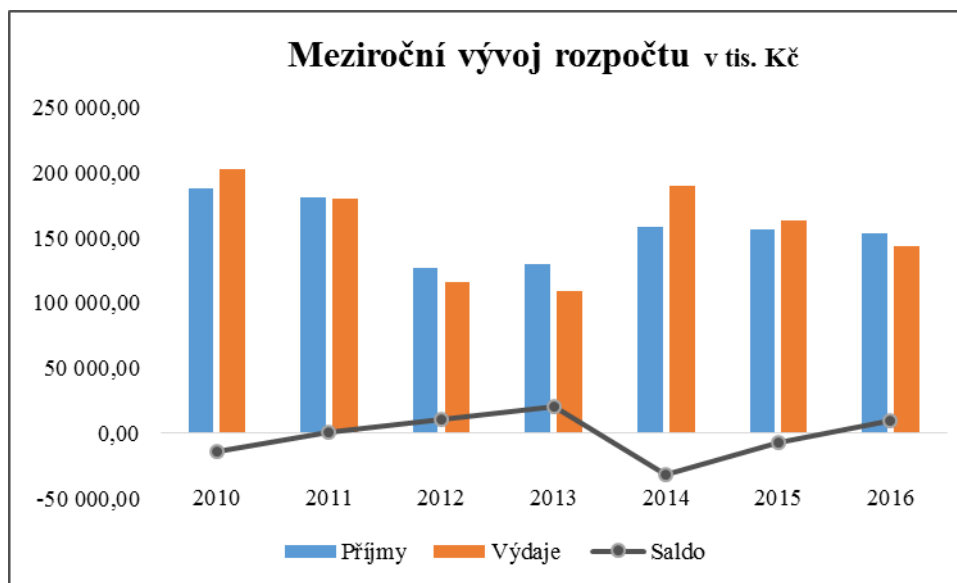
Graf 12 Volební účast v komunálních volbách [16]

Volební účast se od roku 1990 do roku 1994 dramaticky snížila. Od roku 1994 do roku 2014 je vyrovnaná a voleb se účastní průměrně 2 400 voličů. Zastupitelstvo zřídilo finanční a kontrolní výbor, schválilo vyšší odměn za výkon jednotlivých funkcí nevolněných členů zastupitelstva.

Projekty v Odrách jsou nejvíce ovlivňovány finančními prostředky, které jsou velmi důležité pro celkové fungování města.

Graf 13 Meziroční vývoj rozpočtu [17]

Rozpočet města Odry je víceméně vyrovnaný, výdeje a příjmy pouze minimálně meziročně kolísají, největší pokles salda byl pouze v roce 2014, kde se jednalo o částku cca minus 32 milionů Kč. Tyto výdaje byly zvýšeny nákupem nového rentgenu pro Městskou nemocnici v Odrách, opravou Památníku padlých a revitalizací Zámeckého parku, která byla částečně hrazena z dotací Evropské unie. O financování města jsou občané pravidelně informováni na zasedání zastupitelských orgánů, která jsou pravidelná a veřejnosti přístupná. Dále si občané mohou zakoupit měsíčník Oderský zpravodaj, kde jsou uváděny všechny důležité informace včetně informací o finančním hospodaření města. Pro rok 2017 zastupitelstvo schválilo hospodaření s příjmy: 126 074,3 tis. Kč a s výdaji 140 074,3 tis. Kč.

5 METODIKA

Diplomová práce se skládá ze dvou částí. První část práce byla zpracována jako literární rešerše, která se věnuje problematice sociologie, jejímu vývoji, definici venkova a města a informacím pro pochopení dalších částí práce. Informace a poznatky byly získávány prostřednictvím studia dostupné odborné literatury, metodami analýz, komparace a syntézy dostupných informací. Pro zpracování této práce byly využity české i zahraniční zdroje odborné literatury, informace byly získány také z internetových zdrojů. Všechny zdroje, které byly využity pro zpracování práce, jsou uvedeny v seznamu literatury.

Druhá polovina práce se věnuje samotnému městu Odry. V této části bylo charakterizováno několik oblastí:

- Popis lokality
- Historie
- Přírodní a kulturní hodnoty
- Obyvatelstvo
- Ekonomická aktivita
- Vybavenost Oder
- Kultura
- Samospráva

V této části byla využita metoda sběru dat pomocí metodiky analýzy dokumentů. Tato data byla získána z odborné literatury a jednotlivých odborů Městského úřadu v Odrách a dostupných informací z Českého statistického úřadu. Získaná data byla následně analyzována. Cílem výzkumu bylo získat kvantitativní i kvalitativní data pro stanovení možných nápravných opatření. Jako výzkumná metoda byl proveden kvantitativní výzkum pomocí dotazníkového šetření u obyvatel obce s rozšířenou působností Oder. Cílem bylo také posouzení následujících hypotéz:

H1: Lidé žijící v obci od narození vnímají negativně příchod nových obyvatel.

H2: Lidé se středoškolským a vyšším vzděláním se aktivněji zúčastňují kulturních akcí.

H3: Špatné sociální služby pro seniory mohou ovlivnit odstěhování z obce.

Dotazník byl strukturován do čtyř částí. Dotazovaný respondent celkem odpověděl na 26 otázek. V úvodu dotazníku byl umístěn motivační text, který měl za úkol vysvětlit respondentům účel a cíl dotazníkového šetření. V dotazníku byly použity převážně uza-

vřené otázky, u kterých byla využita sumační posuzovací škála *Likertova typu*, pouze 5 otázek bylo otevřených. Dotazníkové šetření bylo zahájeno 1.2.2017, kdy byl dotazník vložen na internetový portál www.survio.com a dále byly dotazníky také rozdány v papírové podobě obyvatelům Oder. Cílovou skupinou byli obyvatelé Oder ve věku nad 15 let. V rámci dotazníkového šetření bylo celkem vyplněno a získáno **151** dotazníků. Následně byla provedena analýza získaných odpovědí a vyhodnocení bylo zpracováno v tabulkách a grafech, které byly okomentovány

Závěrem byla vypracovaná SWOT analýza a se slabými a silnými stránkami, příležitostmi a hrozbami. Na základě výsledků dotazníkového šetření a hodnocení SWOT analýzy byla data využita pro stanovení návrhů a doporučení

6 VÝSLEDKY

6.1 Dotazníkové šetření

Pro tuto práci byl použit kvantitativní výzkum, jež je nejznámější výzkumnou metou, kdy tazatel za pomoci dotazníku zjišťuje odpovědi populace, v tomto případě obyvatel města Odry. Nejprve byly stanoveny hypotézy, které budou potvrzeny nebo vyvráceny pomocí dotazníkového šetření.

H1: Může kvalita školských zařízení zajistit setrvání mladých rodin ve městě.

H2: Lidé se středoškolským a vyšším vzděláním se aktivněji zúčastňují kulturních akcí.

H3: Špatné sociální služby pro seniory mohou ovlivnit odstěhování z obce.

Použita metoda je dotazníkové šetření, které je objektivní a nemůže být ovlivněno tazatelem. Dotazovaný má na zodpovězení otázek dostatek času. Celý dotazník je v příloze 14, dotazník obsahuje celkem 26 otázek, z toho je 5 otevřených otázek. Cílem výzkumu bylo zjistit počet rodáků a nově přistěhovalých a spokojenost občanů se školstvím, kulturou, zdravotnictvím a službami dostupnými ve městě. Dotazník bude sloužit k návrhům zlepšujících opatření. 1. února 2017 byl dotazník vložen do internetového portálu a rozeslán obyvatelům města Oder a také vytištěn v papírové podobě a rozdán. Lidé měli na zpracování dotazníku 14 dní, poté byl dotazník sesbírán. Internetové odpovědi se automaticky zapisovaly. Celkem bylo vyplněno a sesbíráno 151 dotazníků. Výsledky získaných dat z dotazníkového šetření byly analyzovány a ke každé otázce byla sestavena tabulka a graf. Po zpracování těchto dat z dotazníkového šetření byla provedena syntéza získaných poznatků a tyto vedly k vytvoření návrhů a doporučení.

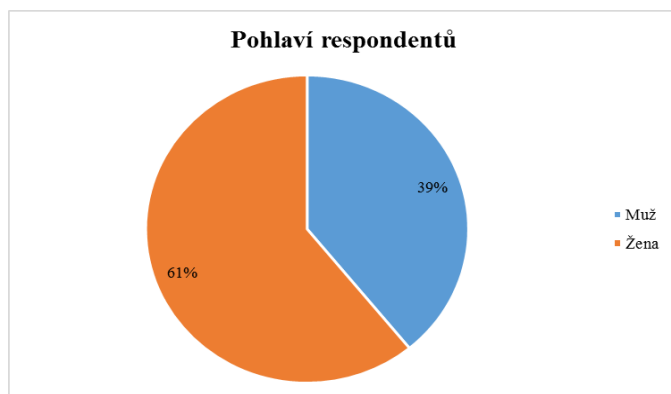
1. Pohlaví respondentů

Tab. 4 Pohlaví respondentů

Pohlaví	Odpovědi	Podíl %
Muž	59	39%
Žena	92	61%

Dotazník vyplnilo 61% žen a 39 % mužů.

Graf 14 Pohlaví respondentů

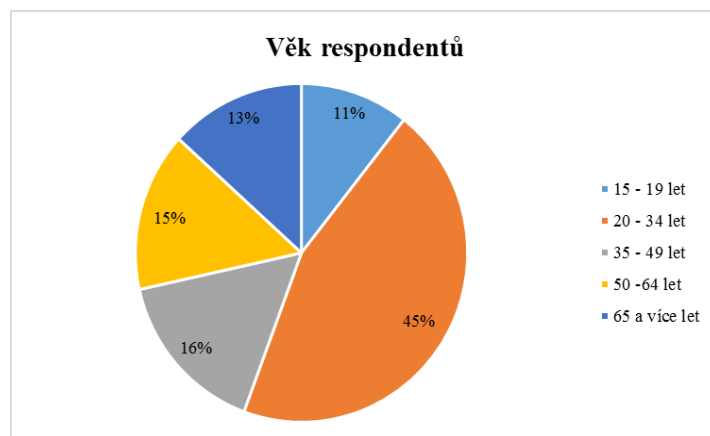

2. Věk respondentů

Tab. 5 Věk respondentu

Věk	Odpovědi	Podíl
15 - 19 let	16	11%
20 - 34 let	68	45%
35 - 49 let	24	16%
50 -64 let	23	15%
65 a více let	20	13%

Graf 15 Věk respondentů

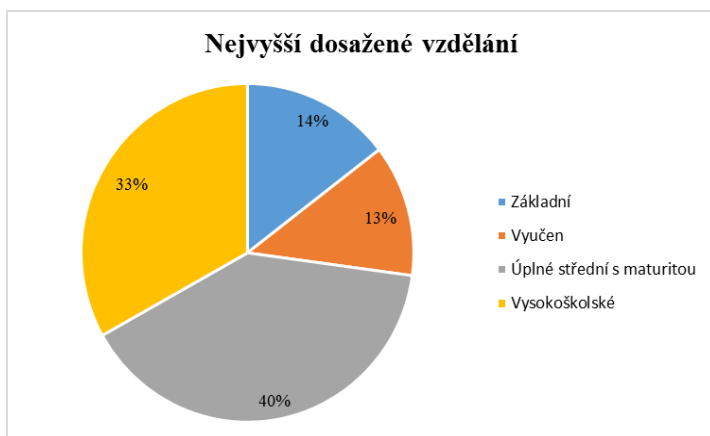
Dotazník zodpovědělo 45 % respondentů ve věku 20 – 34 let, 16 % respondentů ve věku 35 – 49 let, 15 % respondentů ve věku 50 – 64 let, dále 13 % respondentů ve věku 65 a více let a 11 % respondentů ve věku 15 – 19 let.

3. Nejvyšší dosažené vzdělání

Tab. 6 Nejvyšší vzdělání

Vzdělání	Odpovědi	Podíl %
Základní	22	15%
Vyučen	19	13%
Úplné střední s maturitou	60	40%
Vysokoškolské	50	33%

Graf 16 Nejvyšší vzdělání

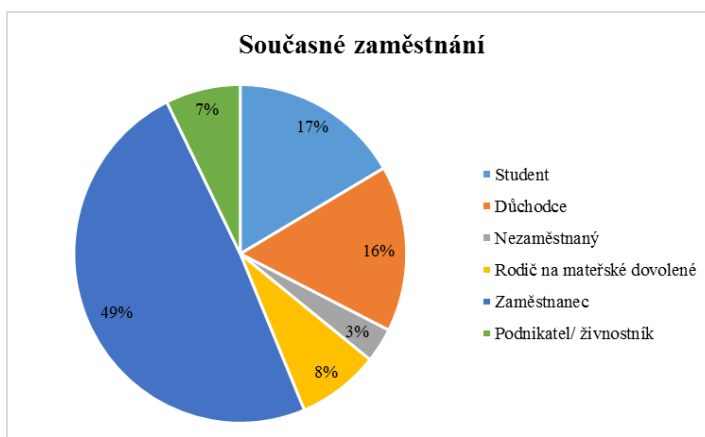
Nejvíce respondentů 40 % má úplné střední vzdělání s maturitou, 33 % respondentů má vysokoškolské vzdělání, dále 14 % respondentů má základní vzdělání (jedná se o respondenty, kteří jsou studenti) a posledních 13 % je vyučeno.

4. Současné zaměstnání

Tab. 7 Současné zaměstnání

Zaměstnání	Odpovědi	Podíl
Student	25	17%
Důchodce	24	16%
Nezaměstnaný	5	3%
Rodič na mateřské dovolené	12	8%
Zaměstnanec	74	49%
Podnikatel/živnostník	11	7%

Graf 17 Současné zaměstnání

49 % respondentů jsou zaměstnanci, 17 % respondentů jsou studenti, 16 % odpovídajících jsou důchodci, 8 % tvoří rodiče na mateřské dovolené, 7 % odpovídají podnikatelé / živnostníci a 3 % tvoří nezaměstnaní.

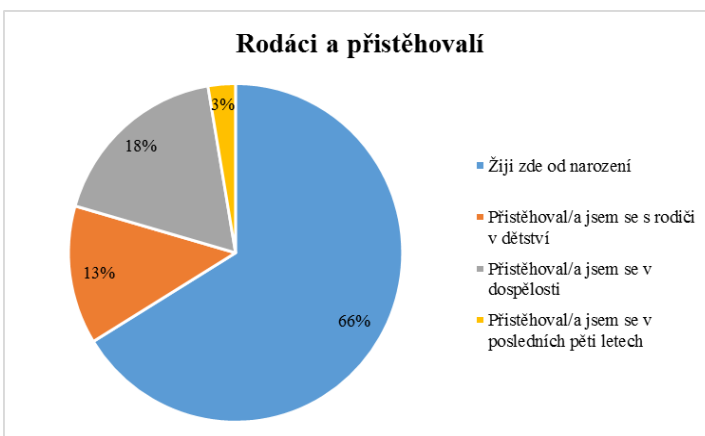
Rodáci a nově přistěhovalí obyvatelé

5. Jak dlouho žijete v obci?

Tab. 8 Rodáci a přistěhovalí

Rodáci a přistěhovalí	Odpovědi	Podíl %
Žiji zde od narození	100	66%
Přistěhoval/a jsem se s rodiči v dětství	20	13%
Přistěhoval/a jsem se v dospělosti	27	18%
Přistěhoval/a jsem se v posledních pěti letech	4	3%

Graf 18 Rodáci a přistěhovalí

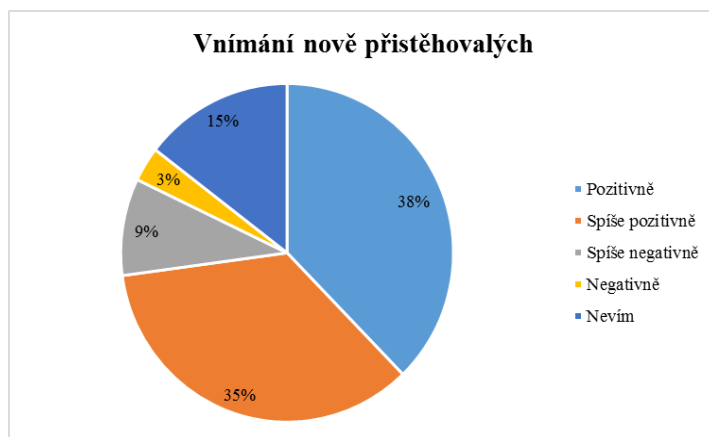

66 % respondentů zde žije od narození, 18 % respondentů se přistěhovalo v dospělosti, 13 % respondentů se přistěhovalo s rodiči v dětství a pouze 3 % respondentů se přistěhovala v posledních pěti letech.

6. jak vnímáte příchod nových obyvatel do obce?

Tab. 9 Vnímání příchodu nových obyvatel Graf 19 Vnímání příchodu nových obyvatel

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Pozitivně	57	38%
Spíše pozitivně	53	35%
Spíše negativně	14	9%
Negativně	5	3%
Nevím	22	15%

38 % respondentů zodpovědělo na otázku vnímání nově příchozích obyvatel pozitivně a 35 % respondentů odpovědělo spíše pozitivně, tzn. že 73 % respondentů vnímá příchod nových obyvatel kladně. 15 % respondentů odpovědělo „nevím“ a asi tento problém nevnímají a neřeší, 9 % respondentů odpovědělo spíše negativně a 3 % respondentů odpovědělo negativně tzn. 12 % respondentů vnímá příchod nových obyvatel záporně.

Školství

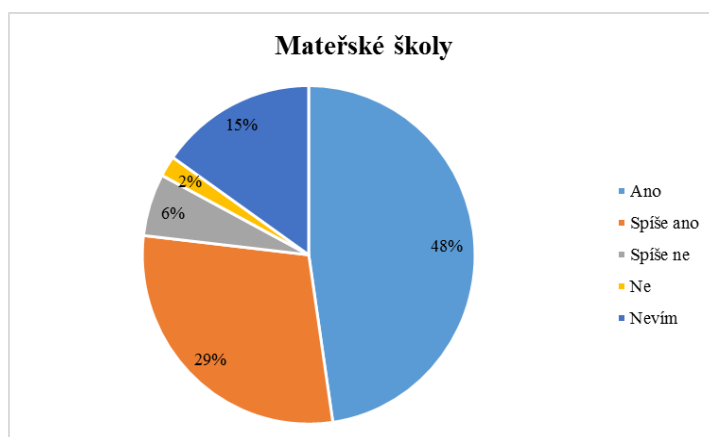
7. Spokojenost s počtem školských zařízení v obci.

Mateřské školy

Tab. 10 Mateřské školy

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	72	48%
Spíše ano	44	29%
Spíše ne	9	6%
Ne	3	2%
Nevím	23	15%

Graf 20 Mateřské školy

48 % respondentů je spokojeno s počtem mateřských škol, 29 % respondentů odpovědělo spíše ano, tzn. 77 % respondentů hodnotí kladně počet mateřských škol. 15 % re-

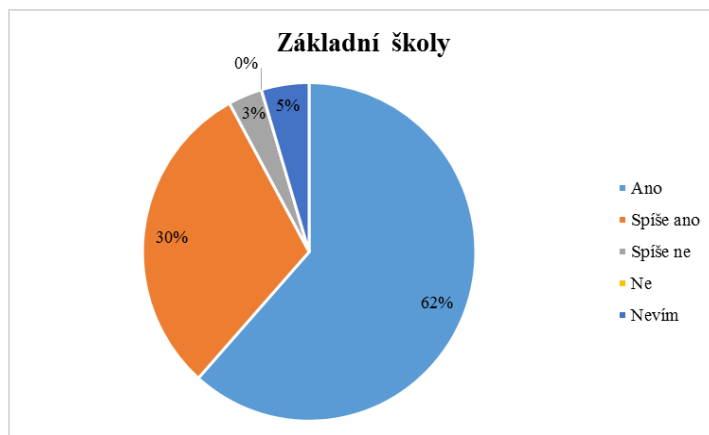
spodentů odpovědělo neví, 6 % respondentů odpovědělo spíše ne a 2 % odpovědělo ne, tzn. 8 % dotazovaných hodnotí počet mateřských škol negativně.

Základní školy

Tab. 11 Základní školy

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	93	62%
Spíše ano	46	30%
Spíše ne	5	3%
Ne	0	0%
Nevím	7	5%

Graf 21 Základní školy

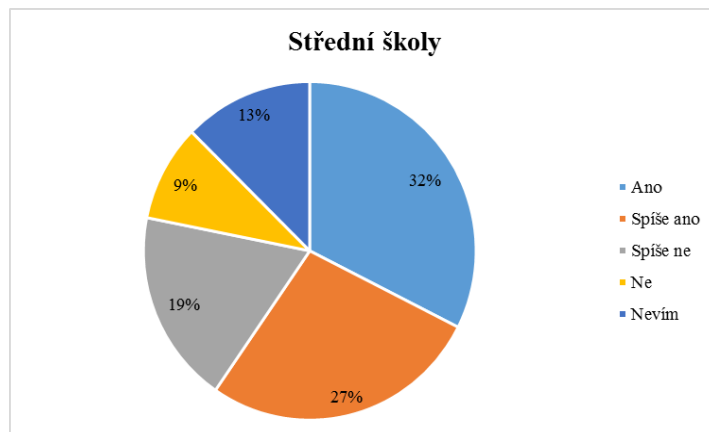
62 % respondentů odpovědělo ano a hodnotí kladně počet základních škol, 30 % respondentů odpovědělo spíše ano, tzn. 90 % respondentů hodnotí kladně počet základní škol ve městě. 5 % respondentů odpovědělo neví, 3 % respondentů odpovědělo spíše ne a 0 % respondentů odpovědělo ne, tzn. pouze 8 % respondentů je nespokojeno s počtem základních škol.

Střední školy

Tab. 12 Střední školy

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	49	32%
Spíše ano	41	27%
Spíše ne	28	19%
Ne	14	9%
Nevím	19	13%

Graf 22 Střední školy

32 % respondentů je spokojeno s počtem středních škol, 27 % odpovědělo spíše ano, tzn. 59 % hodnotí kladně počet středních škol ve městě. 19 % respondentů odpovědělo

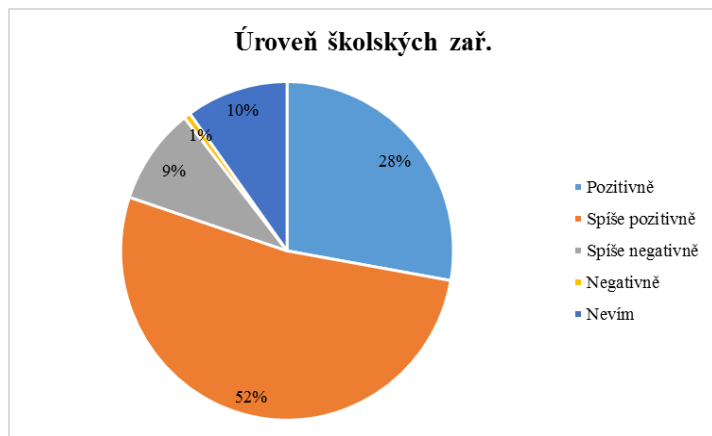
spíše ne, 13 % respondentů odpovědělo nevím a 9 % respondentů odpovědělo ne, tzn. 28 % respondentů hodnotí negativně počet středních škol.

8. Úroveň školských zařízení

Tab. 13 Úroveň školských zařízení

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Pozitivně	42	28%
Spíše pozitivně	79	52%
Spíše negativně	14	9%
Negativně	1	1%
Nevím	15	10%

Graf 23 Úroveň školských zařízení

52 % respondentů hodnotí úroveň školských zařízení spíše pozitivně, 28 % respondentů hodnotí pozitivně, tzn. 80 % respondentů hodnotí úroveň školských zařízení kladně. 10 % respondentů odpovědělo nevím, 9 % hodnotí úroveň školských zařízení spíše negativně a pouze 1 % negativně, tzn.. 10 % hodnotí úroveň záporně.

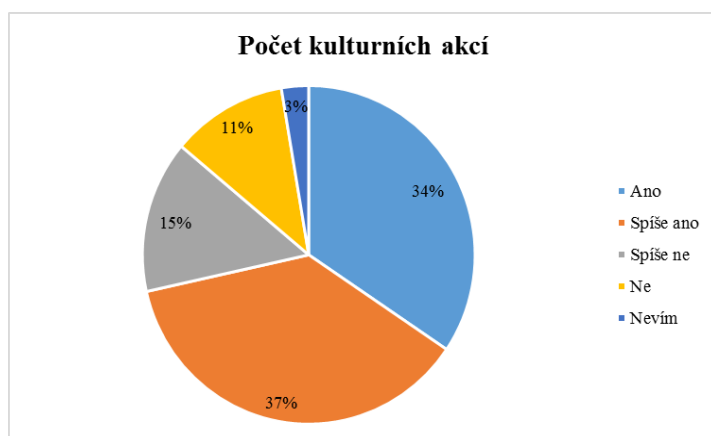
Kultura

9. Počet kulturních akcí

Tab. 14 Počet kulturních akcí

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	52	34%
Spíše ano	56	37%
Spíše ne	22	15%
Ne	17	11%
Nevím	4	3%

Graf 24 Počet kulturních akcí

37 % respondentů odpovědělo spíše ano, 34 % respondentů odpovědělo ano, tzn. 71 % respondentů hodnotí kladně počet kulturních akcí. 15 % respondentů odpovědělo spíše

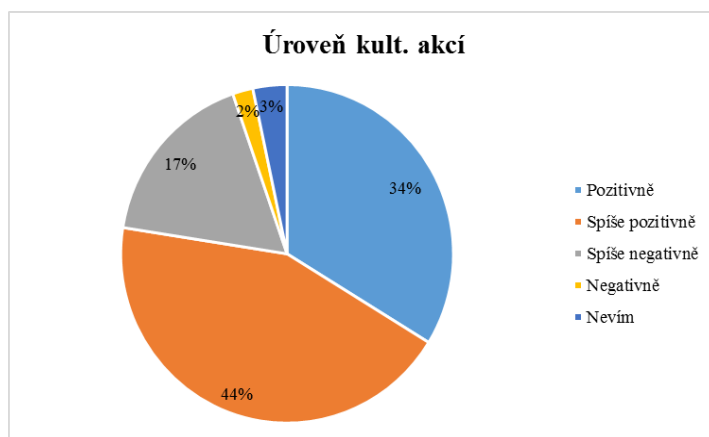
ne, 11 % respondentů odpovědělo ne a 3 % odpovědělo nevím, tzn. 26 % respondentů hodnotí negativně počet kulturních akcí ve městě.

10. Úroveň kulturních akcí

Tab. 15 Úroveň kulturních akcí

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Pozitivně	51	34%
Spíše pozitivně	66	44%
Spíše negativně	26	17%
Negativně	3	2%
Nevím	5	3%

Graf 25 Úroveň kulturních akcí

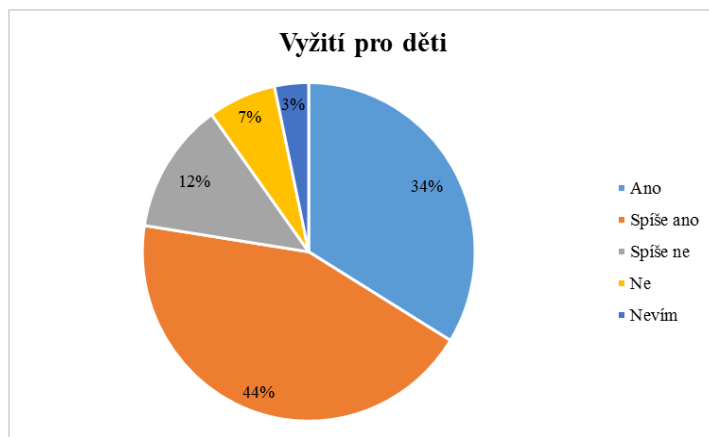
44 % respondentů hodnotí úroveň kulturních akcí spíše pozitivně, 34 % hodnotí pozitivně, tzn. 78 % respondentů je spokojeno s úrovní kulturních akcí. 17 % respondentů odpovědělo spíše negativně, 3 % odpovědělo nevím a 2 % hodnotí negativně, tzn. 19 % respondentů není spokojeno s úrovní kulturních akcí.

11. Je v obci dostatek vyžití pro děti (kultura, kroužky, letní tábory, knihovna, hřiště atd..)

Tab. 16 Vyžití pro děti

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	51	34%
Spíše ano	66	44%
Spíše ne	19	13%
Ne	10	7%
Nevím	5	3%

Graf 26 Vyžití pro děti

44 % respondentů odpovědělo spíše ano, 34 % odpovědělo ano, tzn. 78 % respondentů je spokojeno s dostatkem vyžití pro děti. 12 % respondentů odpovědělo spíše ne, 7 %

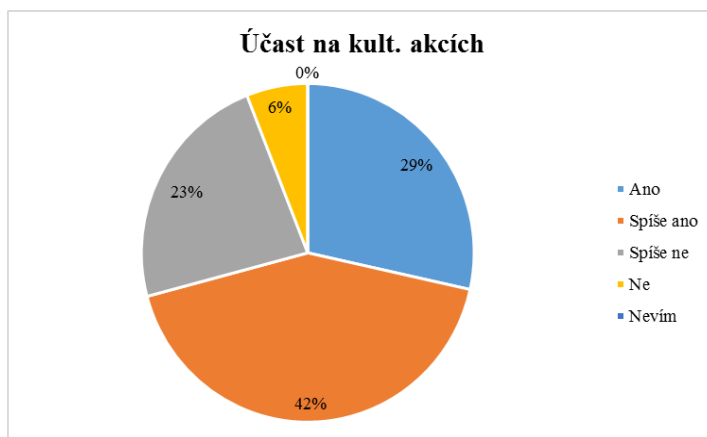
odpovědělo ne a 3 % odpovědělo nevím, tzn. 19 % respondentů není spokojeno s dostatek vyžití pro děti.

12. Účast na kulturních akcích

Tab. 17 Účast na kulturních akcích

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	43	28%
Spíše ano	64	42%
Spíše ne	35	23%
Ne	9	6%
Nevím	0	0%

Graf 27 Účast na kulturních akcích

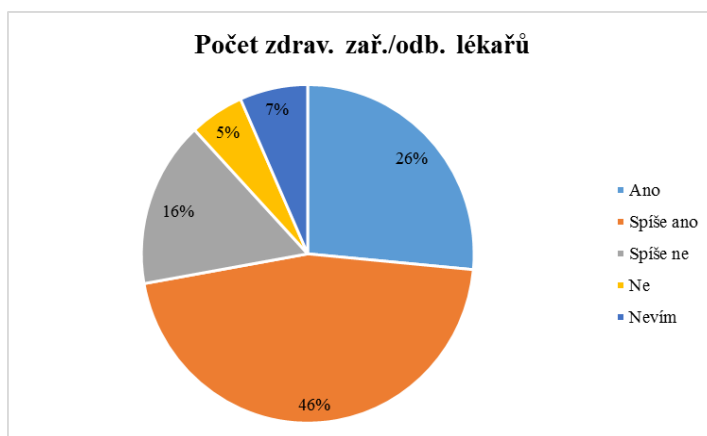
42 % respondentů odpovědělo spíše ano a 29 % odpovědělo ano, tzn. 71 % respondentů odpovědělo, že se účastní kulturních akcí. 23 % respondentů odpovědělo spíše ne, 6 % odpovědělo ne a nikdo neodpověděl nevím, tzn. 29 % respondentů se spíše neúčastní nebo vůbec neúčastní kulturních akcí.

Zdravotnictví

13. Počet zdravotnických zařízení / odborných lékařů

Tab. 18 Počet zdravot. zaříz./odb. lékařů Graf 28 Počet zdravot. zaříz./odb. lékařů

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	40	26%
Spíše ano	69	46%
Spíše ne	24	16%
Ne	8	5%
Nevím	10	7%

46 % respondentů odpovědělo spíše ano a 26 % odpovědělo ano, tzn. 72 % respondentů je spokojeno s počtem zdravotnických zařízení a počtem odborných lékařů. 16 %

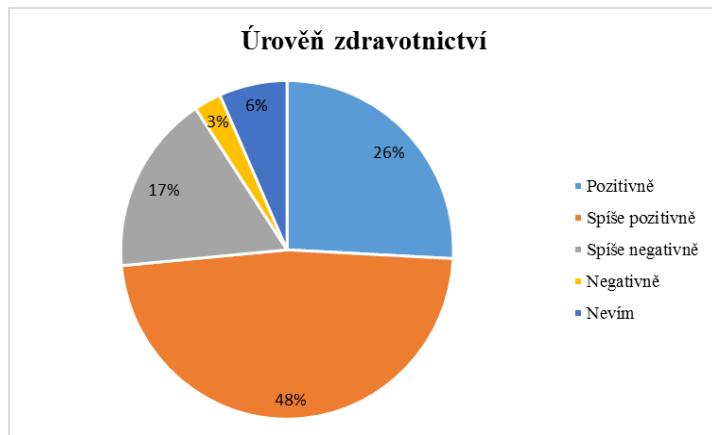
opovědělo spíše ne, 7 % odpovědělo nevím a 5 % odpovědělo ne, tzn. 21 % respondentů není spokojeno s počtem zařízení a lékařů.

14. Úroveň zdravotnictví

Tab. 19 Úroveň zdravotnictví

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Pozitivně	39	26%
Spíše pozitivně	72	48%
Spíše negativně	26	17%
Negativně	4	3%
Nevím	10	7%

Graf 29 Úroveň zdravotnictví

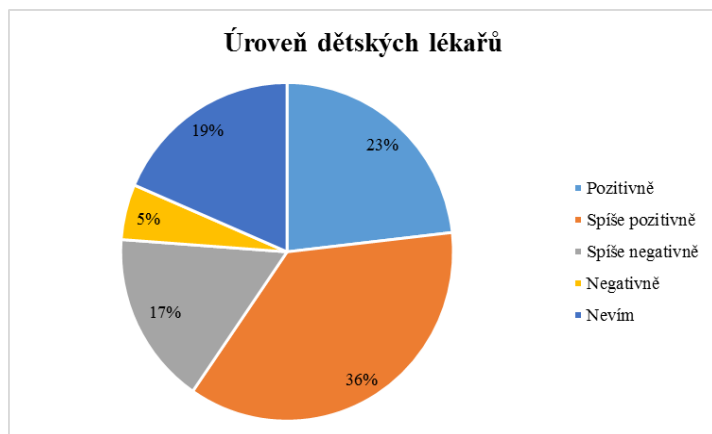
48 % respondentů odpovědělo spíše pozitivně, 26 % odpovědělo pozitivně, tzn. 74 % respondentů hodnotí kladně úroveň zdravotnictví. 17 % odpovědělo spíše negativně, 6 % odpovědělo nevím a 3 % odpovědělo negativně, tzn. 20 % respondentů hodnotí úroveň zdravotnictví záporně.

15. Úroveň dětských lékařů

Tab. 20 Úroveň dětských lékařů

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Pozitivně	35	23%
Spíše pozitivně	55	36%
Spíše negativně	25	17%
Negativně	8	5%
Nevím	28	19%

Graf 30 Úroveň dětských lékařů

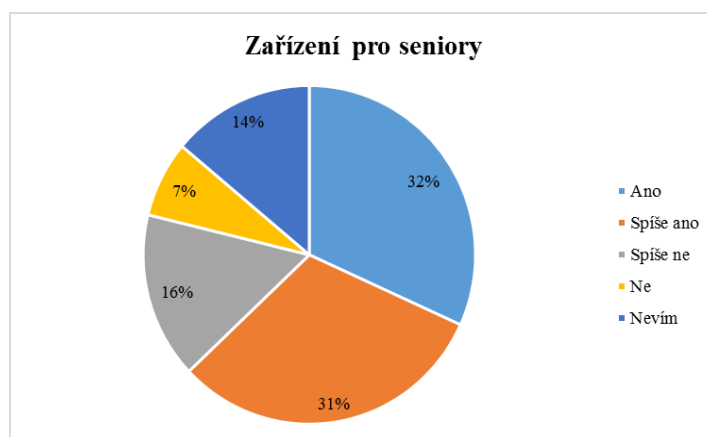
36 % respondentů hodnotí úroveň dětských lékařů spíše pozitivně, 23 % pozitivně, tzn. 58 % respondentů toto hodnotí kladně. 19 % respondentů odpovědělo nevím, 17 %

spíše negativně a 5 % negativně, tzn. 19 % respondentů asi již malé děti nemá a nenavštěvuje dětské lékaře a 22 % respondentů není spokojeno s úrovní dětských lékařů.

16. Dostatek sociálních zařízení pro seniory

Tab. 21 Dostatek sociálních zařízení pro seniory Graf 31 Dostatek sociálních zařízení pro seniory

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	48	32%
Spíše ano	47	31%
Spíše ne	24	16%
Ne	11	7%
Nevím	21	14%

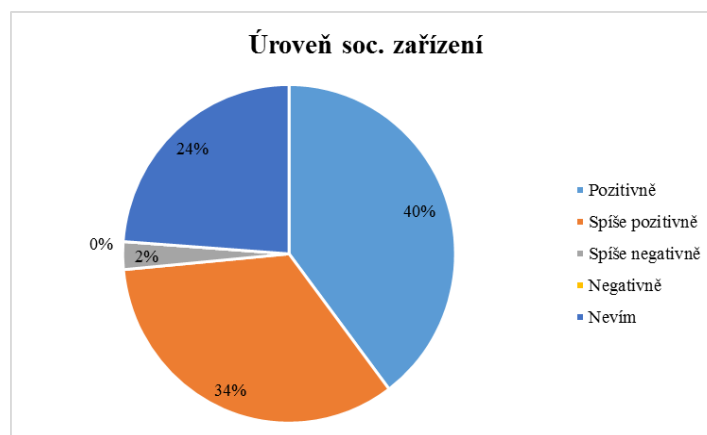

32 % respondentů odpovědělo ano, 31 % odpovědělo spíše ano, tzn. 63 % je spokojeno s počtem sociálních zařízení pro seniory. 16 % odpovědělo spíše ne, 14 % odpovědělo nevím a 7 % odpovědělo ne, tzn. 23 % respondentů není spokojeno s počtem sociálních zařízení pro seniory. Můžeme předpokládat, že 14 % respondentů, kteří odpověděli nevím jsou mladí lidé, kteří neřeší žádné problémy týkající se seniorů.

17. Úroveň sociálních zařízení pro seniory

Tab. 22 Úroveň sociálních zařízení pro seniory Graf 32 Úroveň sociálních zařízení pro seniory

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Pozitivně	60	40%
Spíše pozitivně	51	34%
Spíše negativně	4	3%
Negativně	0	0%
Nevím	36	24%

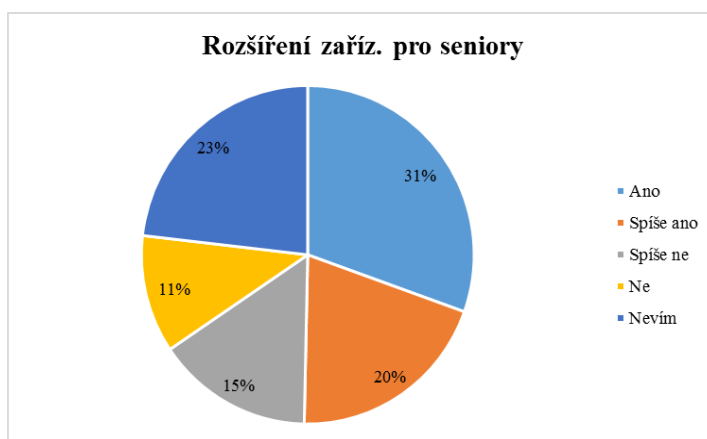

40 % respondentů hodnotí úroveň soc. zařízení pro seniory pozitivně, 34 % spíše pozitivně, tzn. 74 % hodnotí kladně úroveň soc. zařízení. 24 % odpovědělo nevím, 2 % spíše negativně a nikdy neodpověděl negativně, tzn. 2 % hodnotí úroveň soc. zařízení spíše negativně a můžeme předpokládat, že 24 % respondentů nemuselo řešit tuto problematiku.

18. Návrh na rozšíření sociálních zařízení pro seniory

Tab. 23 Návrh na rozšíření soc. zař. pro seniory Graf 33 Návrh na rozšíření soc. zař. pro seniory

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	46	30%
Spíše ano	30	20%
Spíše ne	23	15%
Ne	17	11%
Nevím	35	23%

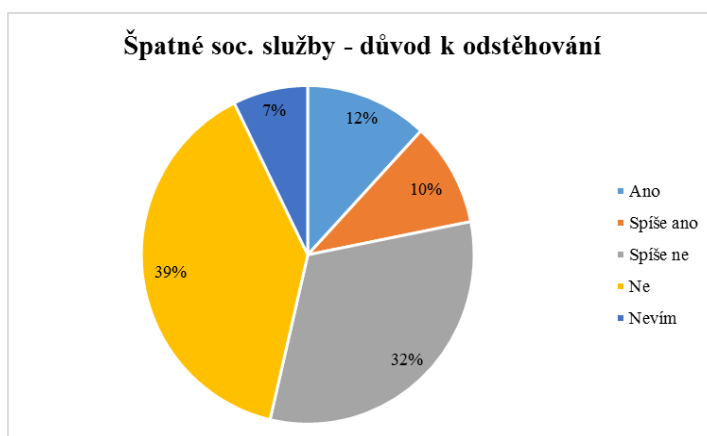

31 % respondentů se vyjádřilo pro rozšíření zařízení pro seniory, 23 % respondentů odpovědělo nevím, 20 % odpovědělo spíše ano, tzn. 51 % respondentů se vyjádřilo pro rozšíření a předpokládáme, že 23 % respondentů tuto problematiku nemusí řešit, a proto nemají s tímto zkušeností a odpověděli nevím. 15 % odpovědělo spíše ne a 11 % odpovědělo ne, tzn. 26 % respondentů není pro rozšíření zařízení pro seniory.

19. Byly by důvodem k odstěhování z obce špatné sociální služby pro seniory?

Tab. 24 Špatné soc. služby – důvod k odst. Graf 34 Špatné soc. služby – důvod k odst.

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	18	12%
Spíše ano	15	10%
Spíše ne	48	32%
Ne	59	39%
Nevím	11	7%

39 % respondentů odpovědělo ne, 32 % spíše ne, tzn. pro 71 % respondentů by nebyly důvodem k odstěhování špatné sociální služby pro seniory. 12 % odpovědělo ano, 10 % spíše ano, tzn. pro 22 % respondentů by bylo toto důvodem k odstěhování a 7 % respondentů odpovědělo nevím a můžeme předpokládat, že by tuto otázku začali řešit až ve chvíli osobní účasti na daném problému.

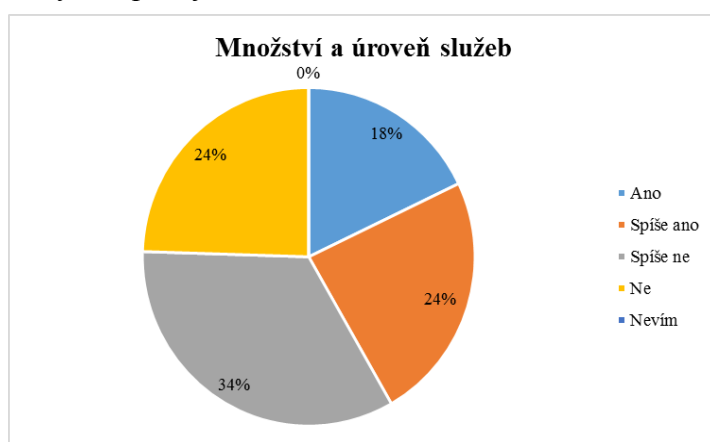
Služby

20. Spokojenost s množstvím a úrovní služeb

Tab. 25 Spojenost se službami

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	27	18%
Spíše ano	36	24%
Spíše ne	51	34%
Ne	37	25%
Nevím	0	0%

Graf 35 Spokojenost se službami

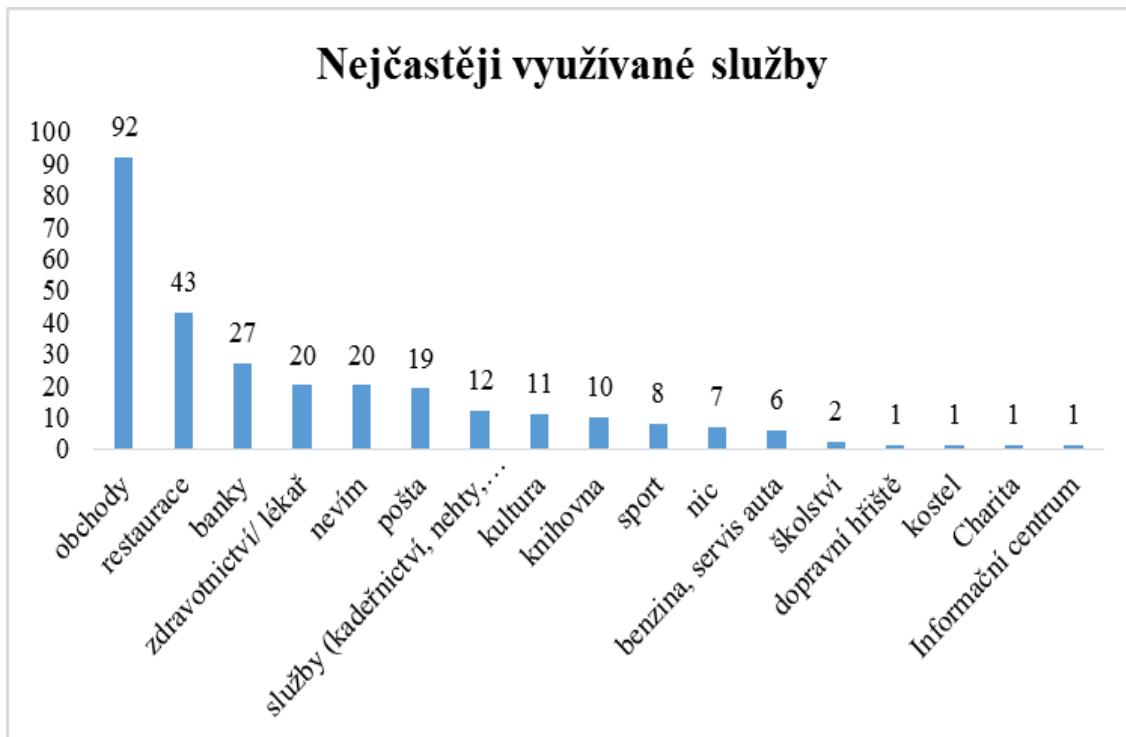

34 % respondentů odpovědělo spíše ne, 24 % respondentů odpovědělo ne, tzn. 58 % respondentů není spokojeno s množstvím a úrovní služeb (obchody, banky, restaurace atd..). 24 % respondentů odpovědělo spíše ano, 18 % odpovědělo ano, tzn. 42 % respondentů je spokojeno s množstvím a úrovní služeb. Nikdo neodpověděl nevím.

21. Jaké služby v obci nejčastěji využíváte?

Tab. 26 Nejčastěji využívané služby viz. Příloha 2

Graf 36 Nejčastěji využívané služby

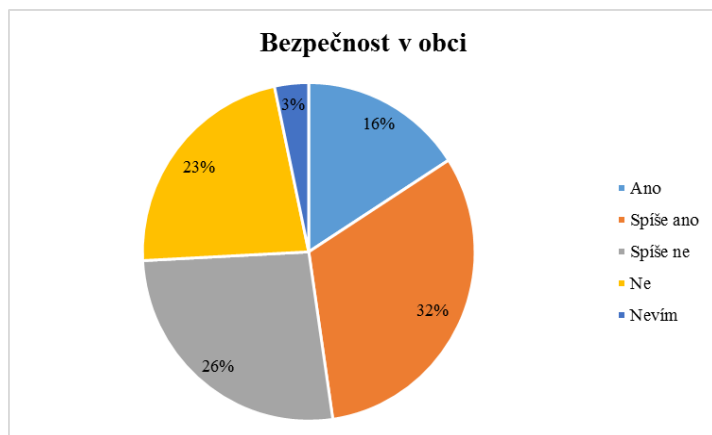
Celkem odpovědělo na otázku „*Jaké služby v obci nejčastěji využíváte?*“ 123 respondentů, mnoho respondentů uvedlo více služeb, 16 % respondentů odpovědělo nevím a 6 % respondentů uvedlo, že nevyužívají žádné služby. 28 respondentů na tuto otázku neodpovědělo. Celkem bylo uvedeno 15 nejčastěji využívaných služeb v obci. Nejčastější využívanou službou, kterou uvedlo 75 % je využívání obchodů, dále s 35 % jsou to restaurace, 22 % respondentů uvedlo banky, 16 % respondentů uvedlo zdravotnictví, 15 % poštu, 10 % služby jako jsou kadeřnictví, nehty a kosmetika, dále s 9 % je kultura a 8 % knihovna, 7 % uvedlo sport.

22. Spokojenost s bezpečností v obci

Tab. 27 Spokojenost s bezpečností

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
Ano	24	16%
Spíše ano	48	32%
Spíše ne	40	26%
Ne	34	23%
Nevím	5	3%

Graf 37 Spokojenost s bezpečností

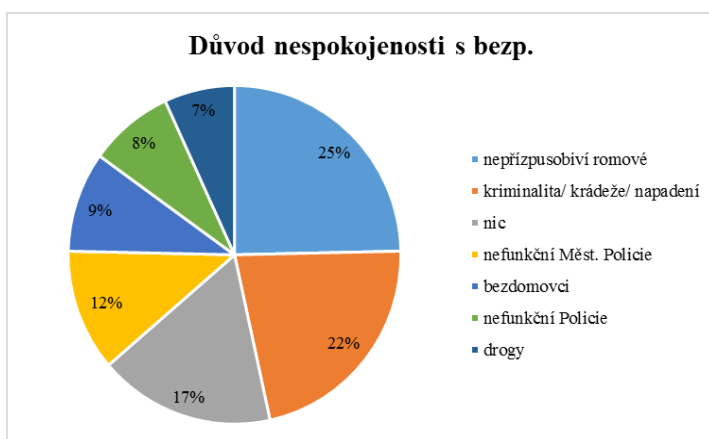
32 % respondentů odpovědělo spíše ano, 26 % odpovědělo spíše ne, 23 % odpovědělo ne, 16 % odpovědělo ano a 3 % odpovědělo nevím, tzn. 49 % respondentů není spokojeno s bezpečností, 48 % respondentů je spokojeno s bezpečností a 3 % odpovědělo nevím.

23. Důvod nespokojenosti s bezpečností

Tab. 28 Důvod nespokojenosti s bezp.

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
nepřízpusobiví Romové	36	34%
kriminalita/ krádeže/ napadení	32	30%
nic	25	23%
nefunkční měst. policie	17	16%
bezdromovci	14	13%
nefunkční policie	12	11%
drogy	10	9%

Graf 38 Důvod nespokojenosti s bezp.

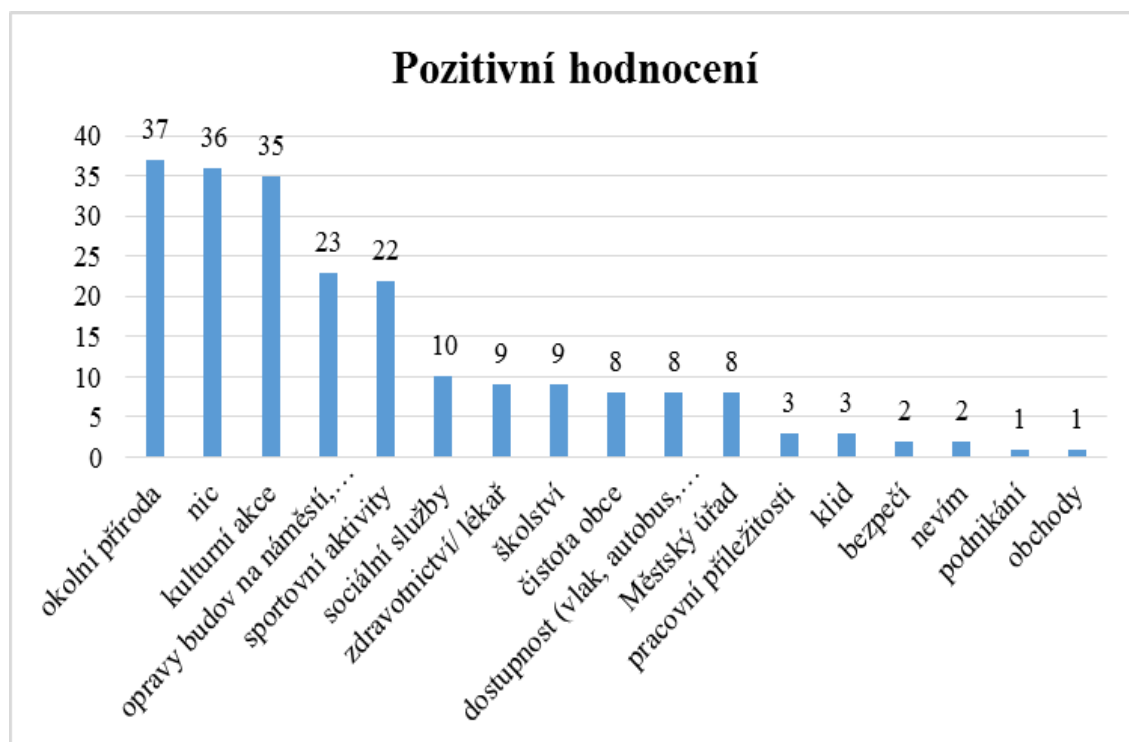
Celkem na tuto otázku odpovědělo 107 respondentů, 44 respondentů tuto otázku nevyplnilo a předpokládáme, že to byli ti, kteří v přecházející otázce odpověděli, že jsou spokojeni nebo spíše spokojeni s bezpečností v obci. Někteří respondenti uvedli více důvodů nespokojenosti s bezpečností v obci. Celkem bylo uvedeno 146 jednotlivých opakujících se důvodů nespokojenosti. Nejčastěji zmiňovaný důvod, a to od 36 respon-

dentů, byl ohledně nepřizpůsobivých romských spoluobčanů, dále 32 respondentů má obavy ze zvýšené kriminality, hlavně krádeže a napadení. 25 respondentů odpovědělo nic, 17 respondentů uvedlo nefunkční Městskou Policii, dále 14 respondentů uvedlo obtěžování a nevhodné chování bezdomovců, 12 respondentů uvedlo nefunkční státní Policii a posledních 10 respondentů uvedlo drogy.

24. Co hodnotíte v obci pozitivně ?

Tab. 29 Pozitivní hodnocení viz. Příloha 3

Graf 39 Pozitivní hodnocení

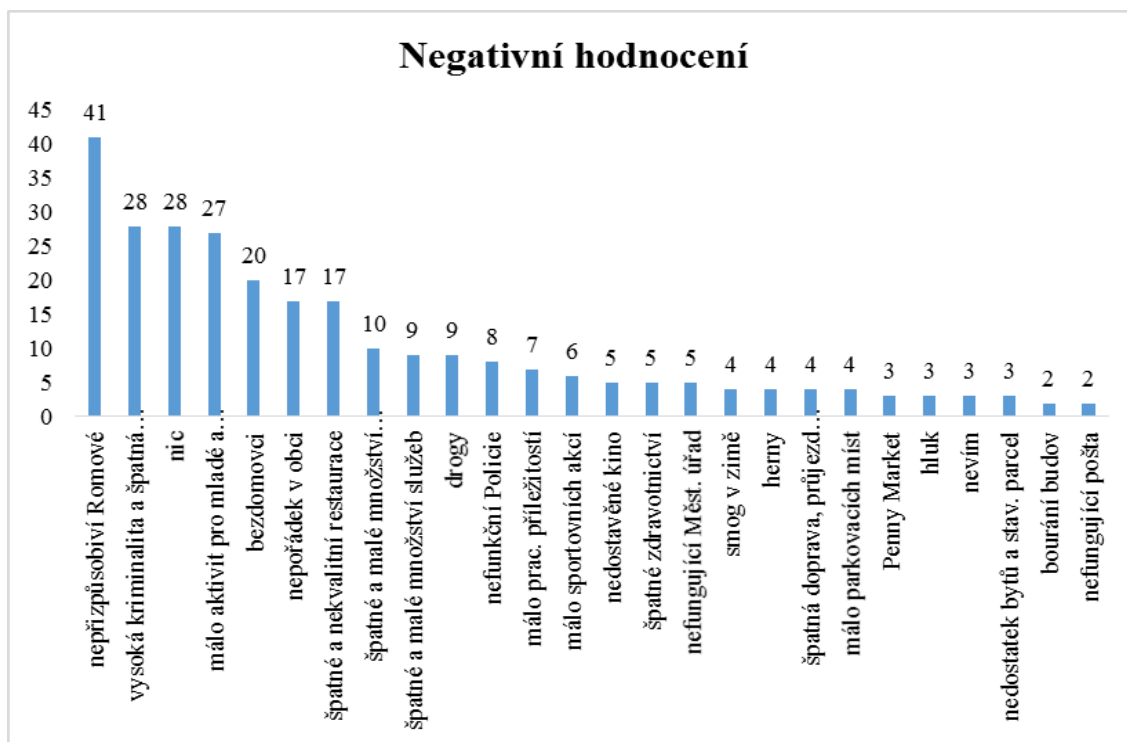

Celkem odpovědělo 136 respondentů, 15 respondentů neodpovědělo vůbec, 36 respondentů odpovědělo nic a 2 respondenti odpověděli nevím. Mnoho respondentů uvedlo více než jeden důvod toho, co hodnotí v obci pozitivně. Nejvíce respondentů hodnotilo pozitivně okolní přírodu, kulturní akce, opravy budov na náměstí, opravu kapličky a revitalizaci zámeckého parku, dále následovaly sportovní aktivity a sociální služby se zdravotnictvím a školstvím. 8 respondentů hodnotí pozitivně čistotu obce, dostupnost a Městský úřad, 3 respondenti hodnotí pozitivně pracovní příležitosti nabízené v obci a klid. 2 respondenti hodnotí pozitivně bezpečí v obci a 1 respondent hodnotí pozitivně podnikání a obchody.

25. Co hodnotíte v obci negativně ?

Tab. 30 Negativní hodnocení viz. Příloha 4

Graf 40 Negativní hodnocení

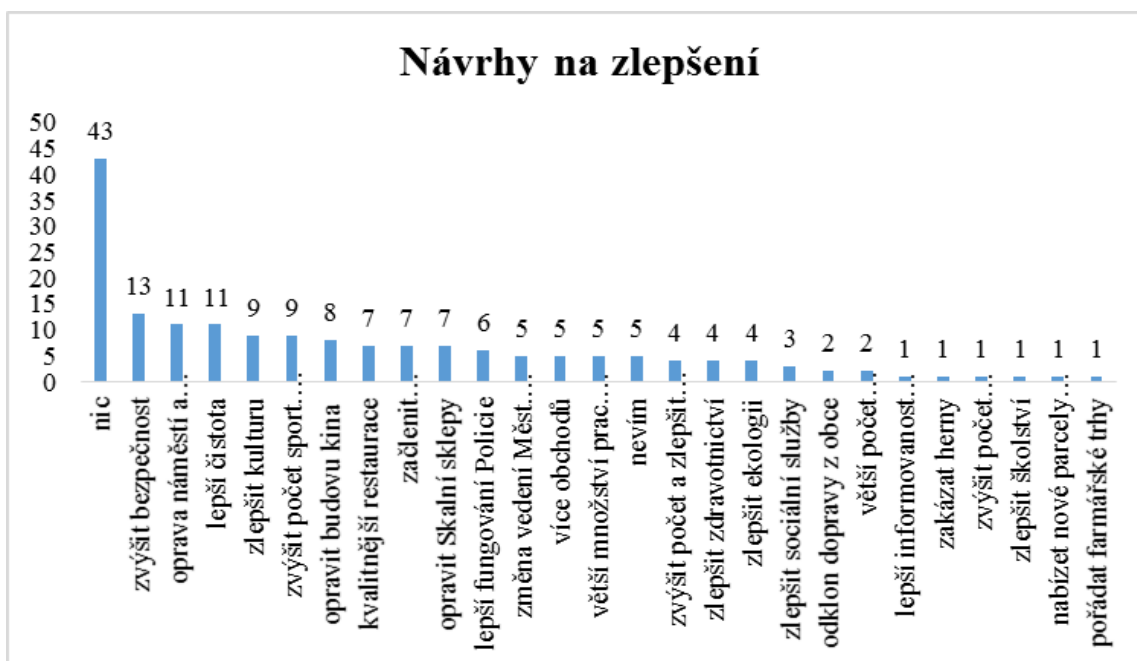

Celkem odpovědělo 135 respondentů, 16 respondentů neodpovědělo vůbec, 28 respondentů odpovědělo nic a 3 respondenti odpověděli nevím. Mnoho respondentů uvedlo více než jeden důvod co hodnotí v obci negativně. Nejvíce negativně 41 respondentů hodnotí nepříznivé romské obyvatelstvo, 28 respondentů hodnotí negativně vysokou kriminalitu a špatnou bezpečnost v obci, 27 respondentů je nespokojeno s množstvím aktivit pro mladé obyvatelé a děti a špatnou kulturu, dále 20 respondentů jsou nespokojeni s bezdomovci v obci, 17 respondentů se shodlo na nepořádku v obci a špatné kvalitě restaurací. Špatné obchody a malé množství obchodů hodnotí 10 respondentů, špatné služby a málo služeb hodnotí 9 respondentů, stejně tak jako drogy, které jsou nabízeny a užívány obyvateli obce, jako nefunkční hodnotí 8 respondentů Policii, 7 respondentů vnímá negativně málo pracovních příležitostí, 6 respondentů hodnotí negativně málo sportovních akcí, 5 respondentů hodnotí negativně nedostavěné kino, špatné zdravotnictví a nefungující městský úřad. Smog, herny a málo parkovacích míst hodnotí negativně 4 respondenti. Penny Market, hluk a nedostatek bytů a stavebních parcel hodnotí 3 respondenti, 2 respondenti hodnotí negativně bourání budov a nefungující poštu.

26. Jaké jsou Vaše návrhy na zlepšení života v obci?

Tab. 31 Návrhy na zlepšení

Graf 41 Návrhy na zlepšení

Celkem odpovědělo 118 respondentů, 33 respondentů neodpovědělo, 43 respondentů odpovědělo nic a 5 respondentů odpovědělo nevím. Většina respondentů uvedla více než jeden návrh na zlepšení života v obci. 13 respondentů uvedlo jako návrh na zlepšení zvýšení bezpečnosti, 11 respondentů uvedlo jako návrh opravu náměstí a budov a lepší čistotu, 9 respondentů navrhlo zlepšit kulturu a zvýšit počet sportovních aktivit, 8 respondentů navrhuje opravit budovu kina, 7 respondentů navrhuje zlepšit kvalitu restaurací, začlenit nepřizpůsobivé romské spoluobčany a opravit areál Skalních sklepů, 6 respondentů navrhuje zlepšení fungování policie jak státní, tak městské, 5 respondentů vidí zlepšení života v obci s více obchody a větším množstvím pracovních příležitostí. 4 respondenti navrhují zvýšit počet a zlepšit kvalitu služeb, zdravotnictví, ekologii, 3 respondenti navrhují zlepšit sociální služby, 2 respondenti navrhují pro zlepšení života v obci odklon dopravy z obce a větší počet parkovacích míst, po 1 hlasu od respondentů máme návrhy na zlepšení života v obci v lepší informovanosti o dění v obci, zákazu heren, zvýšení počtu cyklostezek, zlepšení školství, nabídce nových parcel pro výstavbu domů a bytů a pořádání farmářských trhů.

6.1.1 Shrnutí dotazníkového šetření

Na dotazník, týkající se spokojenosti s životem obyvatel v Odrách, odpovídaly více ženy než muži. Největší skupinou odpovídajících respondentů byli respondenti ve věku 20 – 34 let a druhou největší skupinou byli respondenti ve věku 35 – 49 let. 66 % respondentů jsou respondenti žijící v obci od narození a můžeme konstatovat, že většina rodáků vnímá pozitivně příchod nových obyvatel do obce. Většina respondentů je spokojena s počtem školských zařízení v obci, a to jak u základních, tak i středních škol. Respondenti jsou také víceméně spokojeni s úrovní školských zařízení. Oblast kultury a počet a kulturních akcí je vnímán pozitivně, taktéž i úroveň těchto akcí je vnímána pozitivně. 71 % respondentů odpovědělo, že ano a spíše ano se zúčastňují kulturních akcí, což je pro kulturu v obci pozitivním hodnocením. 78 % respondentů hodnotí vyžití dětí v obci jako dostačující. 72 % respondentů je spokojeno s počtem zdravotnických zařízení a s počtem odborných lékařů v obci a velmi podobný počet respondentů 74 % hodnotí kladně úroveň zdravotnictví. 63 % respondentů je spokojeno s počtem sociálních zařízení pro seniory a 74 % hodnotí kladně úroveň těchto sociálních zařízení. Pro 71 % odpovídajících by nebyly důvodem k odstěhování špatné sociální služby pro seniory. Více než polovina respondentů není spokojena s množstvím a úrovní služeb (obchody, banky, restaurace atd...). Nejčastěji využívanou službou jsou obchody, restaurace a banky. Téměř shodné množství respondentů odpovědělo, že je a zároveň není spokojeno s bezpečností v obci. Respondenti hodnotí nejvíc pozitivně okolní přírodu, kulturní akce a renovace budov na náměstí, renovaci kapličky a rekultivaci Zámeckého parku. Naopak nejvíc negativně respondenti hodnotí nepřizpůsobivé romské obyvatele, vysokou kriminalitu a bezpečnost a málo aktivit pro mladé. 43 respondentů na otázku ohledně jejich návrhů na zlepšení života v obci odpovědělo nic, dále navrhovali zvýšit bezpečnost a celkovou opravu náměstí a dalších budov v obci.

6.1.2 Potvrzení a vyvrácení hypotéz

Hypotéza H1 konstatovala, že „Lidé žijící v obci od narození vnímají negativně příchod nových obyvatel.“ Tato hypotéza se v dotazníkovém šetření nepotvrdila, protože ze 100 respondentů, kteří odpověděli v otázce č. 5, že v obci žijí od narození, odpovědělo na otázku č. 6 „ Jak vnímáte příchod nových obyvatel do obce?“ pozitivně 41 respondentů, spíše pozitivně odpovědělo 32 respondentů, tzn. 73 respondentů hodnotí kladně

příchod nových obyvatel. Pouze 12 respondentů odpovědělo spíše negativně nebo negativně a 15 respondentů odpovědělo nevim.

Hypotéza H2 konstatovala, že „Lidé se středoškolským a vyšším vzděláním se aktivněji zúčastňují kulturních akcí.“ Tato hypotéza se v dotazníkovém šetření potvrdila, protože 28 respondentů uvedlo, že se aktivně zúčastňují kulturních akcí, 46 respondentů odpovědělo spíše ano na účast na kulturních akcích, tzn. 74 respondentů se víceméně zúčastňuje kulturních akcí pořádaných obcí. Z celkem 110 respondentů, kteří odpověděli na otázku č. 3, že mají středoškolské a vyšší vzdělání. 32 respondentů odpovědělo spíše ne a 4 respondenti odpověděli ne, tzn. 36 respondentů se víceméně nezúčastňuje kulturních akcí v obci.

Hypotéza H3 konstatovala, že „Špatné sociální služby pro seniory mohou ovlivnit odstěhování z obce.“ Tato hypotéza se v dotazníkovém šetření nepotvrdila, jelikož 59 respondentů, z celkového počtu 151 odpovídajících respondentů, odpovědělo ne, že by špatné sociální služby pro seniory byly důvodem pro jejich odstěhování z obce a 48 respondentů odpovědělo spíše ne, tzn. že celkem pro 107 respondentů by nebyly špatné sociální služby pro seniory důvodem pro odstěhování.

6.2 SWOT analýza

Silné stránky (Strengths)

- Poloha obce v blízkosti velkých měst
- Okolní krajina
- Kulturní a sportovní akce
- Sociální služby pro seniory
- Školství a vzdělávací instituce
- Dobrá dopravní dostupnost
- Provoz Městské nemocnice s LDN oddělením

Slabé stránky (Weaknesses)

- Nárůst kriminality a špatná bezpečnost
- Nepořádek
- Průjezd centrem obce
- Nedostatek stavebních míst
- Nefunkční policie
- Nedostatek a špatná kvalita služeb

- Minimální atraktivnost pro turisty
- Absence azylových domů pro lidi bez domova

Příležitosti (Opportunities)

- Využití fondů EU například OPŽP
- Rozšíření cyklistických tras a cyklostezek - propojení s Polskem
- Zvyšující se poptávka po turismu v Odrách a přilehlém okolí
- Výstavba obchvatu obce s využitím dotace
- Kulturní a sportovní akce v okolních velkých městech (Olomouc, Ostrava)
- Zvýšené množství a kvalitních služeb regionálních podnikatelů
- Trend stěhování obyvatel do menších měst

Hrozby (Treats)

- Celorepublikový trend stárnutí obyvatelstva
- Lukrativní pracovní příležitosti ve velkých městech
- Rostoucí intenzita kamionové dopravy
- Zpřísnění požadavků bank při poskytování podnikatelských úvěrů
- Zvyšování počtu obyvatel bez domova bez trvalého bydliště v Odrách
- Změny legislativy s dopadem na město

6.3 Návrhy a doporučení

Na základě výsledků dotazníkového šetření a hodnocení SWOT analýzy byla data využita pro stanovení následujících návrhů a doporučení.

- Velké množství respondentů odpovídajících v dotazníkovém šetření si stěžovalo na zvyšující se kriminalitu v obci a špatnou práci jak městské, tak i státní policie. Toto vzniklo na základě mnoha napadení občanů v průběhu minulého roku 2016. Městská policie řešila nejvyšší počet přestupků, 1 026 od roku 2012. Státní policie má sídlo na okraji obce, toto je nevýhodná pozice, protože jsou mimo dění obce a bylo by vhodným opatřením přestěhovat státní policii do centra obce, kde by byla více vnímána občany. Spolupráce městské policie se státní policií samozřejmě funguje, ale posílení této spolupráce kvůli problémům vzniklým v minulém roce by bylo vhodné. Z dotazníkového šetření také vyplynulo, že městská policie funguje hlavně na přechodech pro chodce v době, kdy děti chodí do školy, ale naopak ve večerních hodinách a v noci již strážníci, dle vyjádření

občanů, nejsou vidět a objíždějí obec jen v autě. Návrhem je častější kontrola obce ve večerních a nočních hodinách, hlavně v centru a v okolí restauračních zařízení, kdy strážníci budou obcházet tato místa pěšky. Možným řešením je rozšíření stávajícího kamerového systému obce, který by sledoval i místa, která v současné době nejsou pokrytá nebo navýšení počtu strážníků v obci.

- Druhým návrhem a doporučením je oprava náměstí a budov v obci, zejména budovy rozestavěného kina. Před Sametovou revolucí byla zbourána stará budova kina a zároveň byl rozestavěn megalomanský projekt velkého kina. Po Sametové revoluci byla tato stavba ukončena a do dnešních dnů se vedl soudní spor o vlastnictví této započaté stavby. Soud několikrát rozhodl, že vlastníkem budovy je obec Odry, ale vždy došlo k odvolání ze strany bývalých majitelů. V minulém roce již byla obec potvrzena jako konečný vlastník. Budova se nachází v centru obce a bylo by možné ji tedy dostavět a využít například i pro služebnu státní policie, a tímto by přesídlila policie z okraje obce do centra. Budovu je možné využít například pro Českou poštu, která je v současné době v absolutně nevhovujících prostorech. Tato budova by také mohla fungovat pro malé podnikatele, např. kosmetika, kadeřnictví či fit centrum.

Respondenti také upozorňují na opravu náměstí, také někteří respondenti uvádí, že se jim líbí již opravené budovy na náměstí. Navrhované doporučení je zpracovat koncepční studii na opravu celého náměstí, kde většina plochy náměstí a část budov je ve vlastnictví města, zbylé budovy vlastní soukromí vlastníci.

- Mnoho respondentů uvedlo, že není spokojeno s čistotou v obci, a proto dalším návrhem či doporučením je zlepšit čistotu v obci. V obci je mnoho nepřizpůsobivých občanů, kteří jsou nezaměstnaní a bylo by přínosné tyto občany zapojit do dění v obci, např. do úklidu obce, což by spadalo pod Městský úřad v Odrách. Tito občané, kdy někteří nemají ani základní vzdělání a nemají ani práci, by si pravidelným úklidem mohli vydělat prostředky na živobytí a obec by byla čistější. Dalším významným problémem jsou černé skládky a návrhem je úklid těchto černých skládek za pomoci MěÚ a již výše zmíněných nepřizpůsobivých obyvatel. MěÚ Odry by mohl vytvořit aplikaci pro smart telefony, uživatel by pak pořídil fotografii černé skládky a přes tuto aplikaci by fotku zaslal i s GPS adresou na příslušný odbor MěÚ, případně na městskou policii. Také respondenti zmínili nepořádek v okolí kontejnerů na tříděný odpad, návrhem je

častější a efektivnější úklid v okolí kontejnerů, který by měl zajišťovat MěÚ. Dalším pozorováním bylo zjištěno, že je v obci nedostatek odpadkových košů a košů na psí exkrementy. Takovéto odpadkové koše se nacházejí pouze v okolí náměstí nebo v centru obce. Návrhem je umístit větší množství odpadkových košů a košů na psí exkrementy v celé obci. Tímto opatřením by se také zlepšil pořádek v obci. Do tohoto úkolu ohledně čistoty v obci by se mohly zapojit školy a upozorňovat žáky, jak udržovat pořádek v obci, městská policie, která by byla nekompromisní a pokutovala zakladatele černých skládek, občany kteří ne sbírají psí exkrementy a nechávají je ležet na chodnících a v trávě a upozorňovala by všechny občany, kteří ledabyly odhazují odpad, aby jej házeli do odpadkových košů. Také při pravidelných obchůzkách obce, když uvidí nepořádek v okolí kontejnerů nebo jinde, upozorní MěÚ, aby toto bylo uklizeno.

- Kultura v obci pro malé děti a dospělé je velmi dobrá, ale v návrzích respondentů se objevily požadavky na akce zaměřené více na mládež. Jedním z možných řešení může být rekonstrukce areálu Skalní sklepy. Skalní sklepy byly v minulosti výletním místem, kde stála restaurace, pořádaly se tam různé kulturní akce, např. divadelní pouť a venkovní zábavy. V současné době je toto místo úplně zdevastováno. Skalní sklepy jsou výjimečné tím, že jsou umístěny v klidném lesním prostředí. Bylo by možné je využít mnoha způsoby, jednak na pořádání kulturních akcí, např. koncerty, divadlo či letní kino, dále by bylo možné vybudovat lanové centrum a lezeckou stěnu pro mladé a pro malé děti dětské hřiště s atrakcemi. Toto místo by mohly využívat celé rodiny.
- Z dotazníkového šetření vyplynulo, že obyvatelé by měli zájem o rozšíření služeb a jejich kvality. Na základě toho, že nejčastěji využívanou službou jsou obchody, bylo by vhodným doporučením zahájit konání pravidelných farmářských trhů. Tyto trhy by se mohly konat v centru obce, kde je pro to vhodný prostor. Na těchto trzích by nabízeli své produkty farmáři z blízkého okolí. Občané by tyto pravidelné akce uvítali.
- Mnoho občanů v dotazníkovém šetření zmiňuje problémy s lidmi bez domova, kterých je v obci cca 12. Převážně se tyto lidé sdružují v blízkosti autobusového nádraží, obchodů a před Penny marketem, kde obtěžují obyvatele. Mnoho z nich přespává v blízkosti řeky Odry, kde obtěžují hlukem a oblast znečišťují. Život bez domova není vhodný ani pro ně samé, proto je dalším návrhem a doporuče-

ním využití a rekonstrukce nějakého vhodného prázdného, chátrajícího domu v obci pro azylový dům. Tento azylový dům by mohl patřit do správy obce či Charity Odry.

7 ZÁVĚR

Tato diplomová práce je zaměřena na sociologii venkovského města Odry s cílem charakterizovat město Odry z hlediska vývoje obyvatel a jeho demografické, ekonomické a sociální struktury. V diplomové práci byl použit výzkum desk research a field research. Pro získávání důležitých dat byly použity metody kvalitativního a kvantitativního výzkumu.

V první polovině diplomové práce je zpracován literární přehled, ve kterém je popsána teorie, týkající se problematiky sociologie. Veškeré informace byly získány z dostupné odborné literatury. V následující části jsem se věnovala tématu venkova a města, jeho vymezení, definici a typologii. V další části jsem zpracovala přehled z posledních pěti ročníků časopisů Sociologia Ruralis a Eastern European Countryside.

Druhá polovina práce se věnuje samotnému městu Odry, které leží v Moravskoslezském kraji v okrese Nový Jičín, byla zde popsána jeho historie, přírodní podmínky a obyvatelstvo. Také byl proveden kvantitativní výzkum pomocí dotazníkového šetření u obyvatel obce s rozšířenou působností. Následně bylo provedeno vyhodnocení získaných odpovědí a byly potvrzeny či vyvráceny stanovené hypotézy. Závěrem byla vypracovaná SWOT analýza a slabé a silné stránky, příležitosti a hrozby, které byly využity pro stanovení návrhů a doporučení.

Obyvatelé obce hodnotí život v obci, jak pozitivně, tak i negativně, jako vše v životě. Největším problémem, který byl nejčastěji zmiňován je zvýšená kriminalita a špatná bezpečnost v Odrách. Dalším problémem na který respondenti upozorňovali, je již více než 25 let rozestavěná budova kina a oprava náměstí. Následujícím problémem, který obyvatelé trápí je čistota obce.

Respondenti také vidí mnoho předností života v Odrách a mezi ně řadí například velmi dobrou polohu obce, dobrou dopravní dostupnost, krásnou přírodu, revitalizaci Zámeckého parku, opravu historické budovy kapličky a množství pořádaných kulturních akcí.

Diplomová práce navrhuje možné nápravy a doporučení pro zlepšení života a spokojenosti obyvatel Oder. Nejdůležitějším návrhem a doporučením je řešení problémů s kriminalitou a bezpečností v obci a dále využití rozestavěné budovy kina, opravu náměstí a zlepšení čistoty obce. Pro mladé obyvatele rekonstruovat areál Skalní sklepy. Pro obyvatelé bez domova zřídit azylový dům.

8 SEZNAM ZKRATEK

EU – Evropská unie

ČR – Česká republika

ČS – Čerpací stanice

MěÚ – Městský úřad

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

USA – Spojené státy americké

Sv – Svatý

ŽP – Životní prostředí

9 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obr. 1 Vymezení venkovského a městského prostoru v Moravskoslezském kraji

Obr. 2 Typologie venkovského prostoru ČR dle potenciálu rozvoje

Obr. 3 Znak města

Tab. 1 Migrační salda obcí do 2 000 obyvatel 1992 – 1998

Tab. 2 Struktura půdního fondu

Tab. 3 Vývoj počtu obyvatel 1869 – 2016

Tab. 4 Pohlaví respondentů

Tab. 5 Věk respondentu

Tab. 6 Nejvyšší vzdělání

Tab. 7 Současné zaměstnání

Tab. 8 Rodáci a přistěhovalí

Tab. 9 Vnímání příchodu nových obyvatel

Tab. 10 Mateřské školy

Tab. 11 Základní školy

Tab. 12 Střední školy

Tab. 13 Úroveň školských zařízení

Tab. 14 Počet kulturních akcí

Tab. 15 Úroveň kulturních akcí

Tab. 16 Využití pro děti

Tab. 17 Účast na kulturních akcích

Tab. 18 Počet zdravot. zaříz/odb. lékařů

Tab. 19 Úroveň zdravotnictví

Tab. 20 Úroveň dětských lékařů

Tab. 21 Dostatek sociálních zařízení pro seniory

Tab. 22 Úroveň sociálních zařízení pro seniory

Tab. 23 Návrh na rozšíření soc. zař. pro seniory

Tab. 24 Špatné soc. služby – důvod k odst.

Tab. 25 Spojenost se službami

Tab. 26 Nejčastěji využívané služby

Tab. 27 Spokojenost s bezpečností

Tab. 28 Důvod nespokojenosti s bezp.

Tab. 29 Pozitivní hodnocení

Tab. 30 Negativní hodnocení

Tab. 31 Návrhy na zlepšení

9.1 Seznam grafů

Graf 1 Počet obyvatel

Graf 2 Počet narozených a zemřelých v letech 2007 – 2015

Graf 3 Vývoj migrace obyvatel v letech 2007 – 2015

Graf 4 Rozdělení obyvatel dle pohlaví a věku k 31.12.2015

Graf 5 Nejvyššího ukončeného vzdělání věk 15+ (2011)

Graf 6 Národnost obyvatel (2011)

Graf 7 Obyvatelstvo dle náboženské víry (2011)

Graf 8 Ekonomická aktivita obyvatel (2011)

Graf 9 Dojíždění do zaměstnání (2011)

Graf 10 Rodinný stav obyvatel (2011)

Graf 11 Domácnost dle počtu členů (2011)

Graf 12 Volební účast v komunálních volbách

Graf 13 Meziroční vývoj rozpočtu

Graf 14 Pohlaví respondentů

Graf 15 Věk respondentů

Graf 16 Nejvyšší vzdělání

Graf 17 Současné zaměstnání

Graf 18 Rodáci a přistěhovalí

Graf 19 Vnímání příchodu nových obyvatel

Graf 20 Mateřské školy

Graf 21 Základní školy

Graf 22 Střední školy

Graf 23 Úroveň školských zařízení

Graf 24 Počet kulturních akcí

Graf 25 Úroveň kulturních akcí

Graf 26 Vyžití pro děti

Graf 27 Účast na kulturních akcích

Graf 28 Počet zdravot. zaříz/odb. lékařů
Graf 29 Úroveň zdravotnictví
Graf 30 Úroveň dětských lékařů
Graf 31 Dostatek sociálních zařízení pro seniory
Graf 32 Úroveň sociálních zařízení pro seniory
Graf 33 Návrh na rozšíření soc. zař. pro seniory
Graf 34 Špatné soc. služby – důvod k odst.
Graf 35 Spokojenost se službami
Graf 36 Nejčastěji využívané služby
Graf 37 Spokojenost s bezpečností
Graf 38 Důvod nespokojenosti s bezp.
Graf 39 Pozitivní hodnocení
Graf 40 Negativní hodnocení
Graf 41 Návrhy na zlepšení

10 LITERATURA

- BAYONA-I-CARRASCO, J. a ALONSO, F., 2013, *Is Foreign Immigration the Solution to Rural Depopulation? The Case of Catalonia (1996–2009)*, Sociologia Ruralis , volume 52, issue 1. DOI: 10.1111/j.1467-9523.2012.00577.x.
- BERNARD, J., 2014, *Community Satisfaction in Czech Rural Communities: A Multilevel Model*. Sociologia Ruralis, volume 55, issue 2. DOI: 10.1111/soru.12060.
- BĚHÁLEK, A. *Odry 1234 – 1984*. Vyd. 1. Městský národní výbor v Odrách 1984. 59 s.
- BROßMANN, U. *Kuhländchen schicksalsjahre 1945/46, verständigung heute*. Alte Heimat, Verein heimattreuer Kuhländler e.V. 2016. 79 s.
- DUŠKOVÁ, J. 2014: *Komplexní studie krajiny Oderska*. Brno. Bakalářská práce (nepubl. dep. Knihovna Mendelovy univerzity v Brně). Mendelova Univerzita v Brně, Agromimická fakulta, Ústav aplikované a krajinné ekologie. Vedoucí práce Ing. Silvie Kozlovská.
- FRESHWATER, D., 2015, *Vulnerability and Resilience: Two Dimensions of Rurality*, Sociologia Ruralis, volume 55, issue 4. DOI: 10.1111/soru.12090.
- GEIST, B. *Sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha 1992, 647 s. ISBN 80-85605-28-7
- GIDDENS, A. *Sociologie*. Vyd. 1. Praha 1999, 595 s. ISBN 80-7203-124-4
- GORLACH, K., KLEKOTKO, M., NOWAK, P., 2014, *Culture and Rural Development: Voices from Poland*, Eastern European Countryside, volume 20. DOI: 10.2478/eec-2014-0001.
- HUBÁČEK, A. a KOLÁŘ, F. *Oderský zámek, zaniklý klenot města*. Vyd. 1. Odry 2016, 127 s. ISBN 978-80-270-0849-0
- HRABÁNKOVÁ, M. TRNKOVÁ, V. *Hodnocení území z pozice agrární regionální politiky a rozvoje venkova*. Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky. 1996. Praha. 81 s. ISBN 80-85898-42-X
- HRABÁNKOVÁ, M. *Vize rozvoje venkovského prostoru na přelomu tisíciletí*. ČZÚ Praha. 1997. 88 s. ISBN 80-213-0381-6
- JANDOUREK, J. *Úvod do sociologie*. Vyd. 1. Praha 2003, 231 s. ISBN 80-7178-749-3.
- KELLER, J. *Úvod do sociologie*. Vyd. 5. Praha 2005, 204 s. ISBN 80-86429-39-3
- KELLER, J. a kol., 2016, *Workfare Schemes as a Tool For Preventing the Further Impoverishment of the Rural Poor*, volume 22. DOI: 10.1515/eec-2016-0001.

- KLUFOVÁ, R., 2016, *Current Delimitation and Typology of the Czech Countryside and its Importance for Rural Development*, Eastern European Countryside, volume 22. DOI: 10.1515/eec-2016-0011.
- KUBÍNKOVÁ, M. *Odersko a město Odry v průběhu staletí. Nový Jičín 2006*, 21 s.
- LABRIANIDIS, L. a SYKAS, T., 2013 *Social Construction of Community and Immigration Networks in Rural Areas: Towards a Dynamic View of Their Importance to Balkan Immigrants*, Sociologia Ruralis, volume 53, issue 1. DOI: 10.1111/soru.12000.
- LÁZNIČKOVÁ, A. *Město a venkov*. Praha: Rudé právo 1980, 8 s.
- LINDBLOOM, J., 2012, *A Far-reaching Shift in Argumentation: Parliamentary Debates on (post-)socialist Agricultural Cooperatives in the 1990s*, Eastern European Countryside, volume 18. DOI: 10.2478/v10130-012-0005-8.
- MAJEROVÁ, V. *Český venkov 2005. Rozvoj venkovské společnosti*. Praha 2005, 190 s. ISBN 80-213-1274-2
- MAJEROVÁ, V. *Sociologie venkova a zemědělství*. Vyd. 1 Praha: Česká zemědělská univerzita, 2009. 246 s. ISBN 978-80-213-0651-6
- MCAREAVEY, R., 2012, *Resistance or Resilience? Tracking the Pathway of Recent Arrivals to a 'New' Rural Destination*, Sociologia Ruralis, volume 52, issue 4. DOI: 10.1111/j.1467-9523.2012.00573.x.
- MUSIL, J. *Sociologie soudobého města*. Vyd. 1 Praha 1967, 320 s.
- PERLÍN, R. *Typologie venkova v Česku*. In: Zemědělská ekonomika 44. Praha 1998, 354 s.
- ROLLEDER, A. *Dějiny města a soudobého okresu Odry*. Odry 2002, 590 s. ISBN 978-80-246-1966-8
- SÝKORA, J. *Územní plánování vesnic a krajiny*. Praha 2006, 225 s. ISBN 80-01-02641-8
- TRABALZI, F. a DE ROSA, M., 2012, *Market and State-supported Sustainability: A Tale of Two Rural Communities in Iowa and Italy*, Sociologia Ruralis, volume 52, issue 1. DOI: 10.1111/j.1467-9523.2011.00550.x.
- VAVROUCHOVÁ, H. *Obnova venkova*. Vyd. 1. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014, 111 s. ISBN 978-80-7509-187-1
- VESELÁ, J. *Sociologie obcí a regionů*. Vyd. 1. Pardubice 1998, 77 s. ISBN 80-7194-129-8
- VOTRUBEC, C. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha 1980, 393 s.

VUJICIC, M., RISTIC, L., CIRIC, N., 2013, *Local Initiatives for Rural Vitality and Social Inclusion: Some Experiences from Serbia*, Eastern European Countryside, volume 19, DOI: 10.2478/eec-2013-0006.

WOKOUN, R. a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň 2011, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9

10.1 Internetové zdroje

[1] Leibniz Universität Hannover: Internetové stránky TRUST. *Characterisation of diversities of rural areas*. [online]. TRUST, 2015 [cit. 2017-01-15] <https://www.trust.uni-hannover.de/presentations.html?&L=1>

[2] Akademie věd ČR: Internetové stránky AVCR. *Příspěvek k historii československé sociologie venkova*. [online]. Sociologický časopis, Roč. 4, Čís. 3, 1968 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: http://sreview.soc.cas.cz/uploads/74029bc5ea63135d8f8b9b9019fe337a2fda2555_Prispevek%20k%20historii%20cs%20sociologie%20venkova.pdf

[3] Ministerstvo vnitra české republiky: Internetové stránky MVCR. *Venkov, typologie venkovského prostoru*. Ministerstvo vnitra České republiky: Problematika malých obcí [online]. 1998 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf.aspx

[4] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Malý lexikon obcí České republiky 2016* [online]. Český statistický úřad, 2016 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2016>

[5] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Postavení venkova v Moravskoslezském kraji* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/4100493018>

[6] Deník veřejné správy: Internetové stránky DVS. *Typologie venkovského prostoru* [online]. Veřejná správa online, 2010 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6438321>

[7] Regionální informační servis: Internetové stránky RIS. *Detail obce*. [online]. Regionální informační servis, 2016 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=599701>

[8] Město Odry: Internetové stránky MěÚ. *Znak města*. [online]. MICO, 2009 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.odry.cz/nazev-znak-a-prapor/d-419541/p1=34150>

- [9] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Vybrané údaje za obec* [online]. ČSÚ, 2017 [cit. 2017-02-09] <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI43599701#w=>
- [10] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Počet obyvatel podle výsledků sčítání od roku 1969*. [online]. ČSÚ, 2017 [cit. 2017-02-09] Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystupobjekt&z=T&f=TABULKA&filtr=G~FM~FZ~FR~FP~S~U~501null&katalog=31674&pvo=SCHIST04obyv&pvo kc=65&pvoch=8116>
- [11] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Pohyb obyvatelstva – vybrané území*. [online]. ČSÚ, 2017 [cit. 2017-02-09] Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystupobjekt&z=T&f=TABULKA&skupId=546&filtr=G~FM~FZ~FR~FP~S~U~401null&katalog=30845&pvo=DEM05&pvo=DEM05&str=v109&c=v3~3RP2016&u=v109VUZEMI43599701>
- [12] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Věkové složení obyvatelstva*. [online]. ČSÚ, 2015 [cit. 2017-02-09] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/vekove-slozeni-obyvatelestva-v-obcich-moravskoslezskeho-kraje>
- [13] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Profil území Odry*. [online]. ČSÚ, 2011 [cit. 2017-02-09] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI43599701#profil31613%5Bfrm%5D=TABULKA&profil31613%5Btypzobr%5D=T&profil31613%5Bnazev%5D=P&profil31613%5Bident_pvo%5D=PU-MOSZVDEMSTAV&profil31613%5Bpvocnt%5D=1&profil31613%5Bkatalogpodr%5D=0&profil31613%5Bvsvoid%5D=6424&profil31613%5BkatalogId%5D=31613&w=
- [14] Informační systém životního prostředí: Internetové stránky ISŽP Moravskoslezského kraje. *Vodovody a kanalizace*. [online]. ISŽP, 2011 [cit. 2017-02-09] Dostupné z: http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/voda/Vodovody_a_kanalizace/default.htm
- [15] Město Odry: Internetové stránky města Odry. *Kultura, soubory a spolky*. [online]. Odry, 2016 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: <http://www.odry.cz/kultura-soubory-spolky/os-984>
- [16] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Volby*. [online]. ČSÚ, 2014 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: <http://volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=8104&xobec=599701&xstat=0&xvyber=0>

- [17] Monitor: Internetové stránky Statní pokladna. *Výdaje v roce 2016*. [online]. Monitor, 2016 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2016/obce/detail/00298221#prehled>
- [18] Český statistický úřad: Internetové stránky ČSÚ. *Domácnosti dle počtu členů*. [online]. ČSÚ, 2011 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystupobjekt&vyhltext=&zo=N&krok=5&z=T&f=TABULKA&nahled=N&sp=N&nuid=&zs=&skupId=&verze=1&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_&str=v103&rouska=true&clsp=null&katalog=30814&pvoch=&u=v103_VUZE_MI_43_599701&pvo=OTOB123
- [19] Město Odry: Internetové stránky města Odry. *Kultura*. [online]. Odry, 2016 [cit. 2017-03-18] Dostupné z: <http://www.odry.cz/hrbitovni-kaple-sv-rodiny-v-odrach/ds-13789>
- [20] Katovna – Odry: Internetové stránky Muzejního spolku Rolleder. *Stavby*. [online]. Muzejní spolek Rolleder, 2017 [cit. 2017-03-20] Dostupné z: <http://www.katovna-odry.cz/stavby/>
- [21] Fotoklub Odry: Internetové stránky Fotoklubu Odry. *Odry a okolí*. [online]. Muzejní spolek Rolleder, 2017 [cit. 2017-03-20] Dostupné z: <http://www.fotoklubodry.cz/index.php/historicke-fotografie>
- [22] Historicko - vlastivědný spolek v Odrách: Internetové stránky Oderské vrchy. *Dřevorez* [online]. Historicko - vlastivědný spolek v Odrách, 2017 [cit. 2017-03-20] Dostupné z: <http://www.oderske-vrchy.cz/aktuality/drevorez-u-nadrazi-cd-v-odrach/1/>
- [23] Město Odry: Internetové stránky města Odry. *Kultura*. [online]. Odry, 2016 [cit. 2017-03-20] Dostupné z: http://www.odry.cz/gp/id_galerie=5992
- [24] Město Odry: Internetové stránky města Odry. *Rekonstrukce kaple*. [online]. Odry, 2016 [cit. 2017-03-20] Dostupné z: <http://www.odry.cz/rekonstrukce-kaple-svate-rodiny-6/g-8527/prehravac=1#vfoto>

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Jmenný seznam obětí

Příloha 2 Tab. 26 Nejčastěji využívané služby

Příloha 3 Tab. 29 Pozitivní hodnocení

Příloha 4 Tab. 30 Negativní hodnocení

Příloha 5 Tab. 31 Návrhy na zlepšení

Příloha 6 Oderský zámek

Příloha 7 Zámek po vyhoření

Příloha 8 Kostel sv. Bartoloměje

Příloha 9 Oderské náměstí v minulosti

Příloha 10 Oderské náměstí dnes

Příloha 11 Budova rozestavěného kina

Příloha 12 Kaple sv. rodiny

Příloha 13 Pohádková cesta pro děti

Příloha 14 Dotazník

Příloha 1 Jmenný seznam obětí

O D R A U : Slezské Vítkovice V A G O N č. 36

Velitel v. v. z. *Lübner Josef*

Bč. č. list.	Jméno - příjmení	Leto narození	Pohlaví	Bydliště	Zaměstnání	Poznámky
1	Lübner Josef	22.9.1889	M.	✓	obch.	40 - 1
2	Lübner Ferdinand	12.8.1898	M.	✓	obch.	50 - 1
3	Lübnerová Marie	25.6.1894	Ž.	✓	obch.	50 - 1
4	Lübnerová Kate	5.6.1931	Ž.	✓	domácnost	35 - 1 ✓
5	Lübnerová Anna	25.1.1873	Ž.	✓	domácnost	75 - 2
6	Malešková Marie	14.10.1892	Ž.	✓	domácnost	50 - 2
7	Malešková Marie	16.5.1887	Ž.	✓	domácnost	55 - 1 ✓
8	Malešková Jitka	21.9.1883	Ž.	✓	domácnost	60 - 1 ✓
9	Malešková Zuzana	12.12.1890	Ž.	✓	domácnost	55 - 1 ✓
10	Blaschková Emma	23.6.1894	Ž.	✓	domácnost	50 - 2
11	Blaschková Marie	12.7.1888	M.	✓	obch.	55 - 1 ✓
12	Jünger August	1.7.1881	M.	✓	domácnost	65 - 1
13	Jünger Emilie	12.3.1896	Ž.	✓	obch.	50 - 1
14	Jüngerová Marie	21.2.1881	Ž.	✓	domácnost	60 - 1
15	Jünger Josef	25.4.1839	M.	✓	domácnost	70 - 1
16	Jünger Josef	9.8.1831	M.	✓	domácnost	145 - 3
17	Jüngerová Marie	6.11.1883	Ž.	✓	domácnost	55 - 1
18	Jünger Rudolf	15.12.1891	M.	✓	domácnost	50 - 1
19	Sepulová Marie	1.6.1883	M.	✓	obch.	55 - 1
20	Sepulová Marie	24.10.1884	Ž.	✓	domácnost	45 - 1
21	Sepulová Marie	26.11.1881	Ž.	✓	domácnost	45 - 1
22	Sellnerová Marie	26.11.1886	M.	✓	obch.	50 - 1
23	Sellnerová Marie	15.6.1898	Ž.	✓	obch.	45 - 1
24	Sellnerová Marie	26.9.1831	Ž.	✓	obch.	55 - 1
25	Fiedlerová Marie	24.2.1820	Ž.	✓	obch.	55 - 1
26	Fiedlerová Marie	13.2.1882	Ž.	✓	domácnost	55 - 1
27	Fiedlerová Marie	29.4.1884	Ž.	✓	domácnost	55 - 1
28	Fiedlerová Marie	7.7.1885	Ž.	✓	domácnost	55 - 1
29	Sellnerová Marie	9.7.1864	Ž.	✓	domácnost	55 - 1
30	Sellnerová Marie	12.5.1886	Ž.	✓	domácnost	55 - 1

© Archiv Horst Jünger

Namensliste des MNV für Waggon 36, Transport am 23. Juli 1946 von Odrau
Jmenný seznam vyhotovený MNV pro vagón č. 36, transport dne 23. července 1946 z Oder

(Broßmann, 2016)

Příloha 2 Tab. 26 Nejčastěji využívané služby

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
obchody	92	75%
restaurace	43	35%
banky	27	22%
zdravotnictví/ lékař	20	16%
nevím	20	16%
pošta	19	15%
služby (kadeřnictví, nehty, kosmetika)	12	10%
kultura	11	9%

knihovna	10	8%
sport	8	7%
nic	7	6%
Benzina, servis auta	6	5%
školy	2	2%
dopravní hřiště	1	1%
kostel	1	1%
Charita	1	1%
Informační centrum	1	1%

Příloha 3 Tab. 29 *Pozitivní hodnocení*

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
okolní příroda	37	27%
nic	36	26%
kulturní akce	35	26%
opravy budov na náměstí, kaplička, zámecký park	23	17%
sportovní aktivity	22	16%
sociální služby	10	7%
zdravotnictví/ lékař	9	7%
školy	9	7%
čistota obce	8	6%
dostupnost (vlak, autobus, dálnice)	8	6%
Městský úřad	8	6%
pracovní příležitosti	3	2%
klid	3	2%
bezpečí	2	1%
nevím	2	1%
podnikání	1	1%
obchody	1	1%

Příloha 4 Tab. 30 *Negativní hodnocení*

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
nepřízpůsobiví Romové	41	30%
vysoká kriminalita a špatná bezpečnost	28	21%
nic	28	21%
málo aktivit pro mladé a děti, špatná kultura	27	20%
bezdomovci	20	15%
nepořádek v obci	17	13%
špatné a nekvalitní restau- race	17	13%

špatné a malé množství obchodů	10	7%
špatné a malé množství služeb	9	7%
drogy	9	7%
nefunkční policie	8	6%
málo prac. příležitostí	7	5%
málo sportovních akcí	6	4%
nedostavěné kino	5	4%
špatné zdravotnictví	5	4%
nefungující Měst. úřad	5	4%
smog v zimě	4	3%
herny	4	3%
špatná doprava, průjezd městem	4	3%
málo parkovacích míst	4	3%
Penny Market	3	2%
hluk	3	2%
nevím	3	2%
nedostatek bytů a stav. parcel	3	2%
bourání budov	2	1%
nefungující pošta	2	1%

Příloha 5 Tab. 31 Návrhy na zlepšení

Odpověď	Odpovědi	Podíl %
nic	43	24%
zvýšit bezpečnost	13	7%
oprava náměstí a budov	11	6%
lepší čistota	11	6%
zlepšit kulturu	9	5%
zvýšit počet sport. aktivit	9	5%
opravit budovu kina	8	5%
kvalitnější restaurace	7	4%
začlenit nepřizpůsobivé Romy	7	4%
opravit Skalní sklepy	7	4%
lepší fungování policie	6	3%
změna vedení měst. úřadu	5	3%
více obchodů	5	3%
větší množství prac. příležitostí	5	3%
nevím	5	3%
zvýšit počet a zlepšit kvalitu služeb	4	2%
zlepšit zdravotnictví	4	2%

zlepšit ekologii	4	2%
zlepšit sociální služby	3	2%
odklon dopravy z obce	2	1%
větší počet parkovacích míst	2	1%
lepší informovanost o dění v obci	1	1%
zakázat herny	1	1%
zvýšit počet cyklostezek	1	1%
zlepšit školství	1	1%
nabízet nové parcely a byty	1	1%
pořádat farmářské trhy	1	1%

Příloha 6 *Oderský zámek*

[20]

Příloha 7 *Zámek po vyhoření*

[21]

Příloha 8 *Kostel sv. Bartoloměje*

[22]

Příloha 9 *Oderské náměstí v minulosti*

[21]

Příloha 10 *Oderské náměstí dnes*

[21]

Příloha 11 Budova rozestavěného kina

[23]

Příloha 12 Kaple sv. rodiny

[24]

Příloha 13 *Pohádková cesta pro děti*

[23]

Příloha 14 *Dotazník*

Vážený respondente,

Jsem studentkou Mendelovy Univerzity v Brně a v rámci zpracování diplomové práce na téma

„ Sociologie venkovského města. Případová studie Oder“, jsem Vás chtěla požádat o vyplnění dotazníku, jehož účelem je zjistit, jak jste spokojeni s životem v našem městě.

Dotazník je anonymní a poskytnuté informace nebudou použity pro jiné účely.

Pokyny pro vyplnění dotazníku:

U následujících otázek prosím zakroužkujte pouze jednu možnost, pokud není uvedeno jinak.

Děkuji za vyplnění dotazníku

Bc. Jana Dušková

1. Jaké je Vaše pohlaví ?
 - a) Muž
 - b) Žena
2. Jaký je Váš věk?
 - a) 15 – 19 let
 - b) 20 – 34 let
 - c) 35 – 49 let
 - d) 50 – 64 et
 - e) 65 a více let
3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a) Základní
 - b) Vyučen
 - c) Úplné střední s maturitou
 - d) Vysokoškolské
4. Jaké je Vaše současné zaměstnání?
 - a) Student
 - b) Důchodce
 - c) Nezaměstnaný
 - d) Rodič na mateřské dovolené

- e) Zaměstnanec
- f) Podnikatel/živnostník

Rodáci a nově přistěhovalí obyvatelé

5. Jak dlouho žijete v obci?

- a) Žiji zde od narození
- b) Přistěhoval/a jsem se s rodiči v dětství
- c) Přistěhoval/a jsem se v dospělosti
- d) Přistěhoval/a jsem se v posledních pěti letech

6. Jak vnímáte příchod nových obyvatel do obce?

- a) Pozitivně
- b) Spíše pozitivně
- c) Spíše negativně
- d) Negativně
- e) Nevím

Školství

7. Jste spokojeni s počtem školských zařízení v obci?

Mateřské školy

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

Základní školy

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

Střední školy

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

8. Jak hodnotíte úroveň školských zařízení v obci?

- a) Pozitivně
- b) Spíše pozitivně
- c) Spíše negativně
- d) Negativně
- e) Nevím

Kultura

9. Jste spokojeni s počtem kulturních akcí v obci?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

10. Jak hodnotíte úroveň kulturních akcí v obci?

- a) Pozitivně
- b) Spíše pozitivně
- c) Spíše negativně
- d) Negativně
- e) Nevím

11. Je v obci dostatek vyžití pro děti (kultura, kroužky, letní tábory, knihovna, hřiště atd..)

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

12. Zúčastňujete se kulturních akcí v obci?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

Zdravotnictví

13. Jste spokojeni s počtem zdravotnických zařízení/počtem odborných lékařů?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

14. Jak hodnotíte úroveň zdravotnictví v obci?

- a) Pozitivně
- b) Spíše pozitivně
- c) Spíše negativně
- d) Negativně
- e) Nevím

15. Jak hodnotíte úroveň dětských lékařů v obci?

- a) Pozitivně
- b) Spíše pozitivně
- c) Spíše negativně
- d) Negativně
- e) Nevím

16. Je v obci dostatek sociálních zařízení pro seniory?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

17. Jak hodnotíte úroveň sociálních zařízení pro seniory?

- a) Pozitivně
- b) Spíše pozitivně
- c) Spíše negativně
- d) Negativně
- e) Nevím

18. Navrhujete rozšíření zařízení pro seniory?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

e) Nevím

19. Byly by důvodem k odstěhování z obce špatné sociální služby pro seniory?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

Služby

20. Jste spokojeni s množstvím a úrovní služeb v obci (obchody, banky, restaurace atd..)?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

21. Jaké služby v obci nejčastěji využíváte?

.....

.....

.....

22. Jste spokojeni s bezpečností v obci?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

23. Pokud jste v předcházející otázce odpověděli ne, prosím napište důvod nespokojenosti.

.....

.....

.....

24. Co hodnotíte v obci pozitivně?

.....

.....

.....

25. Co hodnotíte v obci negativně?

.....
.....
.....

26. Jaké jsou Vaše návrhy na zlepšení života v obci?

.....
.....
.....